1989.
V. évf. 11. (28.) szám
Ára: 49 Ft

video magazin

A rémület mozija

Teszt: Fisher, ITT-Nokia, Hitachi képmagnók

Batman

Kedves Olvasó!

Két évvel ezelőtt minden bizonnyal elégedettek lettünk volna, ha az ünnepek előtt a hazai kereskedelem olyan színestévé- és képmagnóválasztékkal, s olyan árakkal lepi meg a magyar vásárlót, mint 1989 telén. Többtucatnyi készülék között válogathatnak viszonylag széles minőségi és árskálán. Az érdeklődők a forintos és dolláros honi kínálatról a szokásosnál bővebb terjedelmű Vásárlás rovatunkban olvashatnak – és választhatnak. A magyar kereskedelem és kereskedelempolitika azonban ismét csak elkésett. Tavalyelőtt ilyenkor a képmagnó még a hiánycikklisták élén állt: csak nagy protekcióval lehetett hozzájutni. Aztán megnyíltak a nyugati határok, és egy év alatt több mint 100 ezer magnó áramlott az országba Ausztriából és az NSZK-ból, legkevesebb félmilliárd schilling értékben. Lassan telítődött a piac. Az esztendő végére legalább 600 ezerre becsülik a szakemberek a képmagnó-tulajdonosok számát, akik jó ideig nem készülékük kicserélésén fognak gondolkodni, hanem talán már kamerára, kamkorderre gyűjtenek. Ebből viszont még meglehetősen szerény a választék.

Örvendetesen nő viszont a kínálat a műsoros kazettákból. A Mokép piacra dobta a Columbia Pictures filmjeit, az Intervideo ontja a Warner Brothers-alkotásokat. Színre lépett egy új kazettaforgalmazó cég is, mely máris több tucat Cannon-produkcióval jelentkezett és a Televideo sem akar lemaradni: francia krimiket ajánl. Hogy az év végi ünnepek alatt milyen filmekkel lehet „etetni" a berendezéseket, nos arról részletesen a következő hónapban írunk.

Falus Tamás

video magazin

VIDEÓVILÁG

FILMGLÓBUSZ

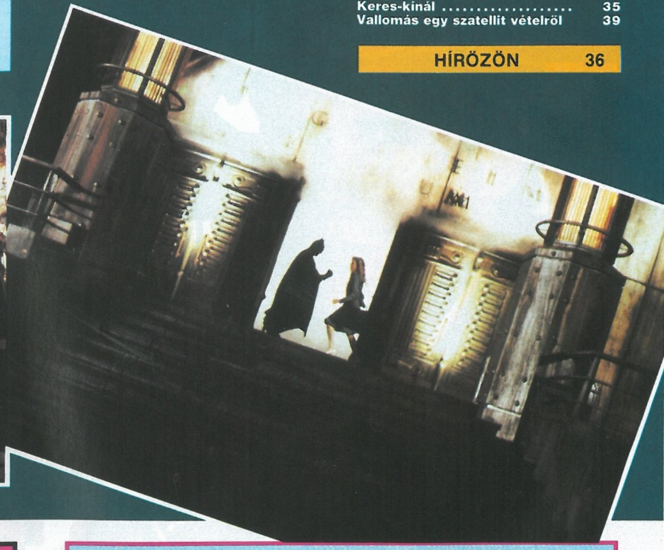
TESZT ÉS TECHNIKA

HÁZUNK TÁJA

VÁSÁRLÁS

HÍRÖZÖN 36

Az UNIÓ Kft. magazinja · Felelős szerkesztő: Horváth Béla · Szerkesztő: Bíró Zoltán István · Helyettes szerkesztő: Falus Tamás · Művészeti szerkesztő: Kerék Antal · Képszerkesztő: Kiss Árpád · Olvasószerkesztő: Berkes András
Szerkesztőség: Budapest XIII., Frangepán utca 50–56.
Levélcím: Budapest 1398 Pf. 598 · Telefon: 131-0791, 111-0893

Kiadja az UNIÓ Lap- és Könyvkiadó Kereskedelmi Kft.
A kiadásért felel: Horváth Béla ügyvezető igazgató

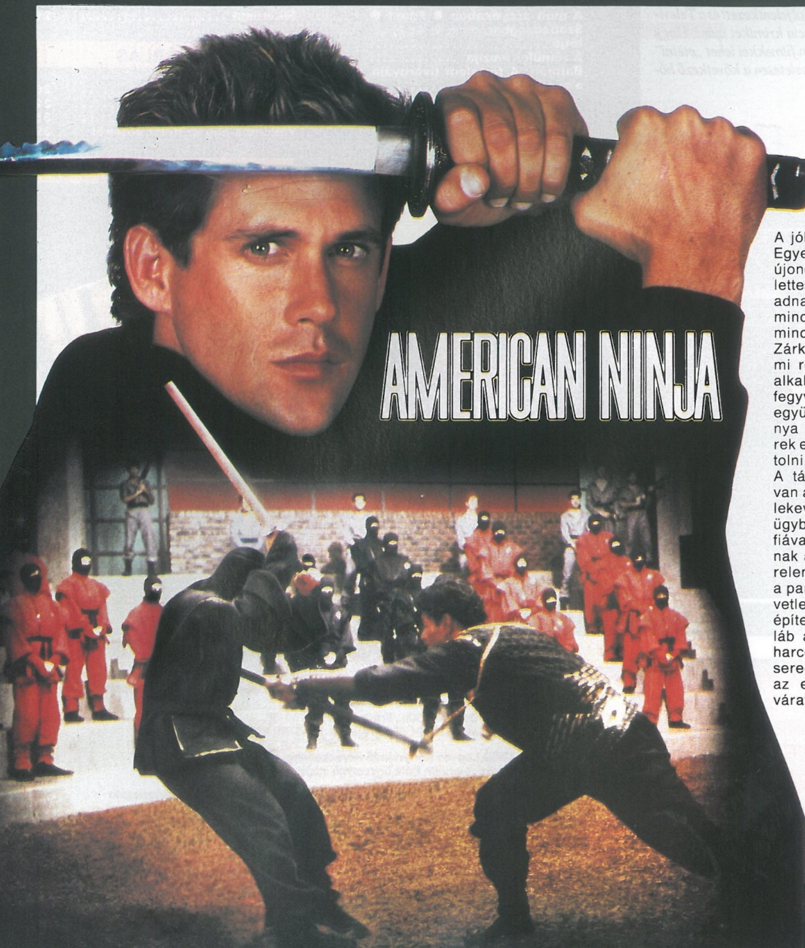
Kossuth Nyomda, Budapest 89. 0484 · Felelős vezető: Bede István vezérigazgató
Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest XIII., Lehel u. 10/a közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96162 sz. pénzforgalmi jelzőszámra.
HU ISSN 0237-5141

Az éjszaka csendje
(Still of the Night)

USA, 1982
Főszereplők: Meryl Streep, Roy Scheider
Rendező: Robert Benton
88 perc

(Kölcsönözhető az Intervideo boltjaiban)

Forgalmazza: VICO

A jóképű, nyílt tekintetű Joe az Egyesült Államok hadseregének újonca a Fülöp-szigeteken. Felettesei kellemetlen munkákat adnak neki, társai piszkálják. Ő minden feladatot elvégez, ám minden provokáció elől kitér. Zárkózott, senki nem tudja, hogy mi rejlik benne valójában. Egy alkalommal az őrizetére bízott fegyverszállító konvojt, mellyel együtt utazik parancsnoka leánya is, megtámadják. A fegyverek elrablását nem tudja meggátolni, de a lány életét megmenti. A támadók nindzsák. Közöttük van a Fekete Nindzsa is. Joe belekeveredik egy sötét korrupciós ügybe, kiderül, hogy a helyi maffiával szoros kapcsolatban állnak a hadsereg vezetői is. Szerelem szövődik Joe és Patricia, a parancsnok lánya között. Közvetlen felettese, aki a maffia beépített embere, el akarja tenni láb alól. Kénytelen az életéért harcolni. Egy egész nindzsasereggel kell megküzdenie. De az egyetlen amerikai nindzsa váratlanul segítőtársra lel...

USA, 1987
CANNON produkció
Főszereplők:
Michael Dudikoff,
Guich Koock,
Judie Aronson
Rendezte:
Sam Firstenberg

Valóban a furcsa, titokzatos, kicsit őrült lány ölte meg szeretőjét, aki a sötét New York-i utcán egy gyanútlan autótolvaj lábai elé zuhan holtan a nyitva hagyott kocsiból?

Dr. Rice, a befutott, okos, elegáns pszichiáter – az áldozat kezelőorvosa – nyomozni kezd. Hitchcocki fordulatok. A rejtély kulcsa egy álom, melyet a férfi röviddel halála előtt mesélt el az orvosnak. De mi az álom megfejtése, ki az a furcsa kislány, aki álmában öngyilkosságba kergeti a férfit?

Brooke, a lány gyanús, egyre gyanúsabb. A rendőrség tanácstalan. Az orvost egy titokzatos női figura a Central Parkba csalja éjnek évadján, ahol kirabolják, még a kabátját is elveszik. Reggel holtan találják az útonállót, aki az ő kabátját viselte.

A pszichiáter vonzódik a lányhoz, ám fél is tőle.

Elkövetkezik a döntő éjszaka. Árverés annál a híres cégnél, ahol a férfi és a lány munkatársak voltak. Feszültség a teremben, ahol milliók cserélnek gazdát és feszültség a lány irodájában, ahol az orvos egy bestiális gyilkosságról hírt adó régi újságkivágást talál. Akkor még nem tudjuk, hogy az áldozat a lány apja... Feltűnik a rendőrség, valaki felismerte a lányt, együtt látták a férfival egy bárban a gyilkosság előtt. Az utolsó pillanatban Brooke elolvassa a cédulát, melyen az orvos figyelmezteti, tűnjön el.

Csak egyvalaki tudja, hová mehetett Brooke. Odaküldi az orvost és miután megöli a nyomozót, ő is megjelenik...

(Kölcsönözhető az Intervideo boltjaiban)

Védtelenül

exposed

Miközben Elizabeth, a szép, barna amerikai lány egy egyetemi előadáson unatkozik valahol Wisconsinban, egy csinos, szőke francia lány magabiztos rutinnal felrobbant egy kávéházat Párizsban. Ám sok minden történik addig, míg kettejük útja keresztezi egymást... Elizabeth elhagyja unalmasan tudálékos professzor szeretőjét, elbúcsúzik a családjától, és New Yorkba indul szerencsét próbálni. Bár az első este kirabolják, másnap már állást talál, ugyan nem zongoristaként, mint tervezte, hanem pincérnőként.

New York, a bűnös város mítoszához hozzátartozik, hogy ott minden megtörténhet. Elizabethet felfedezi egy divatfotós és percek alatt sztárt csinál belőle. Fotói bejárják a világot, eljutnak Párizsba is... Mindenki körülrajongja, ám Elizabeth mégis magányos. A fotóiból rendezett kiállításon szólítja meg a furcsa, orosz akcentussal beszélő rejtélyes fiú, aki először Danielnek hívja magát. Később kiderül, hogy igazi neve Josef Tolov, foglalkozása hegedűművész, és az ő édesanyja is meghalt, amikor felrobbantották az anarchisták azt a párizsi kávéházat.

A szerelem, illetve Tolov Párizsba csábítja Elizabethet. Ott jön rá, hogy a fiú csalétekül akarja használni, mert tudja, az anarchisták vezére, Rivas imádja a szép nőket. Elizabeth szerelme kedvéért belemegy a veszélyes játékba. Hamarosan „összefut" a szőke lánnyal egy könyvesboltban, aki aztán felviszi az anarchisták főhadiszállására...

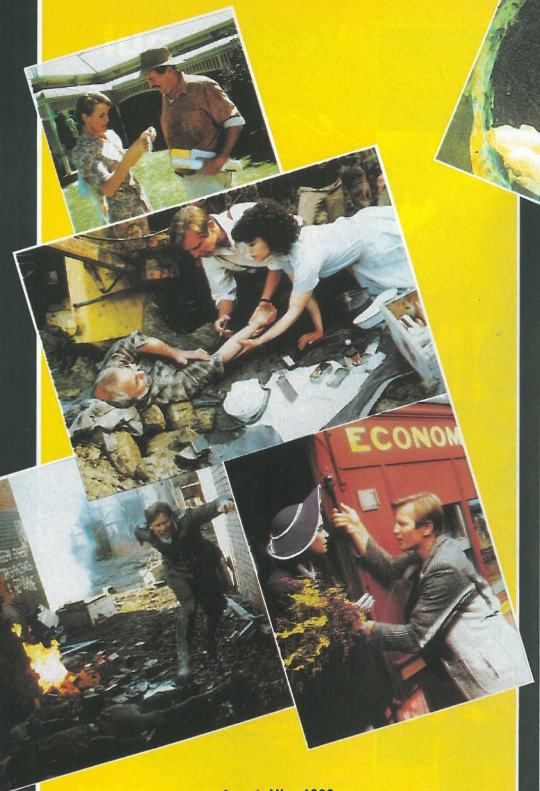
USA, 1983
Főszereplők: Nastassia Kinski, Rudolf Nureyev
Rendezte: James Toback
96 perc

FAR COUNTRY

A MÚLT ÁRNYÉKÁBAN

Michael Yorkot beskatulyázták a második világháborúba. Új filmjében cseh származású Wermacht-orvost alakít, aki 1944 tavaszán már látja, hogy a németek nem nyerhetik meg a háborút. A szövetségesek gyűrűje egyre szorosabbá válik, a Harmadik Birodalom legyőzhetetlennek hitt seregei egyre csak hátrálnak. Carl Zlinter, az orvos, az első adandó alkalommal megszökik és kivándorol az ötödik kontinensre, Ausztráliába.

Új életet kezd, el akarja felejteni múltját és tévedését. Segédmunkásként kezd dolgozni egy építkezésen, lassan megalapozza életét. Beleszeret egy fiatal angol lányba, Jennifer Mortonba, aki viszonozza érzelmeit. Ám felbukkan a múlt. Az építkezésen szerencsétlenség történik, két munkás élete kerül veszélybe. Az egykori orvos nem nézheti tétlenül két társa szenvedését, sikeresen megoperálja őket. Tettéért hősként ünneplik – ő azonban elveszett, mert elárulta magát. Mint praktizáló orvos bíróság elé kerül, s múltjáról számot kell adnia.

Ausztrália, 1986
Főszereplők: Michael York, Sigrid Thornton, Ilona Rogers
Rendezte: George Miller
100 perc

A Faust egyike a legkorábban megfilmesített klasszikus műveknek, már 1926-ban film készült belőle a berlini UFA műtermeiben. Azóta többször is filmre vitték. Legutóbb Dieter Dorn, a müncheni Kammerspiele Színház rendezője. Ebben a feldolgozásban Faust, az öreg tudós, változatlanul az élet célját, értelmét akarja megtudni. Ezért köt szerződést Mefisztóval. Azt hiszi, mindent tud, mindent ismer, nincs kockázata annak, hogyha az ördöggel cimborál.

Az agg Faustból Mefisztó egy boszorkány segítségével vonzó harmincas férfit varázsol, hogy megmutathassa neki, milyen is az igazi élet. A férfi beleszeret Gretchenbe, egy naiv lányba, aki a Fausttól kapott altatóitallal véletlenül megöli édesanyját. Gretchen teherbe esik, s ez kilátástalan helyzetbe hozza mindkettőjüket. Faust nem veheti feleségül, de Gretchen sem nevelheti fel egyedül gyermekét. Ezért a lány megöli gyermekét. Kegyetlen tettéért halál vár rá. Utolsó éjszakáján Gretchen, a börtönben válaszút elé kerül: megszökik Fausttal, vagy vállalja tettének következményeit.

Faust

NSZK, 1988
Főszereplők: Helmut Griem, Romuald Pekny, Sunnyi Melles
Rendezte: Dieter Dorn
180 perc

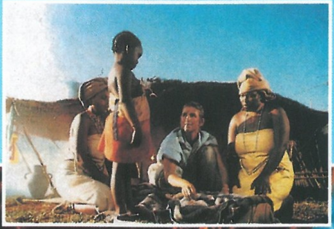
FREEDOM FIGHTERS

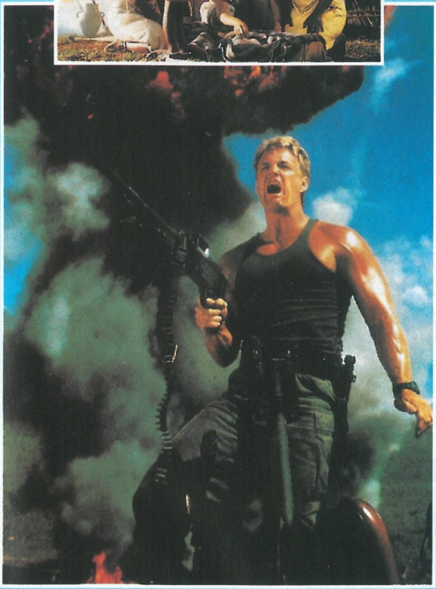
SZABADSÁGHARCOSOK

A kurubu törzs völgyében épített duzzasztógát és a hozzá tartozó erőmű elegendő árammal látja majd el Shinkasát – így tervezi ezt az afrikai diktátor, Henry Lumbala. Ez a kurubuk számára azonban szülőföldjük elvesztését, szántóföldjeik megsemmisülését, életterük szétrombolását, a törzs halálát jelentené. Vezérük, Jaunde fegyveres ellenállásra szólítja fel testvéreit az ördögi terv ellen.

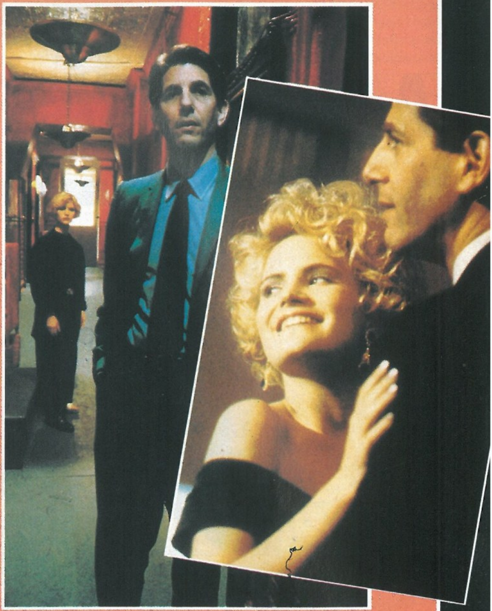
A diktátor hadsereget küld a zendülők ellen. Vezérül a kurubu származású Kyembát nevezi ki, aki ezt a lehetőséget akarja megragadni arra, hogy bebizonyítsa tehetségét. A hadsereg erősítése érdekében még zsoldosokat is toboroznak. Virelli, a zsoldosvezér két vietnami veteránt, Cliffet és TJ-t béreli fel. Biztosítja őket arról, hogy ez alkalommal végre a „jó" oldalon fognak harcolni a „gonosz" ellen, egyébként csupán rutinfeladatról van szó, amiért tekintélyes summa üti a markukat.

Néhány hét elteltével már a kurubuk elleni seregben harcol a két amerikai. Alig telik el néhány nap, látják, hogy őket megint átverték, s ismét egy zsarnok hatalmát kellene megvédeniük. Átállnak hát a másik oldalra.

USA, 1989
Főszereplők: Peter Fonda, Reb Brown, Ron O'Neal
Rendezte: Riki Shleach
90 perc

AZ ÉJ SÖTÉTJE

Carol éppen egy idegösszeomlásból van felgyógyulóban, mikor megtudja, hogy Fletcher nevű bácsikája egy mulatót hagyott rá a város lepusztult negyedében, mely a „Midnight", azaz az éjfél nevet viseli. Bár az egész épületet valami furcsa, nyomasztó hangulat üli meg, a lány beköltözik, és elhatározza, hogy új életet kezd, beindítja a mulatót.

Miután bebarangolja a házat rájön, hogy bácsikája egy luxusbordélyt hagyott rá. Külön szoba szolgál a szadomazochista vendégek számára, külön szalonban szórakozhatnak a csoportos orgiák kedvelői, mindenhol tükrök, rafinált fényeffektusok, hatalmas ágyak. Ráadásul sejtelmes jelek azt sugallják a lány számára, hogy a házban nincs egyedül...

Egy nap a klub átépítésén dolgozó munkások berontanak a szobájába és megerőszakolják. A rendőrség elfogja a tetteseket, de a nyomozást vezető felügyelő nem hisz Carolnak, egy hisztérikus lány fantazmagóriájának tartja az egészet. Érezzük, hogy valami szörnyű esemény várható. A padláson Carol egy borzalmas oltárt talál brutális szexjelenetek fotóival. A lányt meglátogató nyomozót pedig valaki vagy valami a ház belsejébe csalja, s ott megöli.

HEART OF MIDNIGHT

USA, 1988
Főszereplők: Jennifer Jason-Leigh, Peter Coyote, Frank Stallone, Denise Dummont
Rendezte: Matthew Chapman
105 perc

Emberből féreg

Aki sok rémfilmet végigizgult már, csak azért imádkozik, hogy következő alkalommal is valami ilyet, csak egészen mást láthasson. De nincs (sok) új a nap alatt. Néhány szellemes vagy buta alapötlet variálódik a filmvásznakon és a képernyőkön.

A légy című film, mellyel mostanában a magyar nézőket ijesztgetik, ugyancsak egy régi ötlet „továbbfejlesztése". A víziót, hogy egy emberből egyik pillanatról a másikra visszataszító lény, szörnyeteg válik, többen megírták már. H. G. Wells, a science fiction egyik „atyja" *Dr. Moreau szigete* című regényében (mely filmeseket is megihletett) például olyan torzalakokat mutat be, akik két, egymástól merőben különböző élőlény orvosi összeoperálásából születtek. Az alapötlet visszaköszön a híres Frankenstein-filmek azon jeleneteiben, melyek egy halott bűnöző élő szörnyeteggé operálását ábrázolják.

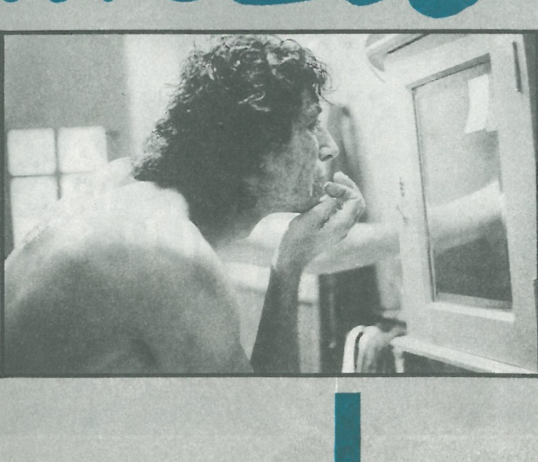
Franz Kafka a képtelen metamorfózis groteszk és abszurd oldalát ragadta meg híres elbeszélésében *(Az átváltozás)*. Az irracionális világ leírásához a szenvtelen hang illik: „Amikor egy reggel Gregor Samsa nyugtalan álmából felébredt, szörnyű féreggé változva találta magát ágyában." Itt nem jut szerep az érzelmeknek, a kafkai világból mindenfajta érzelmesség hiányzik.

David Cronenberg, *A légy* rendezője erőszakot követ el a horror egyik alaptörvényén: elsősorban nem idegeinket akarják borzolni, hanem *könnyzacskóinkra* próbál hatni, kevés sikerrel. Az E. T.-effektust alkalmazzák: a szegény szörnyeteget látjuk magunk előtt, aki szánalmat érdemel. Cronenberg, bár horrorelemeket használ fel alkotásában, végső célja még sem az elborzasztás. Ezért érzi a néző filmjét felemásnak. Akik vérbeli rémtörténetre szomjaztak éppúgy csalódnak, mint azok, akik a Hófehérkéből is mert hét jóságos törpét helyettesítő szörnyecskék kalandjaira voltak kíváncsiak. Félresikerült, giccses történet *A légy*, képmagnónkból ásítva vesszük ki a kazettát.

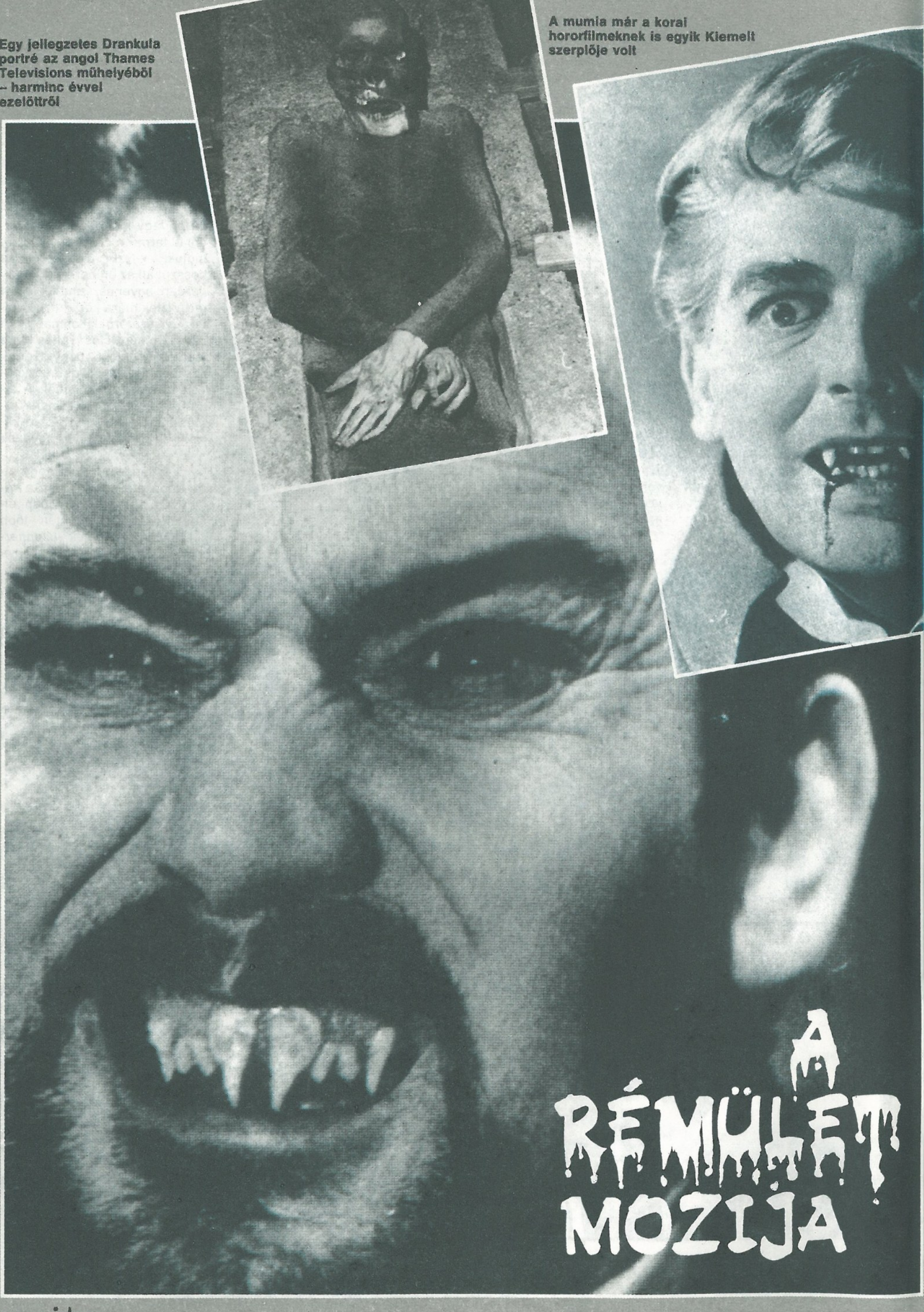
Giccs, sorozatban

A rémfilmeknek szinte nélkülözhetetlen eleme az átváltozás, valamint a természetellenesség. A mindennapi életbe hirtelen betör az érthetetlenség, a természetfelettiség, tehát mindaz, amivel szemben a szereplők úgyszólván védtelenek. Az idegen erő e filmekben mindig veszélyes az emberekre, elpusztítása, kiűzése általában szörnyű áldozatokkal jár. Szinte állandó motívuma e filmeknek, hogy az ismeretlen hatalom ragályként terjeszkedik, s akit uralma alá von, az ugyanúgy kezd viselkedni, mint ő. Viszonylag új jelenség azonban a forgatókönyvekben, hogy a Gonosz megsemmisítése csak időleges lehet. Mindegy, hogy vámpírról, élő halottról, farkasemberről, gyilkos cápáról vagy más, az ismeretlenből itt termett szörnyről van szó, tudjuk, egyszer újra eljön, és bosszút áll az embereken. A szigorúan egyenes vonalú, lezárt történetek mára körkörössé váltak, visszatérnek önmagukba. Ez a kompozíciós váltás tette (sajnos) lehetővé, hogy szériák készüljenek az egyes „közkedvelt" rémek kalandjaiból. A *Lidérces álom az Elm utcában* című filmnek már négy része készült el, mindegyikben ugyanaz a vörös pulóveres rémalak gyilkolja a fiatalokat, úgy, hogy álmaikban elevenedik meg a régen megölt (egy kazánban elégetett) ember. Szintén több részből áll a *Péntek, tizenharmadika* című film, mely szakítva ▶

A RÉMÜLET MOZIJA

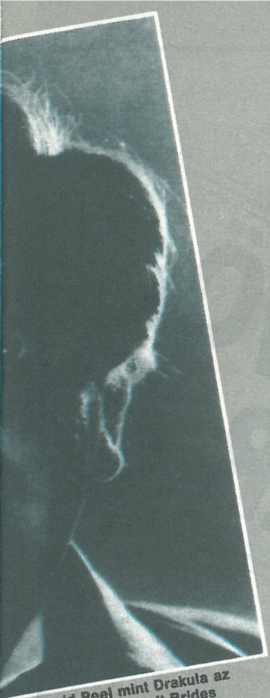

Egy jellegzetes Drankula portré az angol Thames Televisions műhelyéből – harminc évvel ezelőttről

A mumia már a korai hororfilmeknek is egyik Kiemelt szerplője volt

A RÉMÜLET MOZIJA

David Peel mint Drakula az 1959-ben forgatott Brides of Dracula című filmben

▶ a „klasszikus" horror műfaji szabályaival, a naturalista képi eszközökkel megjelenített gyilkolás, az élet elpusztításának kéjes örömét állítja a középpontba. Igazi profi munka valamenynyi, akárcsak *Az erdő szelleme*, a *Démonok* vagy más hasonló, Magyarországon csak feketén kölcsönözhető/felvehető) filmek. Mindegyikben mesteriek a késleltetések, a néző idegeinek fokozatos felcsigázását célzó effektusok, annál laposabbak viszont a „megoldások": embereket csonkítanak meg, tátongó sebekből ömlik a vér, a rémalakokból hol itt, hol ott spriccel a gennyhez, epéhez hasonló váladék. Már nem borzongunk, hanem undorodunk. S ez már nem jó érzés. Egyrészt a sok vér, a l'art pour l'art erőszak túlságosan is korunk valóságát juttatja eszünkbe, s a képsorok azt sugallják, bárkivel bármikor mindez megtörténhet. Másrészt az életre kelt szörnyek – legyenek visszajáró halottak vagy perverz gyilkossá lett élők –, olyan válogatott módszerekkel ölnek, hogy a teljes képtelenség érzetét keltik bennünk. Így paradox helyzetbe kerülünk: a látott filmek egyrészt túlságosan hihetőek, másrészt tökéletesen kiagyaltak. Az ily módon felemás műalkotás giccs, ahogy *A légy* is az, mely az erotikus giccs határát is súrolja, akárcsak *Az erdő szelleme* című film egyes jelenetei, melyekben eleven faágak erőszakolnak meg egy fiatal lányt.

A horrorfilm napjainkra végképp válságba került. Erőtartalékai, úgy tűnik, kimerültek. Nagyon valószínű, hogy Werner Herzog 1978-ban bemutatott *Nosferatu* című filmje még hosszú ideig megismételhetetlen marad.

Egy gróf Erdélyből

Bram Stoker (1847–1912) írországi születésű író. Világhírét a horrorirodalom legklasszikusabb alakjának, a vérszívó Drakula grófnak köszönheti. Levélregényében a gróf egy erdélyi kastélyban él, immár több száz éve, és élő emberek vérével táplálkozik. Vámpír, aki vérszívó asszonyok serege élén áll. Alakváltoztató: hol denevér, hol patkány, hol véreb képét ölti magára, de porfelhőként is képes behatolni a kulcslyukon. Mitikus alak, akinek történetét filmek tömege dolgozta fel. Eredete a délszláv népi mitológiában keresendő, nem pedig Erdélyben és Magyarországon, ahol Stoker regénye, valamint a *Drakula-filmek* jó része játszódik. Az egész német filmművészet kiemelkedő alkotása Friedrich Wilhelm Murnaunak a húszas évek elején készített *Nosferatu* című némafilmje, mely az erdélyi gróf Stoker-féle históriáján alapul. Murnau műve nem véletlenül kapta *A borzalom szimfóniája* alcímet. Balázs Béla szavai illenek rá a legjobban: „A nyomasztóan sötét hegyi tájak és a viharos tenger képeibe lázálom és lidércnyomás, éjszakai árnyak suhanása és halálfélelem borzalma, őrület és kísértetjárás szövődött ebben a filmben. Az erdőben vágtató, kísérteties kocsi képe nem volt önmagában sem természetellenes, sem ijesztő. De ott kísértett a túlvilág hangulata." Majd arra is magyarázatot ad a filmesztéta, mi annak az oka, hogy egy film mindig többet érzékeltet a démoni jelenségekből, mint az írott szó. Ugyanis míg az írás egy határon túl értelmetlenné válhat, addig „a látvány akkor is érthető és világos lehet, hogyha felfoghatatlan. És ez az, amitől a hajunk szála is égnek áll."

Murnau zseniális rendező, a fényekkel és árnyékokkal való bánásmód nagy szakértője, akinek sikerült elkerülnie a horrorfilmek fő csapdáját: műve nem vált kommersz tömegcikké. Ehhez persze hozzájárult a Drakulát alakító Max Schreck kiváló játéka is: a felejthetetlen fehér vámpírmaszk a nagy fülekkel s az összetéveszthetetlen Drakula-mozgással, gesztusokkal. Mert a rémfilmben egy-egy gesztusnak is döntő szerepe lehet. Egy nem megfelelő mosoly, egy indokolatlan kézmozdulat, egy túl könnyed vagy túl merev pillantás mindent elronthat.

Murnau filmje kelt életre Werner Herzog már említett 1978-as vámpírfilmjében. Vannak kritikusok, akik a rendező legszebb alkotásának tartják. Herzog kiváló színészekkel dolgozott együtt. Az Erdélybe látogató áldozatot Bruno Ganz, Drakula grófot Klaus Kinski személyesítette meg. Kinski méltó utóda Max Schrecknek és Lugosi Bélának, a vérszopó gróf amerikai filmekben világhírűvé vált alakítójának. A Herzog-féle *Nosferatu* is a körkörösség jegyében született: a film végén az elpusztított vámpír áldozatában újra éled és sötét lován elvágtat a kietlen sivatagba, melyet, akárcsak a mocsarakat, kies sziklás vidékeket a démonológia ördögök, lidércek, manók lakhelyének tart.

De nem ez a kompozicionális újítás az, amely különleges helyet biztosít Herzog filmjének a horrorok történetében. Drakula személyiségét változtatta meg alapvetően a rendezői forgatókönyv. Kinski Drakula-figurája nem a gátlástalan, életellenes, pusztító Gonosz megtestesülése (mint például a zombie vagy a fehér cápa), hanem maga is áldozat, akit a meghalni nem tudás szörnyű átka sújt évszázadok óta. Minden magyarázatnál beszédesebbek a gróf filmbeli szavai: „Az idő végtelen mély, mint ezer éjszaka. A halál nem a legrosszabb, vannak a halálnál szörnyűségesebb dolgok. Évszázadok jönnek-mennek, borzalmas annak, aki nem tud megöregedni. Ki tudja elképzelni, mi az, évszázadokon keresztül ugyanazt a hiábavalóságot érezni."

Költői szavak. Drakula ebben a felfogásban az európai kultúra sokszor, sokféleképpen megénekelt hőseihez válik hasonlóvá: a görög Tantaloszhoz, aki az alvilágba vettetett, és arra ítéltetett, hogy pokoli kínokat álljon ki: tiszta vizet lásson maga körül, de amikor lehajol inni, a víz eltűnjön előle; Sziszüphoszhoz, aki az idők végezetéig kell szenvedjen munkájának hiábavalóságától; a bolygó hollandihoz és az Arany János által is megverselt örök zsidóhoz, akiket csak a halál válthat meg vándorlásaikból, s végül Richard Wagner Kundryjához, a Jézust kinevető asszonyhoz, akinek addig élnie kell gyönyörűn és fiatalon, amíg találkozik egy férfival, aki ellen tud állni neki. Miután Parsifal személyében eljön e férfi, Kundry megváltatik: miközben a Grál-kehelyben ismét felizzik a Szent Vér, holtan rogy össze.

Drakula Herzog művészi filmjében szintén megváltást nyer egy asszony szerelmével, s mire a nap felkel, már nem él. A vámpírok teste halandó, csak átkuk halhatatlan.

Horrorínség Magyarországon

Murnau klasszikus némafilmjét Magyarországon csak stúdióhálózatban vetítették; Herzog alkotását egy rövid ideig játszotta a Filmmúzeum. A mai magyar horrorkínálat enyhén szólva szegényes. Hosszú késéssel került hozzánk az *Omen* első része, valamint az *Ördögűző*. Két olyan film, amelyből az első tagadhatatlanul jó ötletre épül (egy csecsemő személyében újjászületik a Sátán), de a maga egészében mégiscsak megmarad a kommersz filmek színvonalán: a második a bevezető képsorok után gusztustalanságban próbálja meg felülmúlni a hagyományos rémfilmeket.

Más a helyzet a Puskin mozi videótermében is vetített, a MOKÉP-nél is kölcsönözhető *Amerikai rémregény* című filmmel. Ez jelentősen eltér minden eddig felsorolt értékes és értéktelen horroralkotástól, nem szerepel benne egyetlen természetfeletti/alatti motívum sem. A Gonoszt itt egy lakatlan szigeten korlátlanul uralkodó elmebeteg család testesíti meg, mely mindenkit legyilkol, aki a földjére téved. E film előnye, hogy a rendező nem használja ki a kínálkozó véres „ziccerhelyzeteket". Csak szörnyülködünk, de a gyomrunk nem fordul föl...

A rémfilmeket sok évtizede száműzték a magyar mozikból. Így minden ilyen jellegű film biztos kasszasiker a hazai piacon. Most, hogy a zárlatot végre oldani kezdik, s megengedik, hogy a mozirajongók kedvükre borzonghassanak a nézőtereken, talán érdemes fontolóra venni: nem lenne több értelme újra elővenni a műfaj remekeit, a *Dr. Caligarit* és a két *Nosferatut*, vagy a hozzájuk hasonló élményt nyújtó műveket?

Máté J. György

MŰHOLDVEVŐ RENDSZER
BHG BUDAPEST
A BHG gyártmányú műholdvevő rendszerek alkalmasak kis- és nagyközösségi, valamint kábeltelevíziós rendszerekbe való csatlakoztatásra. Kisközösségi rendszerekben az UHF sávban történő átvitel is megvalósítható. Nagyközösségi rendszerekben a 40–300 MHz-es sávban biztosítunk kimenőcsatornákat kábeltelevíziós főállomással vagy anélkül. KTV rendszerekben a VHF sávban 7, az S sávban további 7 csatornát tudunk biztosítani a szükséges rekonverterekkel (S/UHF) a szomszédos csatornák kihasználása nélkül.
BHG HÍRADÁSTECHNIKAI VÁLLALAT
H–1509 Budapest, Postafiók 2. XI., Fehérvári út 70.
Telefon: 813-300
Telex: 22-5933
BHG BUDAPEST

Keiko Sei,
a Videó Magazin tudósítója
jelenti
Barcelonából:

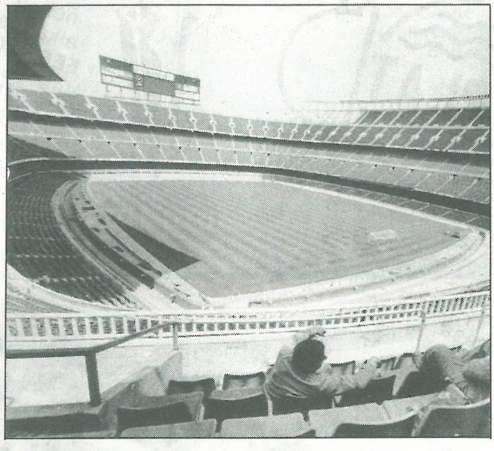
A kommunikáció reformja

Az 1992-es esztendő az Európai Közösség országai számára is fontos év lesz, de a spanyoloknak különösen nagy változásokat ígér. Barcelonában rendezik meg ebben az évben az olimpiát, Sevillában világkiállítás – Amerika felfedezésének 500. évfordulója alkalmából – és Madridban rendezik az Európai Kulturális Centrumot. Ritka dolog, hogy egy országban egyazon évben ennyi nagyszabású rendezvényre kerüljön sor. Persze az infrastruktúra is készülődik, az egész ipar 1992-t várja.

A videó sem kivétel. Bár Spanyolország nem videónagyhatalom – a háztartások egyharmadában van csupán VCR, és nincs a magyar Videó Magazinhoz hasonló lapjuk sem – a helyzet drámai gyorsasággal változik, ahogy a televíziózás is új alapokra kerül.

Eleddig csak két nemzeti csatorna létezett Spanyolországban, újabban azonban robbanásszerűen szaporodnak az önálló körzeti tv-állomások – a TV 3 Katalóniában, az ETB Baszkföldön, a TVG Galíciában és a TVM Madridban. Idén ősszel újabb három, magánkézben lévő kereskedelmi program indul.

A televízió privatizálásáról 1982-ben indultak viták Spanyolországban, s az elvi döntés ez év augusztusában született meg. Végül is öt jelentkezőből választottak ki hármat: az Antenna 3-at (a 10 milliárd pezetás alaptőke 80 százaléka spanyol, 20 százaléka külföldi), a Tele 5-öt (12 milliárd pezetából 75 százalék spanyol, 25 százalék olasz tőke) és a Canal +-t (10 milliárdból 75 százalék spanyol, 25 százalék francia). Ezek az adók 24 órán át sugároznak; ebből 5 órás műsor szabadon fogható, 19 pedig kábelszolgáltatás. Tv-műsorok készítését is tervezik évi 1 milliárd pezetás költségvetéssel. Mindegyik vállalkozás a reklámokat tartja fő bevételi forrásának.

UNIVISION
CANAL UNO
TELE 5
de televisión, S.A.
CANAL+
SOCIEDAD DE TELEVISIÓN

Miután a spanyol állami tv 50 milliárd pezetával szállt be az új csatornák alapításába, a magántévék évi 660 millió, a sugárzási idő után pedig óránként 3100 pezetát fizetnek számára. Mindemellett a spanyol tv bevételének is a reklám és más üzletágak maradnak a fő forrásai.

Ahogy megindul a verseny a tv-állomások között, a programok minősége is észrevehetően változik. A spanyol tv új célközönséget talált, a fiatalokat, a felső-középosztálybelieket, valamint az értelmiségieket.

Például megkezdték egy 14 részes sorozat sugárzását „El Arto de Video" (A videóművészet) címmel, amelyben ismertetik a videóművészet történetét és világhírű művészek e műsor számára készült alkotásait mutatják be. A Television Espanola jövő év elején olyan videóstárokat mutat be, mint Bill Viola és Godard.

A tv-programok, reklámok és dokumentumfilmek egy része már az Olimpiára és az Expóra készül. Barcelona városában azonban egy speciális dokumentumfilmet is készít a televízió, amely az 1989 és 1992 közötti kulturális eseményeket rögzíti videón éves összesítésben. A madridi stúdióban is videóprogramok százai készülnek.

Nemcsak hazai produkciók készülnek a stúdiókban, de külföldieket is gyártanak Európa majd minden országának. Például ez év áprilisában kezdték forgatni az „O Frame Store" című angol produkciót, mely rafinált elektronikus trükkökkel van tele. Ez tehát a jelenlegi irány Spanyolországban és minden jel arra mutat, hogy Barcelona veszi át a műsorgyártó központ szerepét Madridtól.

Számítógépes digitális effektrendszer

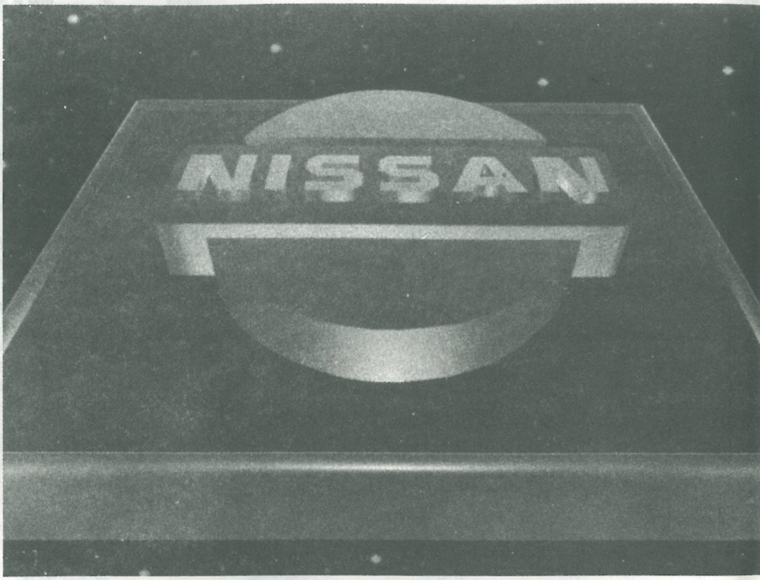
A digitális technika térhódítása a videóban továbbra is folyamatos, sőt ha lehet, növekszik. Ez egyrészt abban mutatkozik meg, hogy a jelfeldolgozás analóg módszereit felváltja a digitális áramköri technika és ez nagyobb jel–zaj viszonyt, kisebb torzítást – egyszóval jobb jelminőséget (kép- és hangminőséget) jelent. Másrészt megjelennek olyan funkciók, amelyeket kifejezetten a digitális technika tesz lehetővé. Tipikus példája ennek a képtárolóra alapuló digitális trükktechnika. Ez utóbbi egyébként önálló műfajjá kezdi kinőni magát. Újabban nemcsak arról van szó, hogy speciális digitális áramkörök vagy készülékek készülnek videótechnikai célokra, hanem egyszerűen a számítógép és videó összekapcsolásával valósítanak meg eddig elképzelhetetlen trükköket. Ezeket írásban ismertetni elég nevetséges dolog, de mivel tudomásunk szerint jelenleg nemigen hozzáférhető ilyen berendezés az országban, mégis megpróbálkozunk vele. A Nyugatról importált videóklipek némelyikében és a műholdas adások műsorában lehet látni ilyen és hasonló trükköket és képi megoldásokat.

A Danmon Grouphoz tartozó Microtime amerikai cég digitális videótechnikai eszközök gyártására specializálta magát. Már bemutattuk digitális képtárolóját; most az ImagePlus 3D berendezést ismertetjük.

A rendszer alapeleme az a személyi számítógép – PC –, amely az utóbbi időben világszerte elterjedt; hazánkban is szép számmal található, mivel ára ma már ezer márka alatt van. A mellékelt blokkséma szerint a számítógéphez csatlakozik egy menümonitor, amelyen a géppel való kommunikáció követhető nyomon. A gép fogad videójelet – például egy kameráról – és az általa manipulált jelet egy nagyfelbontású RGB monitoron lehet megnézni. Ezt a jelet azután egy illesztőegység segítségével lehet olyan formába alakítani, amit egy képmagnó rögzíteni tud. A számítógép lényeges tartozéka egy grafikus egység, amelynek segítségével rajzolhatunk és festhetünk a képernyőn. Ezek a műveletek a billentyűzet segítségével is elvégezhetőek volnának, de sokkal gyorsabb és egyszerűbb a grafikus egység segítségével csinálni őket. Lényeges szempont ugyanis, hogy a felhasználó viszonylag egyszerűen tudja kezelni a berendezést akkor is, ha nem matematikus és profi gépíró az illető.

A 3D jelzés a háromdimenziós megvalósításra utal és nem kevesebbet jelent, mint azt, hogy a képernyőn levő objektumokat térben lehet manipulálni. A rendszer nagyjából a következőképpen működik:

A számítógép és annak grafikus egysége segítségével megrajzoljuk a kívánt tárgy körvonalait és jellemző metszeteit. Megválasztjuk az „anyagát" – azaz definiáljuk a felület textúráját és színét, illetve transzparenciáját (átlátszó tárgyak esetén). Ezután lehet dönteni arról, hogy miképpen kívánjuk mozgatni. Megrajzoljuk a trajektóriát (a mozgás nyomvonalát), megadjuk a forgásokat és az összes mozgás sebességét. Megállapítjuk a kívánt világítást és a világítótestek mozgását (ha szükséges), aminek alapján a számítógép megszerkeszti az árnyékokat. Az objektum és a háttér külön is kezelhető. Az objektum kívánság szerint bárhogyan átalakulhat, ha definiáljuk a kezdő és a befejező formát; így pl. egy labda átalakuihat vonalzóvá vagy bármivé. A tárgyat nagyítani vagy kicsinyíteni is lehet. Természetesen lehet natúr (valódi) képeket is manipulálni; pl. harmatcseppeket varázsolhatunk egy falevélre stb.

A rendszer nagy felbontással képes dolgozni: 8000 sort és soronként 8000 képelemet tud kezelni. A videóanyag végső képminőségét végül is a rögzítés után visszajátszott minőség adja. Ezért használnak rögzítőnek egycolos (C-formátumú) képmagnókat (Ampex, Sony) – esetleg Betacam, MII vagy végső esetben u-matic is szóba jöhet. Ugyancsak csatlakoztatható az Abekas digitális képlemezrögzítője.

Egy-egy trükk elkészítése hosszabb időt is igénybe vehet, és ezért nem célszerű lekötni az egyébként igen drága stúdiót (kamerát és felvevő képmagnót). Ezért célszerűbb az a konfiguráció, amelyben van egy off-line rendszer is, amelyen a videórendszertől függetlenül matathatunk a gombok között addig, míg az ízlésünknek megfelelő trükk elő nem áll. Amikor ez kész, a fő rendszerhez fordulunk és képmagnón rögzítjük a trükköt. Ezt a rendszert mutatja a másik blokkvázlat.

Az ImagePlus 3D több változatban is létezik. Mint mindig, itt is újabb és jobb szoftverek tűnnek fel, amelyek lényegesen kiterjesztik a rendszer lehetőségeit. Ilyen pl. az, hogy az újabb verzióban a világítótestek pontszerű, véges távolságban levő fényforrások is lehetnek és ezek ráadásul mozgathatók a térben.

A mozgásoknak nemcsak a sebessége, hanem a gyorsulása is programozható; reflektált fényeket is lehet kezelni, a metamorfózis mértéke a három dimenzió (x, y, z tengely) irányában külön-külön meghatározható, programozni lehet a képben a nézőpont változását („kameramozgás") stb.

Az IP–25 jelű rendszer 25 MHz sebességgel működik;

kapható azonban olyan kivitelben is, amely 16 MHz-es számítógépen is futtatható, vagyis minden olyan számítógéppel használható, amely IBM XT/AT kompatibilis és legalább 40 MB kapacitású fix lemezzel rendelkezik. A rendszer NTSC és PAL rendszerhez is illeszthető. Természetesen feliratokat is lehet készíteni vele; az egyes betűk ugyancsak széles határok között módosíthatók akár térbeliIeg is. Saját ízlésnek megfelelő betűkészletet is előállíthatunk – de lehet akár kézzel (a grafikus egység segítségével) írott betűket is alkalmazni. A 32-bites színezéssel tetszés szerinti színek állíthatók elő (pontosabban olyan színek, amelyeket a monitor képernyője képes visszaadni).

Egy ilyen bonyolult és drága trükkrendszert kár volna a videó szegényes felbontásához kötni; emiatt választották a már említett extra (8000 × 8000 képelemnyi) felbontást. Adott esetben digitális úton filmre lehet átmásolni a megszerkesztett trükköket kétféle felbontás szerint (2048 × 1536 vagy ennek kétszerese: 4096 × 3072 képelemmel).

Az egyes trükkök megvalósítása néha bonyolult és sok időt vesz igénybe, ugyanakkor esetleg nem találkozik a megrendelő elképzeléseivel. Ezért „vázlatot” lehet készíteni a tervezett trükkökről (szekvenciákról) és a végleges döntés után lehet kivitelezni a számos változat közül azokat, amelyeket kiválasztanak. Minden fázis előbb a számítógép belső memóriájába kerül és onnan megy a videószalagra a kívánt szekvenciák szerint. Ez megkíméli a drága stúdiómagnót a próbálkozások miatti ide-oda csévéléstől, felesleges használattól és a videószalagot sem nyúzzuk szükségtelenül.

Egy ilyen rendszer ára? Ne feszegessük. De le kell szögezni, hogy nem maga a rendszer kerül ilyen sokba, hanem az a szoftver és millió ötlet, amitől az egész ilyen zseniálisan egyszerű. Magam évekkel ezelőtt láttam hasonlóan ötletes *hazai* próbálkozást. Ha akkor pénzünk lett volna, ma mi láthatnánk el a világot hasonló rendszerekkel...

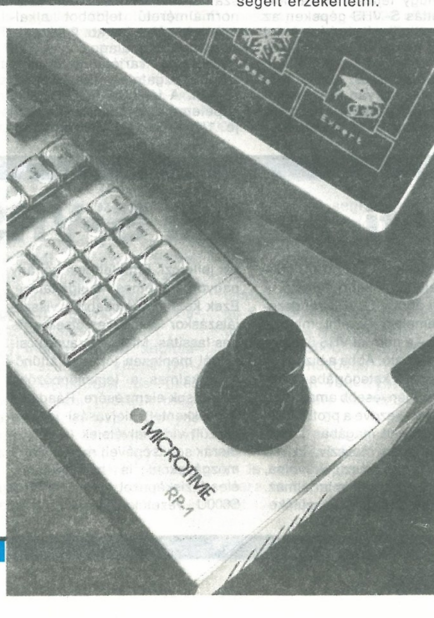
RP–1 háromdimenziós trükkegység

Összeállította: Márczi Imre

A Microtime RP–1 jelű rendszere egy kis vezérlőpultból, egy számítógép-monitorból és egy dobozból áll, amely az áramköri egységek javát foglalja magában. A vezérlő pultba van építve egy 3 ½ colos mikrofloppy lemezegység, amely a trükkök adatainak tárolására szolgál. A gombok némelyike adott parancsot közvetít, mások funkciója változó. A numerikus gombok segítségével bizonyos paraméterek nagy pontossággal megadhatók, amennyiben szükséges. A képernyőn megjelenő ábra alapján a felhasználó gyakorlottsága szerint választhat a kezelői szintek között. A kezdők számára a monitor bőséges utasítást ad a használatra vonatkozóan; a haladó fokon lehetőség nyílik minden paraméter egyenként való definiálására. A botkormány segítségével a kép méretét, helyzetét, forgatását és egyéb paramétereit lehet vezérelni, így pl. ha egy adott pályán kell a képet végigvinni, ezt is a botkormánnyal lehet kivitelezni. Kényelmi okokból a botkormány és nyomógombsor fordítva is felszerelhető. Húsz regiszter áll készen arra, hogy tárolni lehessen az egyes képi szekvenciákat az editáláshoz. 24 képet lehet abból a célból tárolni, hogy egy adott útvonalat fázisonként előírjunk, amit a kép majd lineárisan vagy nem lineárisan torzított formában végigjár. Ha valami hibát követünk el vagy meg akarjuk változtatni az addig kivitelezett trükköt, visszatérhetünk egy korábbi állapothoz, mert memória tárolja a legutolsó 32 gombnyomást. A floppylemezen 256 szekvencia vagy 5056 képfázis tárolható. Külön rendelésre egy második lemezegységet is beépítenek a memória bővítésére és a lemezek nagy sebességű másolásához. Az egyes trükköket el lehet nevezni az azonosítás és gyors előhívás érdekében.

A bemeneti jel lehet kompozit vagy komponens formában; a kimeneti jelre ugyanez áll. A 13,5 MHz frekvenciájú mintafelvétel biztosítja, hogy az RP–1 digitális jelfeldolgozása kompatibilis legyen a PAL rendszerrel. A szokásos digitális alaptrükkök – a mozaik, poszter, szolarizálás és elszínezés – természetes tulajdonságai egy ilyen készüléknek, de pl. a mozaik méretét függőleges és vízszintes irányban külön lehet változtatni. A rendszer ismertetését sokáig lehetne folytatni, de helyette inkább a mellékelt képekkel próbáljuk lehetőségeit érzékeltetni.

S–VHS–C kamkorderek

Régóta várható volt, most itt van; kamkorder S–VHS technikával és kisméretű kazettával – vagyis egy „emberméretű", női kezekben is elképzelhető S–VHS kamkorder – mindez PAL változatban! Full Auto – hirdeti büszkén a felirat az oldalán, felette a készülék optikai tulajdonságai olvashatók: nyolcszoros varió, autofókusz, nagy felbontású CCD. Digitálisan tárolható feliratok, állítható kiolvasási idő, kézzel is állítható fehéregyensúly mellett arra is képes a készülék, hogy felezett sebességgel is működjön. Ez a C-formátumú VHS kazettáknál nagy előny, mivel az amúgy harmincperces játékidőt meg lehet duplázni. A kereső ugyan állítható, de pici – ez nem is nagyon lehet másként egy, a kis méretekre és súlyra is figyelő konstrukciónál.

A JVC most is kitett magáért: GR–S 77 EG névre keresztelt kamkorderével olyan eszközt adott a videózók kezébe, amely nagy lökést ad az S–VHS (és vele a jobb képminőség) elterjedésének. Egyetlen szépséghibája az, hogy csak analóg módon rögzít, ami az LP (felezett sebességű) használatnál bánthatja a minőségi hanghoz szokott füleket.

Természetesen az S–VHS–C is ugyanúgy lejátszható a normálkazettás S–VHS gépeken az anyakazetta segítségével, mint ahogy az a normál VHS-nél már megszokott.

A JVC GR–S707 típusú modellnek viszont van egy sokkal nagyobb hátránya: az, hogy NTSC rendszerű. A kamkorderekben általában kisebb méretű videó fejdobot használnak a hellyel és súllyal való takarékosság érdekében és ezekbe nem mindig fér bele könnyen a további két hangfej a hi-fi rögzítés számára. A GR–S707-ben ezért normálméretű fejdobot alkalmaznak, súlya így kb. 2,5 kg akkuval és szalaggal együtt. Nyolcszoros varióját motorral is lehet mozgatni, kétféle sebességgel. A félcolos CCD 360 000 képelemmel bír; kiolvasási ideje 1/1000 mp-ig csökkenthető.

A fókuszt, fehéregyensúlyt és a lencsenyílást kézzel is lehet szabályozni, a minimális megvilágítás 8,8 lux kell legyen. A vízszintes felbontás 420 sornak felel meg. A géppel kockázó felvételeket is lehet készíteni, tehát animációra használható. Mivel forgó törlőfej is van a fejdobban, hibátlanul tud inzertálni. Található rajta utóhangosítás is. A VHS indexrendszer segítségével gyorsan meg lehet keresni az adott felvételeket. Az állókép mellett gyorskeresés és lassított visszajátszás is lehetséges.

A hangfelvételhez irányított sztereómikrofon szolgál, de lehet külső mikrofonokat is csatlakoztatni. Nagy szintű külső bemenet is található rajta – egy-

Profi, asztali S–VHS képmagnó

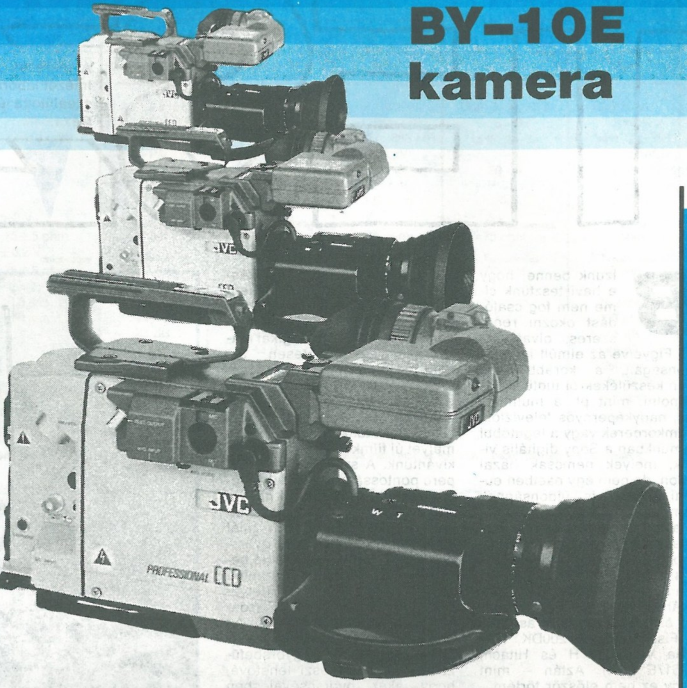
A JVC terméke, a BR-S600U típusú asztali képmagnó látható a mellékelt ábrán. S–VHS rendszerű, de emellett – mint minden ilyen gép – a normál VHS üzemre is átkapcsolható. Abba a bizonyos „institutional" kategóriába tartozik, ami az igényesebb amatőr felhasználóktól kezdve a profi videósokig mindenkit magában foglal. Tulajdonképpen masszív, jó minőségű „profi" készülék volna, ám időzítő egységet is tartalmaz, ami jobbára az amatőr készülékeket jellemzi. Emellett van néhány nagyon kellemes szolgáltatása. Ezek közt legfontosabb a visszajátszáskor lehetséges ötsebességes lassítás. Mivel ez zavaró csíkoktól mentesen történik, kitűnően alkalmas a legkülönbözőbb mozgások elemzésére. Ráadásul a csökkentett kiolvasási időkkel készült videófelvételek (CCD kamerák segítségével) még a gyors mozgásoknál is húzásmentes, éles fázisképeket adnak. A BR–S600U vezetékes távvezérlővel

szóval ez a készülék mindent tud, amit egy kamkorder tudhat. Csak a felezett sebesség hiányzik róla. Mint minden S–VHS gép, ez is átkapcsolható normál VHS üzemre. Külső csatlakozókon át is lehet videó- és hangjelet rákapcsolni. A gép oldalán egy LCD kijelzőben ellenőrizni lehet a beállításokat, mint a legtöbb készüléken. Az akkut a gép hátsó részére lehet rögzíteni, ahova a hálózati adapter is csatlakozik más esetben.

A mintapéldányon végzett tesztek nem teljesen igazolták a fentieket – így pl. a visszajátszott felvétel felbontása csak 360 sornyi volt; meglehetősen nagy színjel-világosságjel áthallást tapasztaltak és a hifi tartomány mély hangú része erősen esett a dübörgésszűrő miatt. Mindezek ellenére várható, hogy az USA-ban nagy népszerűségnek fog örvendeni. Nekünk pedig marad a szokásos – költői? – kérdés: vajh mikor lesz ebből PAL változat és mennyiért?

BY–10E kamera

Az S–VHS rögzítési technika újabb lökést adott a kamerafejlesztésnek, ennek következtében sorban jelennek meg a nagy felbontású, nagy érzékenységű videókamerák. Ezek jobbára egyetlen CCD-vel készülnek, mivel így a konstrukció sokkal egyszerűbb és a termék ára alacsonyan tartható – vagyis sokat lehet eladni belőle, mivel egy igényesebb amatőr is megveheti magának, nem is szólva azokról, akik valamilyen intézményi-szakmai közegben használják a videótechnikát.

A JVC BY–10E kamerája is egyetlen, 2/3 col átlójú CCD-t használ, amely 430 000 effektív képpontra bontja a látványt. Tíz lux elég a megfelelő videóképhez; a jel–zaj viszony 47 dB. Az átvitel frekvenciatartománya 5 MHz-nél is nagyobb. Nem is olyan régen ezek a számok profi kamerák kívánatos adatai voltak. A kiolvasási idő 1/1000-mp-ig csökkenthető. Az objektív cserélhető, ezáltal a kamera mikroszkóphoz, filmátíróhoz és egyéb optikai eszközhöz is csatlakoztatható. Az automatikus fehéregyensúly és memória, gen-lock, szűrőváltás és még sok jellemző a KY–15E szériával azonos tervezésre utal. A BY–10E is összekapcsolható (dokkolható) egy S–VHS képmagnóval és így kamkorderként is lehet használni. Ára 10 000 DM alatt van (tartozékok nélkül).

rendelkezik. Utóhangosításra és inzertálásra is képes, mivel forgó törlőfej van a fejdobban. A fejek számát növeli az a két hangfej, amely a hifi sztereó hangfelvételt és visszajátszást végzi. Ennek szintje manuálisan vagy automatikusan állítható felvételkor – egy kapcsolóval választhatunk a két lehetőség közt.

Egy indexrendszer segítségével a szalagon kilenc pontot megjelölhetünk és ezek automatikusan, gyorsan megkereshetők. A gép bizonyos műsorrészek ismételt lejátszására is képes.

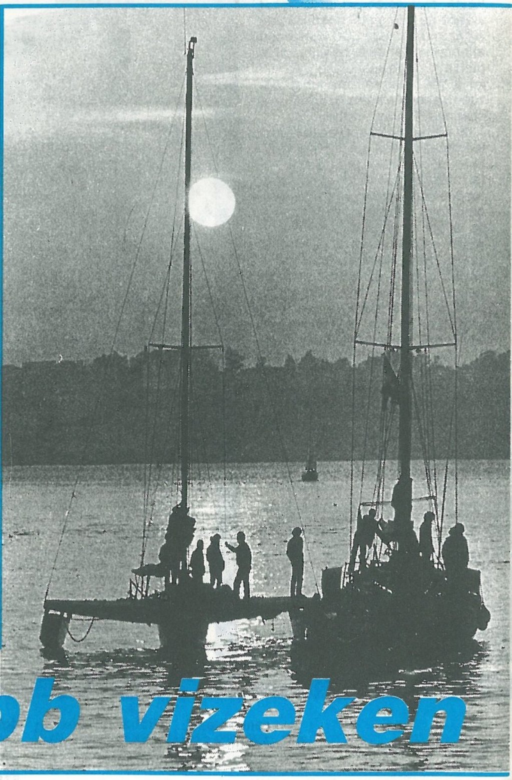
A kivezérlésmérő műszer átkapcsolható a „tracking" jelzésére is, és ilyenkor két nyomógomb segítségével a sávkövetés igen pontosan beállítható. Egy további kapcsolóval választhatjuk ki, hogy a bemeneti jel a normál (BNC) csatlakozón vagy a négypólusú S-VHS csatlakozón keresztül jusson-e a készülékre.

A BR–S600U NTSC rendszerben működik. Tudomásunk szerint van olyan változata is, amely kockázó felvételre képes. Ezzel eljön az a várva várt pillanat, amely az animációs anyagok készítésére is lehetőséget ad videókamera és képmagnó segítségével.

TESZT

A mérések a Magyar Elektrotechnikai Ellenőrző Intézet laboratóriumábam készültek. A tesztet összeállította és az értékeléseket készítette Géczy Géza.

Csendesebb vizeken

Bízunk benne, hogy e havi tesztünk címe nem fog csalódást okozni rendszeres olvasóinknak. Figyelve az elmúlt időszak újdonságait, a korábbiakban olyan készülékekről tudtunk beszámolni, mint pl. a multinormás, nagyképernyős televíziók, a kamkorderek vagy a legutóbbi számunkban a Sony digitális videók, melyek nemcsak hazai piacon, de nem egy esetben európai piacon is újdonságnak számítottak. Úgy éreztük, éppen ideje, hogy olyan készülékeket mutassunk be, melyek általánosabb igényeket fognak kielégíteni, s ennek különös aktualitást ad a közelgő karácsony.

Három készüléket választottunk és tettünk laborunk asztalára. Fisher FVH–P 200DK, ITT-Nokia VR 3520 H és Hitachi VT–517E (GK). Aztán – mint ahogy ez nem először történt – kiderült, hogy az a három mintakészülék tulajdonképpen két konstrukciót takar. A Fisher és az ITT formájában ugyan teljesen eltér egymástól és áramköreik is némileg különböznek, szolgáltatási körük azonban azonos és mechanikájuknak is a Felkelő Nap országának ugyanaz a gyára, a Sanyo adott életet, melynek már sok termékét ismerhettük meg a hazai kínálatból. Az új mechanika egy szuper lapos kivitelű konstrukciót tett lehetővé, a meghajtások műanyag fogaskerekeken keresztül történnek, igen biztos futást eredményezve. S bár maga a felépítés áttekinthető és megbízhatónak ígérkezik, mégis támadtak kétségeink, melyekre a gyakorlati használat ad választ. Az egyik ilyen észrevételünk, hogy a szalagvégi leállások elég keményen történnek, vagyis hiányoltuk a nyomatékkorlátozást. A másik, szintén Sanyo mechanikával kapcsolatos sajátosság, a szalag állandóan befűzött helyzete. Konkrétan arról van szó, hogy nemcsak a lejátszáskor és képkereséskor, hanem gyorscsévéléskor is elhalad a szalag a fejdob körül. Mint mindennek, ennek is van logikai magyarázata, nevezetesen az, hogy az időszámláló gyorscsévélés közben is dolgozik és jelzi a szalagon lévő összes műsoridőt. Így gyorscsévélés közben is rátalálhatunk arra a helyre, melyet új filmkezdetként keresni kívántunk. A számlálás másodperc pontosságú, és érdekessége, hogy figyelmen kívül hagyja azokat a helyeket, ahol nincs felvett anyag, vagyis nem talál track jeleket. A készülék gyorsbefűzéses, vagyis a kazettát betöltés után azonnal készenléti helyzetbe állítja és kitört (felvételvédett) kazetta esetén azonnali lejátszásban indítja is. Az előbbiekben részletezett gyorscsévélési mód és a gyorsbefűzéses rendszer teszi lehetővé, hogy akár gyorscsévélésben van a magnó, akár készenlétben, a play gomb lenyomása után másfél másodpercen belül képet produkál a képernyőn. Ha öt percig semmilyen funkciót nem működtetünk, a készülék automatikusan a készenléti helyzetből alapfunkcióba áll.

A Hitachi VT–517E (GK) mechanikája, mely nem gyorsbefűzéses, más szempontból jelentett meglepetést; ugyanezzel a konstrukcióval találkoztunk a Sony készülékekben is. Mindhárom készülék típusjelében olyan megkülönböztető jelzést visel, mely egyértelműen arra utal, hogy hazai piacra szánták őket.

A Fisher-nél a DK jelölés a nálunk használatos 6,5 MHz-es hangkülönbségi szabvánnyal (OIRT) kapcsolatos nemzetközi jelzés betűje, az ITT-Nokánál a H betű utal a magyarországi kivitelre, míg a Hitachinál az E betű az európai, a G az 5,5 MHz-es nyugat-európai (CCIR szabvány) hangot, a K pedig a 6,5 MHz-es hangot jelöli. S ha már a kísérőhang frekvenciáiról és jelöléseiről szóltunk, térjünk vissza még egyszer a táblázatban RF bemenettel jelölt csatornákra és frekvenciákra is. A vételi csatornáknak táblázatainkban a legkülönbözőbb jelöléseket adjuk – mindig igazodva a kezelési útmutatóban leírtakhoz – és ennek csak egy oka van: az OIRT és CCIR szabványok különbözősége. A CCIR szabványok ugyanis a VHF sávban 7 MHz-es lépésekben helyezik el az állomásokat, az OIRT szabvány 8 MHz-es csatornakiosztásával szemben. További eltérés, hogy a CCIR rendszerben csak a VHF I-es sávban és III-as sávban van tv-sugárzás, míg nálunk (OIRT-ban) az I-es, II-es és III-as sáv is foglalt. Az I-es sáv 48,5 MHz–66 MHz-ig tart, a II-es sáv 76,0 MHz–100,0 MHz-ig terjed, míg a III-as határai 174,0 MHz és 230 MHz között vannak. Mit is jelent ez gyakorlatban? Nézzünk rá a műszaki adatok táblázatára. A Fisher és a Hitachi csatornái 2–12 között vannak feltüntetve. Ennek az az oka, hogy a CCIR rendszer nem ismeri az 1-es csatornát, a VHF I-es sáv 2–4-ig terjed – frekvenciatartományában ez az OIRT1-2-t foglalja magában – a III-as sáv pedig 5–12-ig helyezi el a csatornákat,

MŰSZAKI ADATOK ÉS MÉRÉSI EREDMÉNYEK

	Fisher FVH–P200 DK		ITT–Nokia VR 3520 H		Hitachi VT–517 E (GK)	
	Specifikált	Mért	Specifikált	Mért	Specifikált	Mért
RF bemenet*	VHF: 2–12, XYZ S1–S20 UHF: 21–69	43,3 MHz–306 MHz 430 MHz–474 MHz	VHF: 1–12 csatorna S1–S20 UHF: 21–69	43,1 MHz–309 MHz 442 MHz–888 MHz	VHF: 2–12, XYZ S1–S20 UHF: 21–69	45,5 MHz–304 MHz 434 MHz–885 MHz
RF érzékenység (20dB jel zajra)	–	130–160 μV	–	120 μV	–	170–220 μV
RF kimeneti csatornák	30–39	29–41	30–39	30–42	30–49	30–41
RF kimeneti szint	–	2,2 mV	–	2,5 mV	–	1,8 mV
impedancia	–	122 ohm	–	128 ohm	–	112 ohm
Videó bemeneti szint	0,5–2 $V_{csúcs-csúcs}$	1 $V_{csúcs-csúcs}$	0,5–1,5 $V_{csúcs-csúcs}$	1 $V_{csúcs-csúcs}$	0,5–1,5 $V_{csúcs-csúcs}$	1,2 $V_{csúcs-csúcs}$
impedancia	75±5 ohm	75 ohm	75 ohm	75 ohm	75 ohm	75 ohm
Videó kimeneti szint	1,0±0,2 $V_{csúcs-csúcs}$	1 $V_{csúcs-csúcs}$	1 $V_{csúcs-csúcs}$	1,1 $V_{csúcs-csúcs}$	1 $V_{csúcs-csúcs}$	1 $V_{csúcs-csúcs}$
impedancia	75±5 ohm	75 ohm	75 ohm	75 ohm	75 ohm	75 ohm
Hangcsatlakozás impedanciája						
bemeneten	50 kohm	42 kohm	–	39 kohm	10 kohm	76 kohm
kimeneten	10 kohm	500 ohm	–	840 ohm	1 kohm	300 ohm
Videó jel/zaj viszony	–	43 dB	43 dB	45 dB	43 dB	45 dB
Hang jel/zaj viszony	–	47,5 dB	43 dB	47 dB	43 dB	46 dB
Sorbontás	–	260 sor	240 sor	260 sor	260 sor	250 sor
Hangfrekvenciás átviteli sáv	–	50 Hz–11,5 kHz	–	45 Hz–12 kHz	70 Hz–12 kHz	50 Hz–13 kHz
Nyávogás	–	±0,13%	–	±0,1%	–	±0,15%
Hangfrekvenciás torzítás	–	0,9%	–	1,05%	–	1,3%

*** Az RF bemenet csatornáit a specifikáció szerint tüntettük fel, a mért értékeknél azonban a mért frekvenciahatárokat adtuk meg, melyek teljesítik a beállíthatóság követelményeit.**

ez az OIRT 6–12-őt fedi. Hiányozna tehát az OIRT 3–5-ös csatorna. Nos, a kábeltuneres készülékek általában a VHF III-as sáv vételét is biztosítják X, Y, Z jelöléssel. Látható tehát, hogy mindhárom videónk – bár az említett két készülék műszaki adatai CCIR normásak – specifikációs oldalról megfelel az 1-12 csatorna vételkívánalmainak. (Külföldi útról behozott készülékeknél azonban, ha a tuner csak CCIR normás és nem tartalmazza az X, Y, Z csatornát – másik jelölési mód szerint S1, S2, S3 is lehet – úgy egy központi antennás rendszerben bizony előfordulhat, hogy nem minden állomás vétele lesz biztosított.) Itt jegyezzük meg, hogy egyes készülékeknél hangoláskor a csatornák nem növekvő sorrendben követik egymást, pontosabban a mi 3–5-ös csatornáink nem a 2-es után következnek, hanem a normál tv-csatornák után. Ennek az az oka, hogy a frekvenciaszynteser IC-be ily módon memorizálták őket.

Az UHF sávban már nincsenek ilyen bonyodalmaink, itt a szabványok egységesek, mindkét rendszerben 8 MHz-es lépésekben követik egymást az adók 21-es csatornától felfelé a 470-622 és 622-790 MHz-es tartományokban a TV IV. és TV V. sávokban.

Külön szólunk a különleges vagy más néven Sonder csatornákról, melyek S01–S10-ig és S11–S20-ig kaptak jelzést, és a 104–173,75, valamint a 230–299,75 MHz-es tartományban találhatók. Ezek az elmúlt időben kaptak hangsúlyt, mivel a központi antennás hálózatokban a megnövekedett számú műsorigények miatt, a kevesebb veszteséggel továbbítható, alacsonyabb frekvenciás átviteli lehetőségeket bővíteni kellett. Megjegyezzük, hogy a CCIR előírások szerint a raszter itt is 7 MHz-es, míg nálunk a 8 MHz-es előírás miatt pontos egyezőség itt sem lesz, (9 csatorna fér el 230–304 MHz között F1–F9 jelöléssel).

Végül szót kell ejteni az egyre terjedő „hyper" sávról is, mely az S20-as csatorna után következik és az UHF alsó sáv kezdetéig tart. Létjogosultságát az egyre nagyobb számú műholdak által biztosított újabb adók belépése indokolta.

Mint látható, kis szünetekkel – mint pl. az URH rádióadók sávja – a képtovábbítás minden tartományt felölel, s éppen ezért egyes frekvenciatartományok felhasználását az illetékes postai szervek korlátozzák, pl. nálunk a 104–132 MHz-es tartomány, ahol rendőrségi, tűzoltósági stb. URH-k működnek, postai engedély nélkül nem lehet használni.

Ezután a kis technikai kitérő után – melyet a „haladó" videósok átugorhattak – térjünk vissza videómagnóinkhoz.

A Fisher FVH P200 DK és az ITT-Nokia 3520 H közötti hasonlatosságot már említettük, melyet a mechanika azonosságán kívül pl. a fejerősítőegységnél és az audioáramkörnél tapasztaltunk. Hasonló a system control egység és a timer IC is, de pl. a kijelző már eltérő kivitelű, ez teszi lehetővé az FVH P 200 DK mindössze 79 mm-es magasságát. E készülék memóriája a tárolt adatok tekintetében a leghosszabb emlékezettel rendelkezik. A készülék megjelenése igazán elegáns. Az előlapon csak az „eject" (kazettakivető) gomb látható, a többi kezelőszerv az egyvonalban elhelyezett kazettafészek és display (kijelzőablak) alatt nyomásra kipattanó ajtó mögött található. A kijelzőt sötét színű plexi védi, így az összhatás harmonikus. Hálózatra kapcsolva a kijelző azonnal világít, jelezve, hogy feszültség alatt van a videó. Önálló üzemi bekapcsolója nincs, kazettabehelyezéssel vagy bármelyik funkciógomb megnyomásával aktivizálni lehet az FVH P200 DK-t. Kikapcsolásra szolgál egy function/stop nyomógomb, mely a memóriának továbbra is feszültséget biztosít. Memóriájába – későbbi műsorok felvételére – egyéves időtartamon belül 8 program írható be, de lehetőség van mindennap azonos időintervallumban történő felvételre és azonnali felvételre is. ►

A tuner, vagyis az előválasztó egység által vett csatornák közül 39 állomás programozható be. Úgy tűnik, ez egyelőre elegendő lesz a vehető állomások gyors kiválasztására. Antenna felőli oldalon a készüléken automatikusan érzékeli, hogy PAL vagy SECAM színkódolású jel érkezik a készülékbe és automatikusan vált a CCIR és OIRT hang között. A kimenő jelnél, vagyis ha a tv-nek a videómagnó jelét a 30-39 tv-csatornák valamelyikén akarjuk átadni, mód van arra, hogy a kísérőhang CCIR vagy OIRT kódolású legyen. Ez azokban az esetekben érdekes, ha egynormásra áthangolt tv-hez akarjuk csatlakoztatni a videónkat, melynek nincs AV (audiovizuális) bemenete. S ha már csatlakozásról szóltunk, a Fisheren 4 db RCA rendszerű csatlakozót alkalmaztak a videó(kép) és az audio(hang) be- és kimenetre. A nyomtatott áramköri lapon egyébként 21 pólusú csatlakozóhelyet alakítottak ki. Ennek nincs kivezetése.

A készülék órája kvarcvezérléses, melyet év, hó, nap, óra, perc szerint lehet beállítani és óra, perc, másodperc pontossággal mutatja az eltelt időt. Az óra nullázható, mely lejátszás közben azt a célt szolgálja, hogy visszatekercselésnél e helyről induljon újra a lejátszás. Bizonyos részek ismételt lejátszására úgynevezett tanulóprogram is szerepel a videó tudományai között, amikor – akár az infravörös távszabályzón keresztül is – a kiválasztott részt ötször ismételtethetjük. Természetesen van gyors képkeresés 9-szeres sebességgel előre vagy hátra és állókép, illetve egyes képléptetés is.

Az FVH P200 DK egyébként megítélésünk szerint egy jól kezelhető készülék, bár láthatóan a funkcionális gombok egyszerűsítésére és jó áttekinthetőségére törekedtek a tervezők. Így a finomhangoló és a szalaghelyzet-állító (tracking) gombok azonosak, az óra állítása is egyszerűsített módon történik. Minőségi jellemzők tekintetében nagyon jónak tartottuk a képbontást, közel 260 kiértékelhető sorával és a jel-zaj viszony is megfelelt az elvárásoknak. A kétfejes kivitel ellenére jó volt az állókép, bár egyes esetekben a zavaró csíkokat képléptetéssel kellett a látható mezőből eltávolítani. A képremegést – a függőleges szinkron bizonytalanságát – a hátlapon található, csavarhúzóval állítható V-Lock gombbal jól meg lehetett szüntetni. Távszabályozója egyszerű, a magnófunkciókon és a csatornaléptetésen kívül azonban lehetőséget biztosít az ismételni kívánt rész beprogramozására, sőt közvetve adókeresésre is.

A TESZTBEN SZEREPLŐ KÉSZÜLÉKEK RÉSZLETES TÁBLÁZATA

Típus	Fisher FVH–P200 DK	ITT–Nokia VR 3520 H	Hitachi VT–517 E (GK)
ÁLTALÁNOS JELLEMZŐK			
Forgófejek száma	2	2	2
Hálózati feszültség	220 V, 50 Hz	220 V, 50 Hz	220 V, 50 Hz
Teljesítményfelvétel	24/8 W	24/8 W	23/8 W
Méretek	420×79×317 mm	420×86×331 mm	370×99×264 mm
Tömeg	5,9 kg	7 kg	5,4 kg
SZOLGÁLTATÁSOK			
Játékidő (E 240-es kazettával)	240	240	240
Áttekercselési idő (E 180-as kazettával)	248/248	242/245	295/293
Gyors előre	9-szeres	9-szeres	5-szörös
Gyors hátra	9-szeres	9-szeres	5-szörös
Lassítás			
Gyorsítás			
Állókép	x	x	x
Képről képre léptetés	x	x	x
Utóhangosítás			
PROGRAMOZHATÓSÁG			
Óra kvarcvezérlés	x	x	x
Napi programok száma	8	8	4
Programozható napok száma	365	365	365
Naponta ismételhető program	x	x	x
Hetente ismételhető program			x
Programban csatornaválasztás	39 program	39 program	99 program
Azonnali felvétel	x	x	x
AUTOMATIKÁK			
Gyorsbefűzés	x	x	
Adókeresés			
Memóriastop	x	x	x
Szalagállásstop			
Filmvégstop			
Automatikus műsorkeresés			
Visszatekercselés	x	x	x
Ismétlés szalag elejéről	x	x	x
Színnormaváltás	x	x	x
Hangnormaváltás bemeneten	automatikus	automatikus	automatikus
Hangnormaváltás kimeneten	kapcsolható	kapcsolható	kapcsolható
Hátralévő szalagidő			
Tanulóprogram	x	x	
Kazettaazonosítás			
KÜLÖNLEGESSÉGEK			
Sztereó hang			
Zajcsökkentő			
Hifi sztereó hang			
Biztosítás hálózatkimaradás esetén	kb. 1 óra	kb. 5 perc	
Hozzáférés-letiltás			
Távszabályzó infra	x	x	x
Távszabályozós magnófunkciók	x	x	x + tracking
+ csatornaváltás	x	x	x
+ programozás	x	x	
+ LCD kijelzés			
CSATLAKOZÓK			
Antenna be	75 ohm koax aljzat	75 ohm koax aljzat	75 ohm koax aljzat
Antenna ki	75 ohm koax dugó	75 ohm koax dugó	75 ohm koax dugó
Videó be	RCA	Scart	RCA
Videó ki	RCA	Scart	RCA
Hang be	RCA	Scart	RCA
Hang ki	RCA	Scart	RCA
Mikrofon			
Kamera			
Kamerastop			

Az ITT-Nokia VR 3520 H típusával kapcsolatban mondandókat rövidebbre foghatjuk. A készülék már szokásosnak mondható ITT formatervezésű, ferde előlapjával, nagyméretű kijelzőjével, ahol a speciális funkciók, mint pl. az ismétlés, a memóriaüzem, a betöltött kazetta kijelzése piros színnel jelenik meg, az idővel kapcsolatos információk és normálfunkciók pl. a lejátszás kék színben látható.

A magasabb kivitel lehetővé tette, hogy a kazettafészek mellett mindig hozzáférhetően helyezkedjen el az eject (kazettakivetés), a start és stop nyomógomb. A többi itt is lehajtható ajtó mögött van, a gyakrabban használtak ovális, nagyobb felülettel, a ritkábban kezelendők kerek kialakítással. Ilyen a szalaghelyzet (tracking) állítás is, mely elektronikus megoldású és minden új kazetta betételekor ismét alaphelyzetbe „áll".

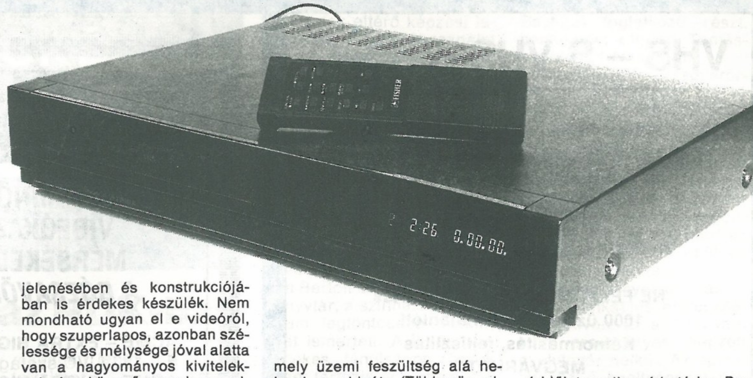
E videón is 39 tv-programos memóriatár van, és későbbi időpontban lejátszásra kerülő műsorok közül 1 éven belüli progra-

mozással 8 időintervallum írható be a készülék memóriájába. Állóképet és egyes képléptetési lehetőséget a VR 3520 H is tud. Az állókép függőleges remegését a V-Lock állításával itt is minimalizálni lehet, egyes képléptetésnél azonban a Fisherhez hasonlóan, maradhatnak zavaró csíkok a képben, melyek csak újabb léptetések után küszöbölhetők ki. Az AV jelek csatlakoztatására e típuson 21 pólusú scart csatlakozót alkalmaztak.

A távszabályzó RC 51 jelzést viseli, mely első rátekintésre hasonló az FVH P200 DK-éhoz és csupán annyiban tér el, hogy az ITT a szimbolikus jelölések alkalmazását preferálja, de aztán felfedeztünk egy VPS feliratú gombot is, mely valójában mégsem ad többletszolgáltatást, csupán a készülék előkészítettségét jelöli. A VPS, vagyis a Video Program System feladata műsorcsúszások esetén a pontos indítás lenne, azonban adó által sugárzott azonosító jelek hiányában úgy tűnik, e szolgáltatás még nálunk várat magára.

A mérési eredményeket tekintve sorbontásban hasonló értékeket tapasztaltunk mint a Fishernél, videó jel/zaj viszonyban, hangfrekvenciás átvitelben azonban az ITT-nél jobb értékeket mértünk. A nyávogás, vagyis a szalagsebesség-ingadozás közel hasonló volt. A hangfrekvenciás torzításnál azonban egy gondolat erejéig el kell időznünk. A Fisher 0,9%-os torzítása 1 V-os bemenőjel mellett jelentkezett, míg az ITT-nél a bemeneti fokozat sokkal nagyobb jel fogadására is képes, a mi esetünkben ez 5,7 V volt, itt is 1% alatt van a szalagról visszakapott jel torzítása.

Összességében mindkét készülék megfelelő standard osztálybeli tulajdonságokkal rendelkezik, s konstrukciós megoldásaik alapján joggal viselik a High Speed Operation, vagyis a nagy gyorsasági működésre utaló feliratot.

A Hitachi VT–517E (GK) megjelenésében és konstrukciójában is érdekes készülék. Nem mondható ugyan el e videóról, hogy szuperlapos, azonban szélessége és mélysége jóval alatta van a hagyományos kivitelek-nek, így könnyűszerrel egy oldaltáskában is elhelyezhető. A fő méreteket ugyanis a ma már kizárólagosan alkalmazott fronttöltéses mechanika a hozzáépített fejerősítővel és a mellette lévő tápegységgel határozza meg. Az alapméret pont akkora, amekkorának lennie kell. Ezekre hajlik rá, mint egy felső palást, az elektronikát tartalmazó nyomtatott áramköri lemez. Ez utóbbi a készülék burkolatának eltávolítása után a kezelőszervekkel és kijelzővel együtt felhajtható és egyben jó szervizelési lehetőséget is biztosít. A belső vezetékek általában szalagkábelekkel, és mindenhol csatlakozókon keresztül kötődnek. Ez a megoldás egyébként különösen az ITT-re volt jellemző.

Mechanikája ugyan nem gyorsbefűzéses rendszerű, de abban az esetben, ha felvételvédelemmel biztosított kazettát helyezünk a készülékbe, azt azonnal lejátssza.

A kezelőgombok elhelyezése is sajátos, a felső élbe, illetve annak síkjába süllyednek, jó rálátást és könnyű kezelést adva, de nem biztos, hogy ez a design lesz az irányadó a világ formatervezésében.

Végigtekintve a gombok sorát, balról a legelső az OPERATE, mely üzemi feszültség alá helyezi a videót. (Többször elmondtuk már, ezért csak megemlítjük, hogy a hálózatba csatlakoztatott készülékek a távszabályzó által megkövetelt készenléti állapot és a memóriák miatt mindig feszültség alatt vannak.) A mellette lévő stop és kazettakivetővel kombinált gomb első lenyomásra leállítja és kifűzi a szalagot, majd ismételt nyomásra „kiadja” az ablakon. A következő csoport a magnófunkciókat kezeli, ezek is többbes feladatot biztosítanak, használati kombinációtól függően. Így a gyorscsévélés lejátszás állásban gyors képkeresést végez, és a „pillanat állj” lejátszásfunkcióval együtt állóképet produkál. Érdekes, de célszerű megoldás, hogy a felvétel gombja sokkal távolabb kapott helyet. A következő, már a fedőlap síkjában lévő négyes csoport is többfunkciós, és az időbeállításon kívül a csatorna- és memóriabeállítást is szolgálja.

Végül a programléptetők következnek, melyek lejátszás alatt a szalaghelyzetet is módosítani képesek. S ha már a kezelésről beszéltünk, ejtsünk szót a távszabályozóról, mely a magnófunkciókon kívül a csatornaléptetést biztosítja.

A memória 99 állomás beprogramozását biztosítja (távoli szép jövő!) és ezek közül egy éven belül későbbi időpontra 4 időintervallum írható be. Persze lehetőség van gyorsfelvételre is, amikor 30 perces lépésekben beírható, hogy mikor kapcsoljon ki a készülék. Programozni lehet a felvételt naponta vagy hetente ugyanarra az időszakra, amíg tele nem lesz a maximum 4 órás kazettánk. Végül vessünk egy pillantást a hátlapra is. A videó-audió be- és kimenet RCA rendszerű, külön kapcsoló van a kimeneti hangközépfrekvencia állítására, ha a 30-40 tv-csatorna valamelyikén akarunk a tv-hez csatlakozni. E készüléken is egy kis csavarhúzóval lehet beállítani a kimeneti jelet, ahol zavarmentes képet kapunk. A hátlapon egyébként még egy csavarhúzós állítási lehetőség van, mely a már előbbiekben ismertetett függőleges remegést van hivatva megszüntetni állóképnél.

S ha már állóképről esett szó, nézzünk jegyzeteinkre is. A remegés megállítható, de a kép azért nem zavarmentes, ez igaz az egyes képléptetésre is. A képről kiértékelt sorbontásnál mi a 250 sort meggyőzőbbnek éreztük, mint a specifikált 260-at, de a jel/zaj viszonyt jobbnak találtuk és a színvisszaadás is jó volt. Széles és jó volt a hangfrekvenciás átvitel is, a mechanika szalagsebesség-ingadozása azonban kissé az átlag felett volt. Tesztünkben három standard osztálybeli készülék szerepelt, közel azonos jellemzőkkel és szolgáltatásokkal. A Hitachinál, sajátos formája ellenére, talán kis helyfoglalását, kompaktságát emeljük ki, mely ugyan hordozhatóvá nem teszi, de egy-egy hétvégén mégis praktikumot jelenthet, és tetszett a Fisher képe és elegáns egyszerűsége. A legjobb jellemzőket – mint azt a táblázatunkban is látni lehet – az ITT-Nokiánál tapasztaltuk.

NYELVLECKÉK III.

Széntermeléstől a felszabadulásig

Willkommen in der DDR

Üdvözöljük az NDK-ban

E televíziós nyelvleckék lényegében a „Sprechen Sie Deutsch?" című sorozat folytatásai. Nem éppen a legfrissebbek, ugyanis 1983-ban készültek a huszonegy epizód, a lipcsei Herder Intézet megbízásából, a berlini DEFA dokumentumfilm-stúdióban.

A sorozat általában szól a külföldihez, nem figyel külön a magyarok által nehezen elsajátítható jelenségekre, nem igazodik a magyar anyanyelvűek speciális nehézségeihez. A szerzők, a címhez hűen, a címből kiindulva a nézők nyelvi ismereteit elsősorban országismereti tényekkel kívánják bővíteni az NDK-ról, az ottani életről és szokásokról. Mintegy fel kívánják készíteni a nyelvtanulókat egy NDK-területen való (esetlegesen hosszabb) tartózkodásra is, hogy jobban megértsék a speciálisan NDK-vonatkozású szókincset, fogalmakat.

Nálunk már meglehetősen idegen a „mindenáron való politizálás" mentalitása.

A sorozat haladók számára készült, feltételezi a német nyelvtan alapvető szerkezetének ismeretét, valamint körülbelül 1500 lexikai egység (szó és kifejezés) tudását, és kifejezetten jó beszédértést.

A szerzők épp a beszédértés továbbfejlesztését tűzték ki célul, csak a legfontosabb szereplőket alakító színészek azonosak, így lehetőség van arra, hogy a különböző életkor, beszédstílus és orgánum a hétköznapi élethez közeli helyzetet teremtsen. Emellett egyszerű kijelentések megfogalmazását, nyelvi fordulatok begyakorlását kívánják elősegíteni. (Az olvasási és íráskészség a sorozathoz tartozó tanulói kézikönyv segítségével fejleszthető.)

Minden epizód kerek, önmagában lezárt jeleneteket tartalmaz. Az első epizód Berlinről, az NDK fővárosáról szól, mesélnek a város múltjáról, egyes építészeti emlékeiről, jelenéről, beleveszik az NDK állami felépítésének néhány kifejezését is, mindezt két fiatal megismerkedésének története keretezi. A sztorik a lehetőségekhez képest változatosak, de sokkal szórakoztatóbbak lehetnének, több szójátékot és tréfát tartalmazhatnának.

A történeteket gyakorlatok szakítják meg. A feladatok sokrétűek: néha nyelvtani átalakítási gyakorlatok, gyakran használt igei szerkezetek főnévi szerkezetekké való átalakítása, elöljárószók használata, feltételes mondatok eltérő képzési lehetőségei, névelőhasználat stb. Gyakran használt, általában problémát, nehézségeket okozó nyelvtani jelenségekről van szó.

Röviden, felsorolásszerűen néhány mondat a többi epizódról is: „Szerencse fel!" címmel a barnaszénkitermelést ismertetik speciális eszközök, gépek bemutatásával. Szép, téli thüringiai tájakat mutat be a következő rész. A negyedik epizód Bertolt Brecht ürügyén a könyvtár, a színház és a múzeum legfontosabb szókincsét ismerteti. A különösen érdekes, tanulságos részek közé tartozik a karácsonyi szokásokkal foglalkozó epizód. Meg kell említeni a Stralsund északnémet várost ábrázoló epizódot, amely a jellegzetes építészet bemutatása mellett jó betekintést ad a városrendezés, rekonstrukció folyamatába. A kultúrtörténeti ismeretek sorában meg kell említeni a Johann Sebastian Bachhal foglalkozó részt, bemutatják a lipcsei Tamástemplomot és a kórust.

Szóba kerül a Magyarországon ismeretlen „ifjúvá avatás" (Jugendweihe) szertartása és néhány német történelmi esemény is.

Ha valaki feleslegesnek érez egy részt, mert ismeri a tárgyalt anyagot, a szókincset és a nyelvtant, nyugodtan kihagyhatja azt, mert az egyes részek nem épülnek szorosan egymásra.

A videós nyelvtanulás is nagy munkát és erőfeszítéseket kíván. Ez a tanfolyam sem eredményes képzett nyelvtanár nélkül. Az epizódok az ő segítségével sok lehetőséget nyújthatnak beszélgetésre, képleírásra, szókincsbővítésre és nem utolsó sorban a nyelvtan állandó ismétlésére. Végül fontos megemlíteni, hogy a sorozathoz készült kézikönyv nélkül a néző csak nehezen boldogul e videótanfolyammal.

(Televideó Kiadó, I-XX., három kazettán. Ára 1800-1850 forint kazettánként vagy kölcsönözhető egyenként 150 forintért.)

Dr. Lieber Péter
egyetemi adjunktus
ELTE BTK
Német tanszék

Cannon-kavalkád kazettán

Ez év nyarán tíz vadonatúj amerikai filmmel jelentkezett a VICO amerikai–magyar forgalmazó és kiadó vegyes vállalat a hazai film- és videópiacon. Az idén alakult cég ötven százaléka amerikai tulajdon, a másik fele magyar magánvállalkozóké. Valamennyi filmjük szinkronizált és jelenleg az ország hetven pontján kölcsönözhetők. A VICO-nak nincs saját kölcsönzőhálózata, a jövőben sem tervezi ennek létrehozását: filmjeik a már működő kölcsönzőkben, illetve új magánvállalkozói formában üzemelő üzletekben találhatók meg. A cég egy-egy kazettán háromféle joggal (home kölcsönzési, home eladási és nem fizető nyilvános) 6 ezer forintért árusít. A VICO vezetői szerint a kazettakölcsönzés leginkább kisvállalkozói formában jövedelmező, ezért jövőbeni vevőkörüket is erre a rétegre szeretnék felépíteni. A náluk jelentkező új vállalkozók kezdeti anyagi támogatására is számíthatnak.

Néhány hónapja sikerült a VICO-nak megvásárolnia a PATHÉ francia filmforgalmazó cégtől a CANNON-filmek összes Magyarországra szóló mozi- és videójogát. Így a VICO másfélezer CANNON-produkció birtokába jutott, olyan CANNON-sztárok főszereplésével, mint a Magyarországon is nagy népszerűségnek örvendő Charles Bronson, Chuck Norris, Sylvester Stallone, Fay Dunaway vagy a nindzsahős, Michael Dudikoff. E filmek közül november közepéig már több mint harmincat vásárolhattak meg a kölcsönzők, így többek között a Bosszúvágy 4-et Charles Bronsonnal, a Delta Force első és második részét Chuchk Norrisszal és a Red Sonját Arnold Schwarzeneggerrel. Karácsonyra újabb húsz rajz- és gyermekfilmet, sci-fit, szex-, horror- és akciófilmet kínál eladásra a cég. Ezek a filmek szintén mind szinkronizáltak.

A tervek szerint jövőre 150 CANNON-produkciót jelentet meg a VICO és a vállalkozás bízik abban, hogy a kölcsönzők, s különösen a kis üzletek száma az idei esztendőhöz képest megduplázódik.

Mivel a VICO a CANNON-filmek moziforgalmazásának jogával is rendelkezik, a cég irányítói most azon gondolkodnak, milyen, az eddigi gyakorlattól eltérő, új módszerrel juttassák el a produkciókat a magyar mozihálózatba.

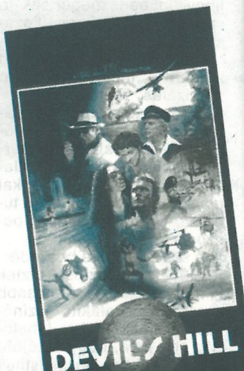
VICO

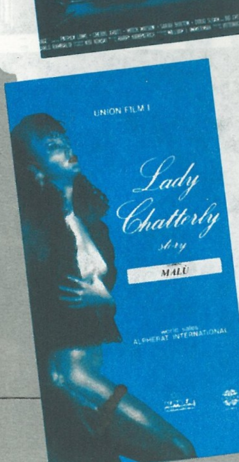
A CANNON FILMAJÁNLATÁBÓL:

Kinjite (1989) Charles Bronsonnal
Cyborg (1989) sci-fi
Ten Little Indians (1988) Agatha Christie krimije nyomán
Hero and the Terror (1989) Chuch Norrisszal
Invaders From Mars (1986) sci-fi
Over The Top (1987) Sylvester Stallonéval
Aladdin (1987) Bud Spencerrel
Murphy's Law (1986) Charles Bronsonnal
Barbarians (1987)
Salsa (1988)

Kullogás a feketepiac után, avagy:

Jó-e a videóprotekció?

A hivatalos (állami) videóforgalmazás mindmáig egyik legvitatottabb kérdése a videóváltozat megjelenésének időpontja, vagyis a mozipremierhez igazítása. A fejlett mozgóképkultúrával rendelkező országokban ebből a szempontból csupán formai eltérések lehetnek. Ezek a szabályok azonban nem nemzetek felettiek, ugyanis nemzetközi szerzői jogi egyezmények e tárgyban még nem születtek. Más országokra vonatkozó kötelező érvényüket az alapozza meg, hogy egy filmforgalmazó a külföldre történő jogátruházás során általában kiköti, illetve garantálja a „videóprotekciót", vagyis a videóváltozat késleltetett megjelentetését. Ez azt jelenti, hogy a film egy-három évig terjedő „védelmi időt" élvez, tehát addig kizárólag mozihálózatban forgalmazható: a videóváltozattal a kikötött protekció végéig várni kell.

Bonyolíthatja a helyzetet, ha egy filmnek más a mozi- és más a videójog-forgalmazója. További bonyodalmakra adhat okot, ha ezektől a jogtulajdonosoktól egy ország két külön forgalmazója vásárolja meg a film- és a videójogokat. Ilyenkor – ha a szerződések eredetileg sem szóltak a videóprotekcióról – többnyire csak hosszas egyeztető tárgyalások után születik döntés a megjelenések ütemezéséről. A kaotikus állapotok kiküszöbölhetők, ha létezik a filmforgalmazóknak egyfajta egyeztető fóruma, szervezete, mint például Olaszországban. Magyarországon inkább a forgalmazók szembenállása figyelhető meg, az együttműködésnek még csak az informális keretei alakultak ki. Ennek ellenére, a nyugati mintákhoz hasonlóan, nálunk is kialakult a filmek mozi-, videó, kábel-tv és tv bemutatásának időhatárokhoz kötött, egymásra épülő rendszere. Ezt nem hatósági előírások, jogi iránymutatások alapozzák meg (bár egy majdani film- és videótörvénynek mindezt tartalmaznia kell), a hazai forgalmazók lényegében saját hatáskörben döntenek ezekről a kérdésekről, figyelembe véve a külföldi licenceladó megkötéseit, valamint a nemzetközi és hazai tapasztalatokat.

Ha egy forgalmazó az adott film valamennyi jogával rendelkezik, a film először általában a mozihálózatba kerül. Összjog esetében az sem kizárt, hogy a forgalmazó nem él a mozibemutatás jogával, és rögtön a videóváltozattal indul. Kérdés viszont, hogy a moziprioritás érvényes-e akkor, ha a film videójogát egy kiadó már megszerezte, miközben a mozijogra egy másik forgalmazó még csak tárgyalásokat folytat. A gyakorlat általában az, hogy a tárgyalásokat nem lehet a végtelenségig húzni, így az adott idő letelte után a mozi nem élvez többé elsőbbséget és sor kerülhet a film videóváltozatának megjelentetésére.

A mozivédelem nálunk hat hónapos, tehát egy film a mozibemutató után fél évvel kerül(het) be a videóforgalmazásba. A videón belül a film további „védelmeket" élvez: a videómegjelenés első félévében kizárólag a kölcsönzés (lakossági, valamint bevételes és nem bevételes rendezvényre való kölcsönzés) jöhet számításba. Ennek leteltével kerülhet be a film a kábeltévé hálózatba és újabb félévnek kell eltelnie ahhoz, hogy a műsoroskazetta a kiskereskedelmi forgalomban is megjelenhessen.

Végül a mozibemutatótól számított két év múlva kerülhet sor a film televíziós sugárzására. E szabály mindenképpen érvényesül külföldi filmek esetében, míg magyar alkotásoknál ettől néha eltérnek. Az eltérés oka lehet, ha az MTV is hozzájárult a gyártási költségekhez. Ekkor a kétéves szabály betartása nem kötelező. Emellett a magyar filmek jelentős részénél pl. dokumentumfilmek esetében, a kétéves futamidő kivárása értelmetlen, ezért több esetben egyedi megállapodásokkal tették lehetővé ezeknek az alkotásoknak a mielőbbi tévépremierjét.

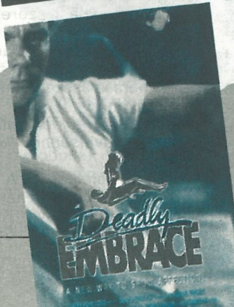
A nemzetközi és hazai szabályok, a szabályozottság ellenére semmi nem igazolja és támasztja alá a sorrend megalapozottságát. Nincs ugyanis arra egyértelmű bizonyíték, hogy az egyidejű film- és videómegjelenés gyengítené, semlegesítené vagy kioltaná egymást. Az sem kizárt, hogy az egyik médium erősíti, kiegészíti a másikat. Annak idején például a Halálosztó és a Kobra című filmekben rejlő lehetőséget messzemenően kihasználta a videó-feketepiac, az évekkel későbbi mozibemutató mégis nézőcsúcsot és jegybevételi rekordot hozott a MOKÉP-nek. A Majakovszkij utcai Videotéka tapasztalatai igazolták azt is, hogy a Rain Man és a Vörös zsaru mozisikereivel egy időben akkora volt az érdeklődés a két film videóváltozata iránt, hogy csak ezekkel akkora forgalmat lehetett volna elérni, mint a Videotéka többi ezerkétszáz filmjével összesen!

Mindezek a jelek arra figyelmeztetnek, hogy a korábbi évek merev forgalmazási gyakorlatáról át kellene térni egy rugalmasabb, átgondoltabb, filmenként megtervezett bemutatási rendszerre. Lehetetlen állapot, hogy a legális forgalmazás évek óta a feketepiac után kullog. Úgy tűnik, a jó szimatú videócápák a „profi" forgalmazóknál jobban ismerik a közönségigényeket és a piaci törvényszerűségeket. Nyugaton a feketepiac csak egy ponton jelent igazi konkurenciát: ez a bemutatás frissessége, azaz a hivatalos videóforgalmazásnál előbb hozzák ki a kalózmásolatokat, így érik el az extraprofitot. Ez is jelzi, hogy a kópiavédelem mellett különösen fontos a filmek több hordozón történő megjelentetésének átgondolt megtervezése, megszervezése.

Kiss Zoltán

Kábeltévés vállalkozások

Íme a szupersvindli?

Gombamód szaporodtak el az utóbbi években a kábeltelevíziós hálózatok, s értelemszerűen sorra alakultak, alakulnak a magán kábeltévés vállalkozások. A „szerencsés" lakók fizettek, fizetnek anélkül, hogy végiggondolnák, milyen papírokat is írnak alá.

Budapest Belvárosában például viszonylag későn, de már jól szervezetten jelentek meg a „vállalkozók". Immár a kerületi tanács is kiokosodott, s a lakosság átverésének az irányítását is elvállalta, abban a pózban tetszelegve, hogy a lakosság érdekeit képviseli.

Tanácsi határozattal alakították meg a Belvárosi Kábeltelevíziós Kft.-t. Egy-egy millióval szállt be a tanács, az IKV és egy kivitelező cég. Hárommillió alaptőkével látnak neki a 20 ezer lakást érintő, a dokumentumok szerint 127 millióra tervezett beruházás megvalósításának.

Hogy ezt a matematikailag képtelen tervet hogyan lehet megoldani az óriási bankkamatok korában? Mindössze a lakosságot kell rábírni, hogy kinyissa a pénztárcáját.

Ötezer forint „becsatlakozási" díjért plusz havi 160 forintért már meg is szerezhető a kábelmennyország.

De számoljunk csak!

Igénybe veszünk egy szolgáltatást, amiért havi díjat fizetünk. De mi is az az elegánsan megfogalmazott „becsatlakozási díj"?!

Nos, az a rendszer kiépítésének az egy lakásra eső költsége. A belvárosi példánál maradva, húszezer ember „becsatlakozási díja" éppen 100 milliót tesz ki.

De mi történik ezzel a 100 millióval? Nos, ez már a kiépült kábelrendszer képében az éleseszű „vállalkozóé" lesz!

Elsiklik ugyanis a figyelmünk a hosszadalmas szerződés olvastán, miszerint a rendszer a „vállalkozó" tulajdonává válik.

Magyarán: az ilyen konstrukcióban kiépített kábelhálózat esetében egyetlen kerület lakói 100 millió forintot ajándékoznak a tanács IKV-kivitelező társaságának.

Ez azonban a nagy svindlinek csak az előjátéka. A folytatás egy életre szól, hiszen a lakók pénzéből kiépült kábelhálózat újdonsült tulajdonosa bérbe adja nekünk a tőlünk kapott kábelhálózatot... Mindhalálig szedi tőlünk a bérleti díjat. Számoljunk újra: a teljes rendszer kiépítése esetén, hogy használjuk a pénzünkből kiépített rendszert, évi 38,4 millió forintot fizetünk azoknak, akiknek a hálózatot mi magunk ajándékoztuk... Ez már igen! Azok járnak élen megkopasztásunkban, akiket azért tartunk, hogy az érdekeinket képviseljék!

KÁBEL TV • KÁBEL TV

Kedves V. kerületi Lakók!

Bizonyára értesültek már arról, hogy a kerületben különböző cégek, egyesületek, társadalmi szervezetek ajánlkoznak műholdas kábel TV rendszer kiépítésére.

Az V. kerületi Tanács, az V. kerületi Ingatlankezelő Vállalat és a BIN KFT a kábeltelevíziós rendszer kiépítésére és üzemeltetésére létre hozta a Belvárosi Kábeltelevíziós KFT-t.

A megépítésre kerülő kábeltelevíziós rendszer kétirányú adatátvitelre is képes lesz, valamint a Posta szabvány szerint legalább 22 TV és ugyanennyi rádió műsor továbbítására alkalmas. A KTV rendszer tovább bővíthető.

A ténylegesen nézhető programok száma a mindenkori műszaki, jogi feltételektől függ.

Jelenleg az alábbi műsorok vételét engedélyezi a posta:

MTV 1	OTV 1
MTV 2	SKY
CSTV 1	SUPER
CSTV 2	TV 5
SZU TV	MTV-PLUS

Valamint a Kossuth, Petőfi, Bartok és Danubius URH műsorokat.

„A klubokban egyetlen kamerán osztoznak a tagok"

MAFSZ-szal a videó felé

Bár a cégtábla maradt, a rövidítés mégis már egy más nevet és valószínűleg már tartalmat takar. A Magyar *Független* Film és Videó Szövetség (MAFSZ) nemrégiben a szombathelyi fesztiválon új főtitkárt is választott Dér András operatőr-rendező személyében, akinek a művészeti irányítás a feladatköre.

– A művészi alkotások elkészítéséhez elengedhetetlen egy bizonyos szintű felszerelés. Milyen technikával dolgoznak nálunk az amatőrök, illetve most már a „függetlenek"?

– A fejlett országokban, az úgynevezett amatőrök legalább U-Matic Low-Band technikát használnak, vagy már a Super VHS előnyeivel élnek – feleli a főtitkár. – Itthon 16-os filmet egyetlen amatőr sem vesz, mert az számára megfizethetetlen. Marad a szuper 8-as és a VHS. A videósok a legkülönfélébb kamerákkal dolgoznak, az elfogadható Panasonictól a gyenge minőséget adó Sabáig. A Panasonic M családjának növekvő számsorrendű tagjai egyre jobb minőséget nyújtanak.

– Hogyan tudja segíteni a szövetség a tagok munkáját?

– Az állami költségvetés a szövetségtől minden támogatást megvont. A Soros-alapítványtól viszont kapotunk egy U-Matic vágógépet, melynek forintfedezetét meg kell térítenünk. Ezt különböző bérmunkákkal, a gép bérbeadásával teremtjük elő. Ami a visszafizetéseken felül marad, abból létezik a szövetség. S a létezés mellett a szövetség évi 300 ezer forinttal támogatja a tagok tevékenységét: filmeseket, videósokat egyaránt.

– A szakma támogatja a MAFSZ-t, vagy vetélytársnak érzi a tagokat?

– Nem tekintik a függetleneket konkurenciának, már csak azért sem, mivel legtöbbjük főfoglalkozása mellett, megszállottságból hódol szenvedélyének, és nem akar átnyergelni. Általában kispénzű fiatalok, így számunkra a legkisebb összeg is jelentős segítségnek számít. Azért is vállaltam funkciót a szövetségben, hogy lehetőségeim szerint igyekezzek pénzt, támogatást szerezni. A Hunnia Stúdió hajlandó most 100 ezer forintot adni. Ez egy játékfilm készítésénél szinte nem is összeg, nálunk egy vagyon.

– Van-e és ha igen, működik-e a szövetségnek klubhálózata?

– Van és életképes! A sok klub közül csupán néhányat sorolok föl: Kőbánya, KÖZGÁZ vizuális brigád, Győr,

Az V. Kerületi Tanács vezetői tudják, hogy a lakosságnak nem áll rendelkezésére olyan eszköz, amelyet hatékonyan mozgósíthatna a svindlijük ellen. A kerületi lapot a tanács birtokolja, s ha a jelenlegi konstrukcióban épül ki a kábelrendszer, akkor a helyi tévé is az ő kezébe kerül. A kör bezárul.

Pedig lenne más megoldás is. A lakóknak nem szabad befizetniük az 5000 forintot, követelniük kellene, hogy egy egyesület segítségével negyedik tagként váljanak maguk is a kábelhálózat tulajdonosaivá! Havonta csak a ténylegesen felmerülő költségeket kellene fizetni, ami jóval kevesebb lenne, mint 160 forint. A tanács azzal fenyegetőzik, hogy ebben az esetben nem vesz részt a kiépítésben: oldják meg a dolgot a lakók, akár házanként, s fizessenek emiatt akár kétszeres díjat. A tanács arra hivatkozik, hogy ez esetben nem járna el tisztességesen a kivitelezővel. Hogy a térség lakóit becsapja, az persze nem érdekes.

Az érdektelenség oka azonban nyilván máshol keresendő. Túl azon, hogy fuccs a nagy biznisznek, más „veszélyes" mumussal is fenyeget a lakossági tulajdonban lévő kábelrendszer. Azzal, hogy a kerület ügyei nyilvánossá válnak! Hogy olyan csatorna születik, amelyben mindenki nyíltan felhánytorgathatná sérelmeit.

Hogy mekkora az értéke egy közösség életéről szóló csatornának? Nos, a Belvárosi Kábeltelevíziós Kft. a még nem is létező rendszerből – a lakosság tudta nélkül – két csatornát máris felajánlott a kerület politikai szervezeteinek. Az ár így is jelentős: a pártoknak hallgatniuk kellene a lakosság érdekeit semmibe vevő svindliről...

A tanulság tehát: ne hagyjuk magunkat átverni. A kábelhálózat bérlőitől kizárólag a havi használati díj beszedése a jogos. Amennyiben a rendszer kiépítéséhez is hozzá kell járulnunk – ezt hívják úgy, hogy „becsatlakozási díj" –, a befizetésünk fejében adjanak tulajdonjogot is! Az összes többi konstrukció svindli, aminek csak mi vagyunk a vesztesei. Van, ahol már fizetik ezt a „veszteségdíjat", de máshol csak most kezdődik a nagy játszma.

Mola György

KÖVETKEZŐ SZÁMUNK TARTALMÁBÓL:

Ünnepi ajánlat:

100+10 film kazettán!

Hit'89:

Bécsi újdonságok

Teszt:

Primőrök elérhető áron

Panasonic, Philips, Orion képmagnók

Tatabánya, a szegedi egyetemi klub. A klubokban nagyjából egyetlen kamerán osztoznak a tagok. A képfelvételi hiányosságok mellett, a rossz anyagi helyzet rovására írható a világítástechnika elmaradottsága. Ezért is készítenek az amatőrök sok külső felvételt.

– A pénzadományokon kívül még miben számíthatnak segítségre?

– A Mozgókép Innovációs Társulás MIT mozijában, a Kinizsiben heti egy alkalommal egyórás programban mutatkozhatnak be a függetlenek. A Dialóg Stúdió is hajlandó az általuk érdemesnek tartott forgatókönyveket támogatni. A BBS a fesztiválokon legjobbnak ítélt szuper 8-as alkotásokat felnagyítja 16-osra, így nagyobb esélylyel indulhatnak a forgalmazásban. Rendszeresen indítunk tanfolyamokat tagjainknak, akik kedvezményesen vehetnek részt ezeken a foglalkozásokon, és külsősöknek egyaránt.

– Tartják-e a kapcsolatot egymással a klubok a szövetség tagjai?

– Ezzel bizony vannak gondjaink. A tájegységi megbízotti rendszer nem vált be. Az Amatőrfilm című lap szűk kört tájékoztatott. Új lapunk, a Szellemkép már utcai árusoknál is kapható. Az alternatív filmkészítés gyakorlati és elméleti kérdésekkel foglalkozik, és pályaképeket mutat be. Talán ez is hozzájárul a hazai videózás fejlődéséhez, hiszen a nehéz anyagi feltételek ellenére a videó-művészet érezhetően egyre népszerűbbé válik.

Bihari Tamás

SIKERLISTA

A MOKÉP Videotéka legsikeresebb filmjei

1. **Christine** (amerikai horror)
2. **Mélység** (amerikai kalandfilm)
3. **Veszélyes éj** (amerikai horror)
4. **Alibi test** (amerikai krimi)
5. **Vámpírok bolygója** (amerikai sci-fi)
6. **Laura Mars szemei** (amerikai thriller)
7. **Madame Claude** (francia erotikus)
8. **Hasfelmetsző visszatér** (amerikai thriller)
9. **Időalagút** (amerikai sci-fi)
10. **Fosztogatók** (hongkongi háborús kalandfilm)
11. **Bosszúvágy II.** (amerikai akciófilm)
12. **Brian élete** (angol szatíra)
13. **Dr. Strangelove** (amerikai szatíra)
14. **Elza, a vadon szülötte** (angol természetfilm)
15. **Kemény pornóvilág** (amerikai dráma)
16. **A nagy bunyós** (amerikai akciófilm)
17. **Szelíd motorosok** (amerikai kalandfilm)
18. **Éjféli expressz** (angol pszichodráma)
19. **Grizzly** (amerikai horror)
20. **Navarone ágyúi** (amerikai kalandfilm)

INTERVIDEO sikerlista a kölcsönnapok alapján

1. **GALAXY OF TERROR** (A félelem galaxisa), amerikai sci-fi Edward Alberttel
2. **SALEM'S LOT** (Salem végzete), amerikai horror Stephen King regénye alapján.
3. **SPIES LIKE US** (Kémek, mint mi), amerikai filmkomédia Chevy Chase-zel
4. **FRIDAY THE 13th** (Péntek 13), amerikai horror Betsy Palmerrel
5. **NIGHTSHIFT** (Éjszakai szolgálat), amerikai filmkomédia Michael Keatonnal
6. **OF UNKNOWN ORIGIN** (Eredete ismeretlen), amerikai horror Peter Wellerrel
7. **BATTLE BEYOND THE STARS** (Csata a csillagokon túl), amerikai sci-fi, Richard Thomasszal
8. **GO FOR IT** (Nyomás utána), olasz filmvígjáték Terence Hill-lel és Bud Spencerrel
9. **RISKY BUSINESS** (Kockázatos üzlet), amerikai filmkomédia, Tom Cruise-szal
10. **THE MAN WITH THE GOLDEN GUN** (Az aranypisztolyos férfi), amerikai James Bond-film Roger Moore-ral

Színes tv. Böngésző Színes tv.

Ezúttal a televíziók kerültek Böngésző kameránk fókuszába a mamut- vagy ha úgy tetszik a Jumbó méretektől a legkisebbekig. Táblázatunkban most is a stuttgarti Videó magazin alapján közöljük a sorrendet – bár lassan már saját feljegyzéseink is kitesznek egy táblázatot –, a hazai piac még nem ér fel egy európai kitekintéssel. Az árakat is márkában adjuk meg. Ennek igen egyszerű oka van: a hazai árak erősen „eltérítettek”. Ez régi gondunk. Néha úgy érezzük, hogy ami máshol olcsó, az nálunk felemelkedik egy középárszintre, „márkás” termékekért pedig a hazai vásárló típusfelárat fizet. Így, aki hazai árakból következtet az értékekre, tévedések áldozata lehet.

Nézzük a táblázatokat. Az igazi Jumbók 89 cm felett nemcsak képcsőmérettel, de árukkal is meghökkentőek, mivel igen drágák. A következő osztály a 75–85 cm-es képátlóméret, melyek közül nem egyet már bemutattunk ez évi 4. számunkban. E készülékek legtöbbjét felszerelték S-VHS csatlakozóval is, és képesek egy központi monitor szerepét ellátni. Ebbe az osztályba tartozik a nálunk is megvásárolható Waltham WT 585 típus is, de egyszerűbb szolgáltatásai (például nagy frekvenciákon nem sztereó) és szerényebb paraméterei miatt az értékelésben lejjebb szorul. Tény, hogy lényegesen olcsóbb az itt felsoroltaknál.

A 70 cm-es osztály hazai kínálatáról júniusban, 6. számunkban adtunk körképet a hazai piacon beszerezhető készülékekről. Közvetett összevetésre a Sony-KV–27-es típusával van lehetőség, bár megítélésünk sze-

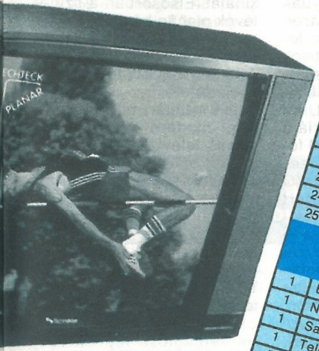
	Színes televíziók	Képátmérő/cm	Ár/DM	Kép	Hang	Szolgáltatás	Labor	Összesen	minősítés
	NAGYKÉPERNYŐS KÉSZÜLÉKEK								
1	Grundig M95–450/9	89	8800	35	16	21	7	79	jó
2	Philips 48CE8761	117	5700	34	15	20	7	76	jó
3	Philips 41CE8741	104	4700	32	15	20	7	74	jó
	TV 75–85 cm KÉPÁTMÉRŐ								
1	Panasonic TX–33A1D	80,5	5500	33	14	26	8	81	nagyon jó
2	Saba T9100	78	4500	31	14	26	7	78	jó
2	Telefunken	78	4500	31	15	25	7	78	jó
4	Grundig Monaco	77	4300	31	13	20	9	73	jó
4	Philips 7536	77	5400	31	14	20	8	73	jó
4	Siemens FS 958M4	77	4600	31	13	20	9	73	jó
7	Hitachi C33–P900	80,5	5500	32	13	20	7	72	jó
7	Siemens FS–948	77	4200	31	13	21	7	72	jó
9	Metz Mallorca 7884	77	4000	30	13	21	7	71	jó
10	Grundig M82–495/9	77	4300	31	11	21	7	70	jó
10	Grundig M82/395	77	4000	31	11	21	7	70	jó
10	Blaupunkt CS82–108	77	4440	31	11	20	8	70	jó
13	ITT 3988	77	4500	27	14	21	7	69	jó
13	Loewe Art 32	76	5000	28	14	20	7	69	jó
13	Schneider MAX85	78	4000	28	14	20	7	69	jó
16	Loewe Art 32	76	5000	27	13	18	7	65	jó
17	Panasonic TX 3370	80	4700	25	14	18	7	64	megfelelő
	TV 70 cm KÉPÁTMÉRŐ								
1	Siemens FS–940	67	3200	36	14	22	8	80	nagyon jó
2	Grundig M70–100HDQ	67	3200	35	14	22	8	79	jó
3	Nordmende 72 PIP	68,5	3400	31	13	25	9	78	jó
3	Panasonic TX–28A1	67	2400	32	14	25	7	78	jó
5	Sony KV–FX29TD	69	4000	38	11	20	8	77	jó
6	Philips 27CE 4699	67	4000	34	14	21	7	76	jó
7	Telefunken P 590SV	68,5	2700	32	14	22	7	75	jó
7	Nordmende Prestige 72	68,5	3150	31	15	22	7	75	jó

Színes tv. Színes tv.

rint a többi típus is helyet kaphatna e táblázat középmezőnyében.

A 40 cm-es és kisebb televíziókkal mostohábban bántunk, de tervezzük, hogy a közeljövőben ezeknek is külön elemzést szentelünk, különös tekintettel a hazai piacra.

Végül néhány szó a legkisebb képcsőméretű osztályról. A képmegjelenítés LCD-s kijelzővel történik, hazai terjedésük ugyan a közeljövőben nem várható, de létezésükkel számolnunk kell.

	Színes televíziók	Képátmérő/cm	Ár/DM	Kép	Hang	Szolgáltatás	Labor	Összesen	minősítés
9	Saba T 7280 VT	68,5	2800	31	14	22	7	74	jó
10	Grundig 70/490/9S/text	67	2550	30	15	21	7	73	jó
10	Siemens FS 981 W 4	67	2500	30	14	20	9	73	jó
12	Metz 7749 VT	67	2500	30	14	21	7	72	jó
12	Philips 7791 VT	67	3000	30	14	21	7	72	jó
14	Grundig M 70/360	67	2100	30	12	22	7	71	jó
14	Loewe Art T 28	67	2600	29	14	21	7	71	jó
16	Quelle Nr.003616	68,5	2100	30	12	21	7	70	jó
16	Quelle Nr.020.899	67	2700	31	14	18	7	70	jó
18	Panasonic TX–C88	68,5	2200	30	12	19	7	68	jó
18	Quelle Nr.005.126	67	2300	31	12	18	7	68	jó
20	Schneider SCV 7100	64,5	2000	26	10	25	7	67	jó
21	Sony KV–27 XSD	67	2230	30	8	18	6	62	megfelelő
22	Metz 7639	67	2500	27	12	17	6	61	megfelelő
23	Neckermann Nr.8732/966	67	1900	27	11	15	5	59	megfelelő
24	Orion 7000V	67	1700	26	8	18	6	58	megfelelő
25	Hitachi CPT–2868	67	1850	26	11	15	5	57	megfelelő
	TV 63 cm-ES KÉPÁTMÉRŐ								
1	Blaupunkt IS 63–78 VT	59,5	1900	30	13	23	7	73	jó
1	Nordmende S 63VT	59	1850	31	13	22	7	73	jó
1	Saba T6350VT	59	1900	31	13	22	7	73	jó
1	Telefunken P460CV	59,5	1900	31	13	22	7	73	jó
5	Grundig M63–470 text	59,5	2000	30	13	21	7	71	jó
5	Metz Panama 7742 VT	59,5	2000	30	13	21	7	71	jó
5	Metz FST 7744	59,5	2000	31	13	21	6	71	jó
5	Siemens FS 967W4	59,5	1800	30	13	21	7	71	jó
9	Blaupunkt MS 63–78	59,5	2200	29	13	22	6	70	jó
9	Grundig M 63–475/9	59,5	2150	29	13	21	7	70	jó
11	ITT–Nokia 6360 VT	59,5	1700	28	13	22	7	70	jó
12	Schaub–Lorenz T859VT	59,5	1800	28	12	22	7	69	jó
12	Siemens FS 928–3	59,5	1900	29	13	21	6	69	jó
14	Loewe Art S 24	59,5	2300	28	13	20	7	68	jó
14	Seleco 25 SS497	59,5	2400	26	14	21	7	68	jó
16	ITT 3598 HiFi	59,5	2100	27	7×××	22	7	65	jó
17	Philips 7571	59,5	2300	30	6×××	20	7	63	megfelelő
18	Toshiba 258–T7D	59,5	1800	26	10	19	7	61	megfelelő
	TV 40 cm-ES KÉPÁTMÉRŐ								
1	Telefunken A 150S	36	1300	28	12	21	7	68	jó
1	Loewe Profi M15	34,5	1150	28	9	24	7	68	jó
3	Sony KV–1442 EC	34	1150	30	8	21	7	66	jó
3	Blaupunkt PM 40–46	36	1000	28	9	22	7	66	jó
3	Grundig P40–345	36	1000	28	9	22	7	66	jó
6	Toshiba 150–F6D	36	1000	28	9	22	6	65	jó
7	Graetz 4126	34	850	28	9	17	7	61	megfelelő
7	ITT 3126	34	850	28	9	17	7	61	megfelelő
9	Sanyo CEP 1505 KV	36	1200	26	5	12	6	49	megfelelő

. Színes tv... Színes tv

Karácsonyi videótájoló

***Néhány hét múlva itt a karácsony. Bizonyára még sokan vannak, akik nem döntötték el, mi is kerüljön a karácsonyfa alá. Novemberi vásárlási rovatunkkal nekik szeretnénk segíteni. Hiszen igen kedves ajándék lehet a család számára néhány kazetta, egy képmagnó, netán egy kamera...
A következő oldalakon tehát arról olvashatnak, hogy a nagyobb hazai híradástechnikai üzletek bolthálózatok, illetve néhány devizás elárusítóhely mit kínál az ünnepek előtti hetekben.***

RAVILL

A cég az olcsóbb kategóriákból az AKAI VS 465-ös típusú, háromfejes változatot 40 ezer forint alatt, a Grundig VS 500-ast 36 900 forintért és a dél-koreai Daewoo DCR 12-es lejátszót, illetve a Daewoo DCR 32-es recordert 20 és 30 ezer forint körül ajánlja. Ezek a készülékek azt az alapszolgáltatást nyújtják, mely a szerényebb igényű videóbarátokat is kielégíti.

Bizonyára jó hír az ínyenceknek, hogy – amennyiben a hazai ellenőrző bevizsgálások időben megtörténnek – a boltokba kerül a Magyarországon újdonságnak számító Grundig VS 550 VPS teletextes, beépített dekóderes videómagnó. A készülék multi audio system rendszerrel van ellátva, mely az amatőr videósoknak nyújt segítséget a felvételek utólagos hangosítási munkálatai során. A három csatornán rögzített hangjelek (zene, szöveg, zaj) a megfelelő funkcióvezérlő segítségével keverhetők. A berendezés tartalmazza mindazokat a lehetőségeket, melyeket profi kategóriájú társai tudnak, mint például a kép a képben rendszer, a programozható távszabályzó stb. A magnóhoz egyszerűbb kategóriájú televízió is csatolható, ugyanis a készülékbe minden olyan információ betáplálható, ami a monitor vezérléséhez szükséges. A luxusszolgáltatásokat kínáló VS 550-es 70 ezer forint körüli áron várható.

Ugyancsak a Grundig termékével, a T 70-340/9a típusú színes televízióval szeretnének a vásárlók kedvében járni a RAVILL-nál. A távszabályzós, teletextes, 70 cm képátlójú, 39 programhellyel rendelkező készülék 59900 forintért kapható. Várható, hogy 55 cm átlójú változatban is forgalmazni fogják a vállalat üzleteiben. A Dual TVM 4470 TXT sztereó, levehető hangfalú színes televízió ára 69–70 ezer forint, körül alakul.

A cég további kínálatában sem szerepelnek videókazetták.

KERAVILL

A KERAVILL boltjaiban részletfizetési kedvezmény mellett is vásárolhatók videóberendezések és tartozékok. Igaz, a 10 százalék előleg lefizetése utáni 12 hónapban 20 százalékos kamat terheli a vételárat.

Videókazettákból meglehetősen nagy a kínálat: az AGFA, Fuji, Hithachi, Panasonic, TDK gyártmányúak 450–580 forint körüli, áron kaphatók, ami 100–200 forinttal alacsonyabb, mint sok más üzletben. A Fisher márkájú, csak lejátszásra alkalmas magnó 23 ezerért, az egyszerűbb kategóriájú GoldStar 31 500 és 28 500 forintért, az Audioton 30 ezer forint körüli árért, a SANYÓ és HITAHCHI 34 800 forintért kapható. A vállalat szerződést kötött a dél-koreai Samsung céggel, így várhatóan annak videómagnója is bekerül már a karácsonyi kínálatba 31–32 ezer forint közötti áron.

Videókamerák árusításával eddig nem foglalkozott a cég, tárgyalások folynak viszont az OFOTÉRT-tal e hiány pótlásáról. Várható, hogy az ünnepekre már a kirakatokba kerül néhány egyszerűbb felvevő.

A KERAVILL legimpozánsabb híradástechnikai részlege (Bp. VI., Liszt Ferenc tér 2.) már részvénytársasági formában működik. Elképzelhető, hogy az Rt.-be még az év végéig beszáll a Siemens cég is, így ennek termékeivel is gazdagodhat a kínálat. Elsősorban a színes tévék piacán bővül a választék, az együttműködés kézzelfogható bizonyítékaként. Jelenleg a SONY távszabályzós, teletextes készülékét 98 900 forintért, a Braun sztereo, modern megjelenésű színes televízióját 89 900 forintért, a DUAL TXT (70 cm) készülékét 69 900 forintért kínálják az igényes vásárlóknak, míg a kis képernyős színes SANYÓ televízióért 25 900 forintot kérnek a KERAVILL-nál. A VIDEOTON THOMSON készülékét 38 900 forintért forgalmazzák.

OFOTÉRT

Az OFOTÉRT új színfoltja az Oktogonon nyitott Fuji mintabolt. Ott és a többi üzletében is viszonylag nagy választékban kaphatók kamkorderek, elfogadható áron. A Canon Canovision E–80-as V–8-as 105 ezer fotintért nagyobb zoommal 125, nagyobb zoommal 125 ezer forintért. Minolta C 50 E VHS–C 118 ezer, és a Minolta V–8-as 109 ezer forintos áron kapható.

A kazettaválaszték az AKAI E–180 és E–195-ösre korlátozódik, 450, illetve 495 forintért.

Jó hír az igényesebb amatőröknek a karácsony előtt boltokba kerülő Panasonic M7-es VHS kamkorder. Lapzártakor csupán irányárat sikerült megtudni. Várhatóan 195 és 210 ezer forint közötti áron vásárolható majd meg az új Panasonic berendezés.

SKÁLA

A Skála karácsonyi áruskálájában hat videómagnótípus, egy kamkorder és két kazetta található.

Az AKAI VS 462 típusú háromfejes, nyolc programmal ellátott szintézeres tunerű készülék 37 ezer forintért kerül majd a boltokba. Az olcsóbb kategóriába tartozó FUNAI VCR 5800 öt műsor kétheti programozására képes. Kétsebességes képkereső rendszere, valamint időkapcsolós technikája segítségével a felvételre szánt műsorok tetszés szerint beállított időtartományban rögzíthetők. Ára 30 ezer forint körül alakul, mint ahogy a VCR 35 AUDIOTON készülék is ugyanennyiért szerezhető be. A berendezés, mely kétfejes változatban, két hétre 4 program betáplálására alkalmas, előre lassítható üzemmódban is használható, sőt képkockánként való előre-hátra léptetésre is képes.

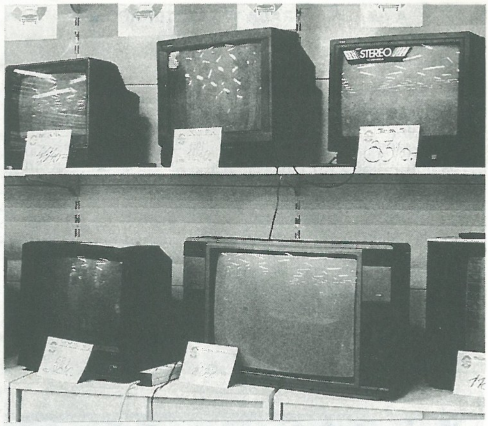
Megközelítően 33 ezer forintért kínálja a Skála az ITT

NOKIA VR 3520 39 tv-állomás vételére alkalmas képmagnóját. Programozhatósága jóval tágabb teret ad, mint az előbb említett készülékek, hiszen 1 évre akár 8 csatornát is megőriz memóriájában. Előnye, hogy már előkészítették a VPS dekoder fogadására, továbbá rendelkezik mindazokkal a lehetőségekkel, melyeket az amatőr felhasználók igényelhetnek, mint az állókép, egyeskép, léptetés, képkeresés előre-hátra, jelenetismétlés stb. A PHILIPS VR 6180/59-es magnó 48 programhelyet kínál. Különlegessége, hogy hálózatkimaradás esetén a program csak egy óra múlva törlődik.

Az igényesebb vásárlóknak ajánlja a Skála az ITT NOKIA VR 3998-as HIFI, VPS digitális készülékét. Jellemzői: képről képre léptetés, képkeresés, jelenetismétlés, 32 programhely, többszörös állókép. Ára 79 900 forint.

A NORDMENDE RP típusú felvevőből csupán félezer darab érkezik be. Fényérzékenysége 10 lux felett van, míg zoomja 6 × 1-es, autofókuszos rendszerű. Működése: 30 perces VHS–C kazettával és adapterrel. A kamera kondenzátoros mikrofonnal van ellátva. Egyébként megegyezik a SABA 6940-es típusú kamkorderrel. Várhatóan 100 ezer forint alatti áron kerül forgalomba.

A Skálánál kétféle videókazetta: RAKS ST E–180, és RAKS HG E–180 300–400 forint közötti áron kapható.

Diplomata áruházak és Konsumtourist boltok

Aki a diplomata-áruházakba nem tud bejutni – hiszen ezek az üzletek csupán egy szűkebb vásárló-közönséget szolgálnak ki-, az felkeresheti a Konsumtourist üzlethálózatát, itt is szinte ugyanaz az árukínálat fogadja mind karácsonykor, mind pedig az esztendő többi részében.

Úgy tűnik, a választék elsősorban a szerényebb igényű, vékonyabb pénztárcájú vevők számára lehet vonzó. A képmagnók áruskáláját például kimondottan olcsó készülékek alkotják. A Funai VCR–5800 ára 399 dollár, a Toshiba V–83 CZ 419 dollár, és a sort a JVC HR-D 300 zárja, ez is csupán 529 dollárba kerül.

A kamerák között a kicsit drágább típusok is fellelhetők. Míg a JVC GR–45–EO-ért 1698 dollárt kell fizetni, a Grundig VS–170-ért 1889-et, a legjobb minőséget és ezzel a legmagasabb árat pedig a Grundig S–VS 180 kamera képviseli.

Első látásra jóval gazdagabbnak tűnik a színes televíziók kínálata. De aki alaposabban is szemügyre veszi őket, az láthatja, hogy egy-egy képcsőméreten belül nem a különböző minőséget, hanem sokkal inkább a külföldi márkákat takarják az eltérő árak:

	USD
Grundig P 37–342/90 A (37 cm)	348
JVC C–140 EE (37 cm)	349
Siemens FC–909 (42 cm)	419
Grundig T–55–340/90 Multi System (55 cm)	559
JVC–C–210 EE (55 cm)	540
Toshiba 215 R 8 W (55 cm)	539
Grundig T 70–340/90 (70 cm)	719
JVC AV-S 25 EE (65 cm)	899
Toshiba 284 R 8 W (70 cm)	889

SKÁLA SZTRÁDA

Naponta félmillió schillinges forgalmat mondhat magáénak a tatabányai Skála Sztráda valutáért árusító áruházrészlege. Ennek nyolcvan százaléka a műszaki termékek eladásának köszönhető, elsősorban a színes televíziók, képmagnók iránti fokozott keresletnek. Népszerű cikknek számítanak a videókazetták is. A sláger a TDK HS E–180, melyből naponta legalább kétszázötven fogy el, 75 schillinges áron. Ugyanez a típus 195 és 240 perces változatban is kapható 85, illetve 99 schillingért. Básti Gyula híradástechnikai osztályvezető szerint karácsonyra is megmarad a bő kazettakínálat. A TDK mellett árusítják a Sony DX típust, háromórás, 195 perces és négyórás változatban, 65–75–88 schillingért. Ugyanennyibe kerül a Philips HG standard kazetta az említett három hosszúságban, míg a BASF Extra Quality árai a TDK HS árakkal egyeznek meg.

A színes televíziók közül az ősszel a legtöbben az 51 centiméteres képátlójú MTC készüléket vásárolták – naponta átlagban tízen – 4120 schillingért. Az osztályvezető karácsonyra, a beszerzési lehetőségektől függően, hasonló árért vagy ezt a típust vagy Samsungot, esetleg GoldStart ígért ebben a méretben. Elfogyott viszont a 6510 schillinges, szintén 51 centiméteres átlójú Sharp televízió. Az ünnepekre a legkisebb televízió (37 cm ∅) MTC márkájú lesz, 3420 schillingért. Addigra megérkezik külföldről az ITT televíziós család 45-től 70 centiméteres képátlóig, de lesz választási lehetőség más nyugat-európai vagy japán berendezések közül is (lásd a táblázatot).

A képmagnók közül a Sztrádában a Samsung SVX–305-ös standard készülék számít a legkapósabbnak, naponta ebből is legalább tízet tudnak eladni, 4420 schillingért. Ebből is folyamatos a szállítmány és a karácsony előtti napokban sem válik hiánycikké. Ennél olcsóbb berendezés már csak sima lejátszó készülékből várható: dél-koreai GoldStar és japán Orion, 3700 schilling körüli áron. A videók kuriózuma lesz a Panasonic L–20-as típusa, amely fényceruzával kiegészítve automatikusan programozható. Ára körülbelül 8 ezer schilling lesz majd. Sok vásárlónak elsősorban ára miatt lesz szimpatikus a NEC N 9053, 5900 schillingjével a 8-9 ezer schillinges Hitachi, Sharp és Blaupunkt kínálathoz képest, mely az igényeseket csábíthatja vásárlásra.

A májusi nyitás óta a választék két VHS–C kamerával is bővült Az ITT-Graetz TMC–4888 AF–19040, a Grundig VHS–C 40 14060 schillingért várja a vevőket. Karácsonyig még befuthat hasonló rendszerű Philips és JVC kamera is, 15–20 ezer schillinges eladási árral.

A kínálat az említett termékeken kívül is bővülhet, mivel a Skála Sztráda nyugatnémet partnere is számos üzletet kötött az őszi nyugat-berlini, új termékeket bemutató kiállításon. Ennek eredményeként mindezek mellett, meglepetésként, még karácsony előtt jó néhány vadonatúj berendezés megjelenhet a valutás áruházrészlegben. ▶

A SKÁLA SZTRÁDA VÁLASZTÉKÁBÓL:

színes televíziók:

	ár (schilling)
ITT 3228 (45 cm)	5290
ITT 3227 (51 cm)	5920
ITT 3538 (63 cm)	7690
ITT 3838 (70 cm)	8390
Toshiba 210S6D (51 cm)	8310
Siemens FC 913K4 (51 cm)	6810
Sharp CV 2121 (51 cm)	6510
Sony KV21 SS (51 cm)	11 210
Philips 5590 (70 cm)	11 810

képmagnók:

Blaupunkt RTV 560	8810
Hitachi VT 535	8910
Sharp VSA 211	8310
Sharp VCD 802	9970

SELECTRONIC

A híradástechnikai termékeket gyártó és forgalmazó vállalat egyetlen üzlete az Árpád fejedelem útja 77/b alatt található. A bolt kizárólag ITT-Nokia márkájú berendezéseket árusít – konvertibilis valutáért.

Karácsonyi videomagnó-kínálatuk három készülékből áll: a középkategóriát márkáért, a digitális hifi-stereo ITT-Nokia VR 3998 készüléket, valamint a hasonló tudású Graetz TR 4998-at 1850 márkáért kínálják.

VHS-C rendszerű kamkordereik, a Graetz VMC 4888 és az ITT-Nokia 3888 ára egységesen 2770 márka. Ezekhez az EC 30-as jelű VHS–C kazetták 14 márkába kerülnek, és árusítanak VHS–VHS–C kazetta adaptereket is, 80 márkáért.

Meglehetősen gazdag a színes televíziók választéka: összesen kilenc különböző típusú készülék sorakozik a polcokon. Képátmérőjük is széles skálán mozog, a legkisebb 37 centiméter, a legnagyobb 82 centiméter. Közülük a legegyszerűbb az alapszolgáltatásokra képes, a legfejlettebb pedig kép a képben modullal rendelkezik.

A hagyományos készülékek 599 és 1190 márka közötti áron kaphatók, a sztereó berendezések ára kicsit borsosabb: a legolcsóbb 1350, a legdrágább 3250 márka.

Teletex dekóderek is vásárolhatók az üzletben, amelyek bármelyik televízióba beépíthetők, ezért 129 márkát kérnek. Ugyancsak fontos kiegészítő a kép a képben modul. Ezt az egyszerűbb kivitelű készülékkel is be lehet szerelni, amelyekbe nem építették bele gyárilag. Ára 299 márka.

ORION

A budapesti nagykörúti Orion mintabolt, immáron jócskán megnövekedett eladótérrel állja a vevők ostromát. Igaz, ezért konvertibilis valutát kér cserébe.

Legnagyobb a kínálat Fisher videókból. A P 1 DK mellett megjelent a FVH P–200 DK, és az igényesebbeknek az FVH D 40-es digitális videó. Aki sztereó tv-készülékkel rendelkezik, hozzájuthat Fisher FVH D 55-ös sztereó videóhoz is. A Philips céget az UR 6448/67 berendezés képviseli. A tehetősebb érdeklődő választhatja a MARANTZ 574-est, amely a megszokott PAL-SECAM, SECAM-on kívül alkalmas az NTSC amerikai szabvány kazetták lejátszására is. Gyakori panasz,- hogy ritkán lehet kapni videókamerát. Az Orion mintaboltban két típus vásárolható mindkettő V 8-as rendszerű. Az egyik a Fisher kamkorder P–901. Sok egyéb szolgáltatása mellett motoros zoommal is rendelkezik, 12–72 mm-ig. Monitorján a telepek állapota mellett kiírja a dátumot, a felvételt, szünetet. A Fisher kamkorder P701-es zoomja 9–54 mm. A felvételen azonnal ellenőrizhető a telepek állapota, a dátum, a monitor pedig állítható dioptriás, illetve jobbra, balra dönthető.

A jó videóhoz megfelelő tv-készülék is dukál. Mindkét Fisher készülék – az FTS 767 (67 cm) és az FTS 777 (70 cm) – sztereó hangminőségű. A Philips 14 CN 2201/50 (37 cm), a 20 CT 6360/59 (51 cm) hagyományos kivitelű, a 21 CN 4460/56 R 51 centiméterest viszont már szuper sarkított képcsővel látták el.

A Schneider DIGITECH MAX (85 cm) pedig olyan állványos tévékészülék, amelynek szekrényében elhelyezhető egy videó és néhány kazetta. A DIGITECH MAX 70-es is hasonló felépítésű. A Schneider STV 7300-as 70 cm, az STV 7055-ös 67 cm, az STV 6055-ös pedig 56 cm átmérőjű képernyővel rendelkezik.

A karácsony előtti napokra Philips és TDK kazettákat ígér az Orion.

Keres-kínál

Rovatunkban ingyen közzéteszük magánszemélyek 100 szótagnál nem hosszabb szövegű hirdetéseit. Levélben kérhetik gyári vagy házilag felvett, de megunt műsoros kazettáik, valamint „üres" kazettáik prospektusaik, televíziók, monitorjaik képmagnóik, kameráikk hirdetései.

● Keresem átvételre térítés ellenében jó minőségű szinkronnal vagy hangalámondással a következő filmeket: A hal neve Vanda, Ikrek, Bűnvadászok, Szuperhekusok, Vérbeli hajsza, Beverly Hills Cop I.–II., Terminátor, Missing in Action I.–II.–III. Rigó Tibor, Salgótarján, Kilián krt. 51. 3100 Tel.: reggel 8–9-ig: 06-32-10-977.

● Keresek Janis Joplin, Jimmi Hendrix videóanyagokat, valamint régi (progresszív) zenekarok (1970–75-ös évek) videóit. Érdekelne a Concert for Bangla Desh és a Live Aid (1985. júl. 13.) videófelvétele is. Keresem a Funai VCR 5400 videó magyar fordítását. Magyarfalvi Péter, Gábortelep, Vasút u. 4. 5664

● Keresem megvételre jó minőségben, magyar hanggal a következő filmeket: Tűzszekerek, Mindhalálig zene, M. A. S. H. Lehet szó cseréről is, kívánságra listát küldök. Barta Róbert, Domaháza, Petőfi u. 24/b. 3627

● Keresem az alábbi jó minőségű filmeket magyar hanggal: Jog a halálhoz, Jó reggelt Vietnam, Willy Milly, Csinos tűzoltók, A balerina és a blues, Gyilkos zsaru, La Bomba. Gulyás Tibor, Pásztó, Kölcsey u. 4. 3060 Tel.: Pásztó 541.

● Keresem jó minőségben a Sok pénznél jobb a több, az Éretlenek (csak szinkronnal) és a Rendőrakadémia 6. részét. Olasz Zsolt, Bp. Ady u. 13–15. 1211 Tel.: 114-7772

● Elcserélném vámkezelt Bauer 406 típ. kamkorderemet hálózati adapterrel, két akkuval, egy videókamerára szerelhető lámpával és csatlakozókkal, 3 évnél nem idősebb 1300, vagy 1500 köbcentis Lada gépkocsira, ill. Samara típusúra. Tel.: 62/15-434

● 1 éves Goldstar GHV–1221 P típusú HQ-s infrás videórekorder 22 ezer Ft-ért eladó. Tel.: 127-9104

● Bármely audio-videó eszköz, vagy egyéb műszaki cikk használati utasításának német, francia, angol, orosz nyelvről magyarra fordítását vállalom. Érdeklődni levélben Kisvarga Zoltánné címén lehet: Keszthely, Szendefi Á. u. 41/a. 8360

● Eladó a Videó Magazin 19–20–21–23–24. száma. Műszaki fordítás németről magyarra gyorsan és olcsón. Garanciális, távirányítható tv-t vennék. Németh László Kiskunmajsa, Hunyadi u. 8. 6120 Tel.: 77/31-710

● 200 darabos képlemez gyűjtemény eladó lemezjátszóval vagy anélkül. Érdeklődni a 175-7111-es telefonon.

● Keresem az AudioTon VCR 32 DAD/52 VAD, CROWN 4 VR-D 120 PS videómagnó szerviz könyvét, vagy kapcsolási rajzát. Keszeg Ottó, Cs-946 61 Martovce 185, Csehszlovákia

● Sürgősen keresem a Sky-ból felvett I Dream of Jeannie című filmsorozat első részeit (első 30–40 epizód) Csere esetén bármilyen témájú filmet adok. Tel.: 189-5159 délután

● Eladó egy japán Orion VP 245 RC típusú távirányítós videólejátszó gyári állapotban. (Kb. 20 órát üzemelt, ára 24 ezer Ft.) Mészáros Zoltán, Bp. Pesti u. 61. II./11. 1173

● Keresem átvételre jó minőségben a Cure együttes Staring at the Sea és Live in Orange című filmjeit. Hegedűs István, Miskolc, Árpád u. 56. 3534

● Panasonic M 5 vámkezelt rekorder alig használtan reális áron eladó. Eörsi István, Szolnok, Szántó krt. 34. 5000 Tel.: 56/41-541

● Megvételre keresem jó minőségben a Twins, Roger Rabbit, Disorderlies, Moonwalker, Emmanuelle V–VI. című szinkronizált filmeket árajánlattal. Gombos Attila, Várpalota, Mátyás kir. út 9. 8100

● Keresem a The Cure: Live in Orange c. koncertfilmet jó minőségben, lehetőleg gyári műsoros kazettán megvételre, cserére, esetleg másolat készítésére. Ezen kívül keresem a Cure eddig megjelent hanglemezeit. Molnár Ferenc, Salgótarján, Arany J. u. 13. 3100 Tel.: 32/15-888.

● Hifi sztereo videósok ismeretségét keresem opera és egyéb zenés filmek és műsorok cseréjéhez, másolásához. Buzás Lajos, Tel.: 137-1479.

● Sürgősen eladó egy JVC HR D 700 E típusú digitális videómagnó. Érdeklődni lehet Simkó Zoltánnál, a 42/18-905-ös telefonszámon munkanapokon.

● Orion ST–240 tuner SE–260 erősítő, Aiwa AD R–450 deck, Akai APD–30 lemezjátszó HS–500-as hangfalakkal, állvánnyal 40 ezer Ft-ért, valamint Commodore 128 számítógép VC–1541 floppyval, 2 db joystickkal 35 ezer Ft-ért eladó. Watah Zoltán, Miskolc, Majláth u. 38/b. 3535 Tel.: 46/78–469.

● Grundig VS–170 kamerakorder családi okok miatt sürgősen eladó. Insert, Audio, Dub, Macro objektív, normál VHS kazetta, 1/1500, 1/1000 High Speed shutter. 10 lux, garancia a jellemzői. Sári Lajos, 80/65-057 este.

● Eladó egy National Panasonic NU M7 EM videókamera teljes felszereléssel. Lukács Mátyás, 188-3-781.

● Eladó jó állapotban levő Universum UR 2361 képmagnó és 24 db kazetta filmekkel 40 ezer Ft-ért. Molnár László, Tel.: 164-4973, este 17–21 óráig.

● Fordítok kezelési utasítást videóhoz és tv-hez. Sharp VC–A 105B, Funai VCR–5400, Samsung SVX–303, Panasonic NVG–12EE NV–230, Yenmade VCR–32 DAD típusú videókhoz olcsón kész fordítást adok. Tel.: 186-5912.

● Sony CCD–V30E videó–8 kamkorder leírással, tartozékokkal, táskával reális áron eladó. Új videórekordert beszámítok. Bérczes Antal, Bp. Medveszőlő u. 1. 1103 Egész nap.

● Hitachi VT 150E videómagnóhoz távirányító és eredeti 7 nyelvű kezelési utasítás eladó. Kubicza Sándor, Solt, Gorkij u. 2. 6320

● Átmásolás céljából keresem a tv-ben sugárzott Zeffirelli filmeket, Polanski filmjeit magyarul, valamint a Casino Royale című James Bond filmet szintén magyarul. Fejes István, Kaposvár, Szigetvári u. 22. 7400

● Eladom eredeti NTSC rendszerű VHS kazettám. Hifi, sztereó. Címe: Dirty Dancing. Balogh Péterné, Bicske, Bacsó B. u. 6. 2060

● A Soltergeist II–III., Rövidzárlat II., Its Alive I–II–III., Halloween II., Creepshow I–II., The Howling, The Explorers és a For Your Eyes Only, valamint a Tales from the Darkside és a Gremlins II. c. filmekért C 64-es programokat és filmeket adok. Gregorik András, Tel.: 141-5694.

● Keresem átvételre térítés ellenében a Purple Rain és a Sign the Times című Prince filmeket. Érdekelnének soul, funky és rap filmek, koncertfelvételek is. Nagy Péter, Győr, László u. 42. 9019

● Nyelvtanulás C–64-en! 5000 szavas szótár diszken pillanatok alatt oda-vissza szótáraz, oktat a német I–II, vagy Themen I–II leckéi szerint. Bővíthető, kérésre C–Plus 4-re is. Ára 950 Ft. Kiss András, Kaposvár, Arany J. köz 12/II. 7400

● Keresem Panasonic NV–D80 hifi sztereó képmagnó magyar nyelvű kezelési utasítását és eladom a Panasonic M7-es kamkorder, valamint VW-CG1E caracter generátor magyar nyelvű használati utasítását. Az előző 52, az utóbbi 12 lapból áll. Ára: 5 Ft/oldal + postaköltség. Szűcs János, Szeged, Béke u. 1. 6722 Tel.: 62/10-138.

Szerkeszti: Csörögi István

Hírözön

Jugoszláv pornóhaszon

A jugoszláv mozikban még mindig hatalmas anyagi hasznot hoznak az Amerikában és az NSZK-ban készített pornófilmek. A belgrádi mozik műsorkínálatának fele az Egyesült Államokban és az angol mozikban betiltott művekből áll. Jugoszláviában nincs korhatár, és szinte csaknem cenzúra nélkül működik a filmforgalmazás. A mozitulajdonosokra bízzák, beengedik-e a gyerekeket, hogy megnézzék – mondjuk – az Érzékek birodalma című filmet. A kemény pornográfiát néhány évvel ezelőtt fedezték fel Jugoszláviában és manapság ez az egyetlen műfaj, amely a forgalmazók és a moziüzemeltetők anyagi biztonságát garantálni tudja. A közösség lassan megunja a pornográfiát; a műfaj terjedésének kezdetén Belgrádban még több mint százezres közönsége volt a pornónak. Ma már sokkal kevesebb, 10-15 ezer a rendszeres pornolátogatók száma. Ez a szám azonban még mindig elég magas, különösen, ha ahhoz hasonlítjuk, hogy az Amerikába jöttem és az Éjféli rohanás című filmeket összesen 40 ezren nézték meg.

Európa Amerikában

Az amerikai Orion forgalmazócég egy 24, nem amerikai alkotásból álló próbacsomagot hozott forgalomba, amellyel 500 videóáruházat vettek célba. Becslések szerint az Egyesült Államok 35 ezer videót áruló és kölcsönző helyén jelenleg 2 és 5 ezer közt van a nem amerikai gyártmányú filmek száma. Ez a szám egyes becslések szerint fölemelhető lenne 10 ezerre is. A csomagban olyan filmek találhatók, mint a nagy sikerű, francia Jean De Florette, valamint ennek első része, a Manon De Sources és az Oscar-díjas, dán Babette's Feast, valamint Wim Wenders Az ég Berlin felett című filmje.

*

Szovjet Zsivagó

Boris Pasternakról, a világhírű Doktor Zsivagó című regény szerzőjének életéről készítenek filmet Leningrádban brit–szovjet koprodukcióban, amelyet 1990-ben mutatnak be az író születésének századik évfordulója alkalmából. A filmet Andrej Nyekraszov, Tarkovszkij tanítványa rendezi. Főszereplő: Alekszandr Szmirnov.

*

Latin videópiac

A latin-amerikai mozgókép export-import társaság jelentést bocsátott ki a dél-amerikai videóforgalmazó társaságok számára, melyben összefoglalta a latin-amerikai házi vediópiac jelenlegi helyzetét. Brazíliában és Mexikóban található a dél-amerikai videókészülékek 65 százaléka. Meglepő, de Dél-Amerika országai közül Kolumbiában a legnagyobb (30 százalék) a videókészülékekkel való ellátottság.

Noha a VHS formátum az uralkodó Latin-Amerikában, a BETA rendszer is népszerű. Kolumbiában 95, Panamában 65, Venezuelában 60 és Mexikóban 50 százalék a BETA készülékek részaránya. Latin-Amerika országaiban lényeges különbség van a csempészett és a hivatalosan árusított videókészülékek árai között. Brazíliában egy átlagos videókészülék ára 880 dollár, míg egy csempészett gép 350 dollárba kerül. Az üres kazetták ára általában 6 dollár körül van Brazília kivételével, ahol egy üres szalag 15 dollárba(!) kerül. A műsoros kazetták átlagos ára Latin-Amerikában 30 dollár, kivéve Brazíliát, ahol pontosan a duplája.

A napi kölcsönzési díj Mexikóban a legmagasabb: 1 dollár 40 centnek, Argentínában és Venezuelában csak 60 centnek megfelelő összegbe kerül. A forgalmazott videófilmek száma Venezuelában a legnagyobb: mintegy 10 ezer. Mexikóban 9 ezer, Argentínában 6250 film érhető el a kölcsönzőkben vagy elárusítóhelyeken. A havi újdonságok számát tekintve Brazília vezet, havonta 180 új videófilm jelenik meg a piacon. A második helyen Argentína áll 120 filmmel. Argentína mellett Kolumbia a videókalózok tevékenységének egyik legkedveltebb helyszíne. Az itteni videókazetta-állomány mintegy négyötöde a feketepiacról származik. Dél-Amerika összes országát tekintve a forgalomban lévő kazetták átlagosan 40 százaléka kalóz akció terméke.

*

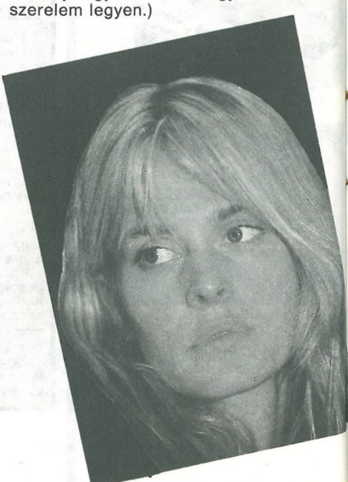
Denevérhírek

Miután a Batman (Denevérember) című film sorra dönti a nézettségi csúcsokat mindazon oszágokban, ahol bemutatják, a moszkvai filmfesztivált követően az illetékes szovjet vezetők és a Warner Brothers képviselői megállapodtak, hogy idén decemberben a Szovjetunióban is megtartják a film bemutatóját. Az országban, ahol 4800 mozi és 150 ezer mobil vetítőberendezés található, az átlagos jegyár amerikai pénzben 50 cent körül jár. Az évente forgalmazásra kibocsátott filmek száma 300. Egy film átlagos ára 450 ezer rubel, a videókészülékek száma becsült adatok szerint 2-3 millió. Oleg Rudnyev szerint a szovjet filmgyártásnak szüksége van a valódi versenyhelyzetre, ezért a nyugati feltételek alapján mutatják be a Denevérembert és további 15-20 játékfilmet kívánnak vásárolni a Warnertől, a Foxtól és UIP-tól. A Warner ugyanakkor felvállalta a szovjet filmek terjesztését a nyugati féltekén.

*

Nasstassia Kinski...

...állítólag felhagy a filmezéssel. Utolsó szerepében egy AIDS-es riporter kedvesét alakítja. A film rendezője Lina Wertmuller, további szereplői Rudger Hauer és Faye Dunaway. A film címe: „Di Cristalo o di Cenere, di Fuoco, o di Vento, Pulche sia Amore”. (Magyarul: Kristály vagy hamu, tűz vagy szél, csak szerelem legyen.)

Antonioni rövidfilmje

Michelangelo Antonioni a vatikáni Sixtus kápolnáról készített 8 perces rövidfilmet. Az olasz kulturális és idegenforgalmi minisztérium 12 rövid rövidfilmből álló sorozatot rendelt különböző rendezőktől. Antonioninak, aki 1983-ban egy agyvérzést követően félig megbénult, ez az első, azóta befejezett műve.

*

Elfújta a szél: 90 dollár + kupon

Az Elfújta a szél című film bemutatójának 50. évfordulója alkalmából szeptember 26-án az MGM/UA Home Video megjelentette a film felújított változatának videókiadását. Az ár továbbra is csaknem 90 dollár, de emellett a vásárlók egy 5 dollár 56 centes kupont is kaphatnak, mely további hat, 1939-ben készült MGM-alkotás olcsóbb megvásárlását teszi lehetővé számukra. Az ajánlott filmek között – melyek 19 dollárért kaphatók meg – szerepelnek a Magyarországon is jól ismert Nyinocska, továbbá a Huckleberry Finn kalandjai is.

*

A Sátán napja alatt

Az United American Corporation megszerezte egy 1971-es Dennis Hopper-film, Az utolsó mozi videójogát. A filmet közvetlenül a Szelíd motorosok után készítette a világhírű rendező. A főszerepeket maga Dennis Hopper, Chris Christofferson és Peter Fonda alakítják. A mozifilm videóváltozatát szeptember 19-én hozták forgalomba, csaknem 80 dolláros áron.

A Los Angeles-i ínyenc videógyűjtők társasága megszerezte egy ritka francia film videó jogát is. A film a Sátán napja alatt címet viseli, Maurice Piarat rendezte, főszereplője Gerard Depardieu és Sandrine Bonnaire. Ez a mű 1987-ben a cannesi filmfesztiválon Aranypálma díjat nyert. A filmet szeptember 7-én hozták forgalomba. 79 dollár 95 centes áron.

*

Videóbiztonsági jelentés

Az amerikai film- és videóbiztonsági hivatal jelentése szerint 1989 első felében 14 százalékkal növekedett azon esetek száma, amikor vizsgálatot indítottak kalózkodás gyanúja miatt. 32 százalékkal növekedtek a rajtaütésszerű ellenőrzések és 65 százalékkal nőtt a lefoglalt kazetták száma az előző évhez képest. A társaság becslése szerint feltehetően az amerikai videóüzletek egytizede érdekelt az újonnan megjelenő filmek feketén történő átmásolásában és illegális terjesztésében. Kalózkodással gyanúsított személyek ellen 78 esetben indítottak az év első felében eljárást. Műholdas- és kábeladások illegális másolása és terjesztése miatt 55 esetben kezdeményeztek vizsgálatot.

*

Az év videói

Az amerikai videóműsor-forgalmazó társaság ez évi nyolcadik gyűlésén megszavazták 1989 legnépszerűbb videóját. A szavazatok alapján az év videója az E. T., a Földönkívüli c. film lett. A dráma kategóriában a Fatal Attraction című alkotás vitte el a pálmát, a zenés videók között a U2: Rattle Home, a külföldi filmek versenyében a My Life Asatok című film nyert.

*

Megújul a Playboy-csatorna

A Playboy Video Entertainment Group 1984-es előfizetési csúcsa, amely 750 ezer lőfizetésből állt, 400 ezerre apadt. Az elképzelések szerint a Fizesd, ha megnézted rendszerű szolgáltatások körébe kerül át a Playboy-csatorna műsora, ami azt jelenti, hogy a tízórás műhold program vétele 5 dollárba kerül a megjelelölt estéken. Az új szolgáltatás december 1-jétől indul meg, s a programot mintegy 2,5 millió kábelezett otthonnak ajánlják a Playboy Entertainment elnöke, Christie Hefner szerint.

*

Tiltakozás a horror ellen

A Nightmare on Elm Street ötödik része, az Álomgyerek című horrorfilm ellen hatalmas demonstrációkat szerveznek az Amerikai Egyesült Államokban. A tüntetés vezetője dr. Carol Lieberman pszichológus szerint az ok, amiért célba vették ezt a filmet, elsősorban az erőszak intenzitása. A filmet elsősorban serdülőknek és fiatal felnőtteknek készítették. Azt kérik a filmipartól, hogy az x kategóriába – a 18 éven aluliaknak tiltott kategóriába – tegye, miután szadista jeleneteket tartalmaz. Ebben a filmben Freddy Krüger sátáni módon megszáll egy magzatot, íly módon áll bosszút az anyán. A New Line Cinema produkciós vállalkozás vezetője úgy véli ez épp olyan, csupán a fantázián alapuló film, mint a többi.

*

Brook Shields és a lágy pornó

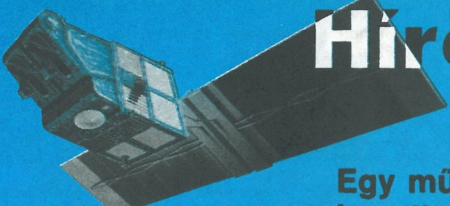
A Kék lagúna világszerte ismert főszereplőnője (jelenleg 23 éves) kénytelen volt lemondani egy nagy filmszerepről, mivel anyja, Teri mama megtiltotta, hogy meztelenül szerepeljen a Mickey Rourke főszereplésével forgatott, a Vad orchideák (Wild Orchids) című alkotásban. Ugyanennek a filmnek a főszerepét Ann Archer is visszautasította, mivel Mickey Rourke-kal forgatandó jeleneteit túl erotikusnak találta. Zalman King művének főszerepét végül is Jacqueline Bisset vállalta. A Vad orchideák műfaját tekintve a lágy pornográf filmek közé sorolható, akárcsak a nálunk is rövidesen bemutatásra kerülő Kilenc és fél hét című film. Ennek második részét egyébként Kim Basinger és Mickey Rourke főszereplésével ez év végén kezdik el forgatni Párizsban.

*

Paramount-panaszok

Georges Lucas, az Indiana Jones és az utolsó keresztes lovag producere nyilatkozott a Wall Street Journalnak. Véleménye szerint a Paramount kirohanása a Time–Warner egyesülés ellen szétrombolta az amerikai szórakoztatóipar hosszú távú stratégiáját és ez a vita ahhoz vezethet, hogy Amerika elveszítheti a világpiacon elfoglalt első helyét. A Paramount képviselője szerint a társaság nagyra becsüli Goerges Lucast, de nem érthet egyet a Time–Warner üggyel kapcsolatos kijelentésével. A különös az, hogy Georges Lucas volt a producere az Indiana Jonesnak, amelynek rendezője az a Steves Spielberg, aki közeli barátja a Warner Comunication egyik főnökének.

Hírözön

Honnan lesz a bevétel?

A Batman című film bevétele e sorok írásakor már minden bizonnyal meghaladja a 300 millió dollárt. Az ilyen bevételek elemzésekor sok mindent érdemes tudni. Az alkotók és a forgalmazók nemcsak a filmszínházi bemutatók után jutnak bizonyos bevételekhez, hanem a különböző videójogok, televíziókábel és műholdas televíziós sugárzási jogokból is megfelelő részesedést kapnak. Harminc évvel ezelőtt a mozik pénztári bevétele volt az egyetlen forrás a filmek finanszírozásában. Tíz-tizenkét évvel ezelőtt már csak a forgalom 80 százaléka származott a jegypénztári bevételből és 20 százalék a televíziós adásokból folyt a filmforgalmazókhoz. Manapság a film bevételei között több mint felerészben szerepelnek olyan új technikai eszközök, mint videó, a kábeltévé, a műholdtelevízió. Így tehát, ha össze akarjuk hasonlítani egy mai és egy 30 évvel ezelőtti film bevételét, akkor figyelembe kell vennünk, hogy a filmszínházi bevétel csupán a felét teszi ki a teljes bevételnek. Vagyis, nem szabad egy megállapodott forgalmazású film teljes összegét összehasonlítani egy régebbi filmtörténetben hamarabb elkészült film pénztári bevételével.

Reklámhírek

A Universal Studio a Chrysler Motorsszal szerződést kötött arról, hogy a stúdió filmjeiben kizárlólag az adott autógyár gépkocsiját használják. Ez az egyezség mindkettőjük számára kiváló reklám lehetőséget jelent.

*

A Londonban megjelenő a Hal neve Vanda című film videókazettája elején John Cleese és Cavin Cline a Schweppes üdítő reklámját mutatja be. A Columbia Pictures házi video tagozata Angliában a Coca-Colával kötött szerződést 1985-ben a Ghostbusters című videó bemutatásakor.

Egy műsoros kazetta = egyhavi bér

Egyévi gyors növekedés után Lengyelország Kelet-Európa egyik legnagyobb videópiaccal rendelkező országa lett. A kormányzat enyhítette a videóágazattal kapcsolatos jogi szabályozásokat, s a nyugati áruk fokozatosan kezdtek beáramlani az országba.

Az elmúlt év nyarán a Film Polski megkezdte a Warner Brothers filmek forgatását, miután szerződést kötött az e célra alakított Contal nevű céggel, mely rendelkezik a teljes WB-katalógus lengyel forgalmazási jogával.

A videókészülékek száma – kelet-európai mércével mérve – igen magas: a 30 milliós lakosságú országban – becslések szerint – 1 millió készülék üzemel.

Gombamód szaporodnak a társaság által támogatott kölcsönző üzletek is. A 400 kölcsönzőbolt csaknem 75 százaléka magánvállalkozás formájában üzemel.

A nagy áttörés tavaly karácsonykor történt, amikor a Film Polski engedélyt kapott arra, hogy ne dollárért, hanem zlotyért árusítsa a kazettákat. A forgalom havi 500-ról 4000-re ugrott. Januártól megkezdték a Columbia és az angol Thomes Television produkciók forgalmazását is.

A kedvezőtlen átváltási arányok miatt a lengyelek többnyire nem tudják megvásárolni a műsoros kazettákat, inkább csak kölcsönzik őket. „Nem tudjuk csökkenteni az árakat, mert a Warner Bros már így is a legalacsonyabb áron kínálja nekünk kazettáit" – mondja Riszard Pospieszinski, a Film Polski vezetője. Lengyelországban senki sem tud 100 ezer zlotyt kifizetni egy kazettáért. (Ez körülbelül 30 dollár, csaknem egyhavi munkabér.)

Az országban a kalózkodás a másik nagy probléma – összegez az amerikai Variety hetilap. Engedély nélküli kölcsönzők sokasága veszélyezteti a legális üzletek forgalmát, bár egy frissiben alakult Rapid nevű szervezet több videócápát is lebuktatott, akik az új büntetőjogi szabályok szerint bűnhődnek majd.

A legális piacot korlátozza némely nyugati forgalmazó nyilvánvaló érdektelensége Lengyelország iránt, melynek következtében a Film Polski nem tudja megfelelő ütemben gyarapítani kínálatát. Így azután csak a Warner katalógusban szereplő filmek érhetők el minden mennyiségben.

„Várjuk a többi nagy forgalmazó jelentkezését" – fogalmaz az igazgató. „Azok meg csak ülnek és várnak, ami pedig rossz politika. De mi optimizmussal nézünk a jövőbe. Nálunk a házi videózás még csak mérsékelt profitot hoz, de ha megindul... akkor nagy üzlet lesz."

Vallomás egy szatellit vételről

Kedves vám- és adóhivatal, barátaim, ellenségeim és hitelezőim! Ezúton tudatom Önökkel, hogy legutóbbi londoni utamról egy műholdvevő készülékkel tértem meg. A vásárlás előzményeit talán érdemes közzétennem, hisz az égi csatornák csábítása egyre több honfitársamat vezeti „bűnös" utakra.

Két évvel ezelőtt érkeztek az első hírek a műsorszóró műholdakról, a Sky, a Super adásairól. Vágyakozva néztem az akkor még ritkaságszámba menő videóklipeket, s arról álmodoztam, hogy egyszer talán hozzám is bekopogtat az „égi" postás, és egy közösségi rendszer tagjaként pár ezer forintért igazi vevő lehetek.

Csalódtam. Környékünkön tucatnyi kezdeményezés futott zátonyra az érdektelenség vagy egyéb, például technikai problémák miatt, s szakemberek által jósolt árzuhanás sem következett be – hogy a közvetlen műsorszórásról ne is beszéljünk.

Aztán jött Murdoch úr, a sajtómágnás, a Sky Channel mindenható ura azzal, hogy az Astra nevű műholddal tucatnyi új adást indított és a brit Amtstrad céggel együtt olcsó vevőberendezések piacra dobást készítette elő.

Bizakodás légköre vette hát körül az Astrát, de a brit híreknek itt, a kontinensen még nem sok hatása volt. A berendezéseket nem lehetett megvásárolni, az adások beindulása késett, a remények foszladozóban voltak.

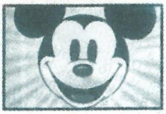
A Super, a Sky, a TV5 pedig megőrizte helyét a magyar égbolt felett – az antennaszerelők nagy örömére. Még fél évvel ezelőtt is százezer forint feletti számlát állítottak ki egy egyéni vevőberendezésért, „kisközösségi" társáért még ennél is többet. A család kénytelen-kelletlen megmaradt a képmagnó, a cseh 1-es műsor és a két hazai csatorna bűvkörében. Ezt az „idilli" csendet törte meg a hír, hogy az NSZK-ban már ezer márkáért kapni az Astra berendezést, sőt az angol piacon több ezer Astraszetet ingyen osztottak szét!

Egy háromnapos londoni meghívás adott módot, hogy a hír után induljak. Első tapogatódzó lépéseink a kétkedőket igazolták. Sok elektronikai boltban egyáltalán nem foglalkoznak ilyesmivel. Aztán a megkönnyebülés: a Dixxon's hálózat boltjaiban valóban kapható ilyen vevőkészülék 199,50 fontért.

Igen ám, de milyen? Vajon jó lesz-e ez Magyarországon? Antennaszerelő barátom a következőket kötötte a lelkemre: a tányér, azaz a dish legalább 90 centiméter átmérőjű legyen és ha lehet, ne kör alakút vegyek, hanem úgynevezett ofsetet, azaz teniszütőhöz hasonló formájút. A másik pedig, hogy a fej 1,1-1,3 decibel értékű legyen.

Ezt a két adatot magolgatva látogattam végig a boltokat – és megdöbbentem. Az eladók ugyanis egyáltalán nem tudják azt, milyen paraméterekkel rendelkezik a kirakatukba tett készülék. Azt, hogy a dish átmérője mennyi – Angliában a 65 cm-es elegendő – még csak tudják, de azt, hogy a fej mit tud, nem. Sőt, a London-szerte üzletekkel rendelkező Larksys cég egyik boltvezetője azt is bevallotta, hogy a készletet tartalmazó dobozban sincs olyan leírás, amely segítene.

Kicsit leforrázva sétálgattam a londoni Tottenhaum Court Road boltjai előtt. Bármelyik boltba léptem, a válasz ugyanaz volt: tányér nélkül nem adják a berendezéseket és azt sem tudják, hogy a portéka mit tud. Már-már feladtam a dolgot, mikor az egyik üzletben az „Egész Európa területén felszerelünk antennát" feliratot megláttam. A Telstar cég Video World boltjában aztán emberemre akadtam. Mick, a bozontos hajú, szeplős fiú, a szatellit nagymestere kapásból tette elém a különféle fejeket, a mozicsatorna a Worldnet dekódoló egységét, s arra is vállalkozott, hogy tányér nélkül adja a vevőt és a vevőfejet. Csak az árban nem tudtunk megegyezni. A távirányítás Sacura márkájú beltéri vevőt a fejjel együtt 250 fontért kínálta, s nemigen akart engedni az árból. Még azt is mondta, hogy az itt járó magyaroknak és cseheknek(!) ez igen kedvező ár.

Másnapra Mick „puhult" egy kicsit. Az ár 200 fontra csökkent – adóval együtt. Újabb alku eredményeként végül V. A. T. nélkül – azaz éppen úgy, mint a bécsi „magyar" boltokban –, 180 fontért lehettem az áhított készülék boldog tulajdonosa.

Ám boldogságom nem tartott sokáig. Itthon az Astraszatellitvevők ára szinte hetek alatt zuhant a felére. A százezres összeg először hatvan-, majd negyvenezerre esett. Így már nem is tűnik olyan jó vételnek a brit termék. S ki tudja mit hoz a jövő?

Szakonyi Péter

H

a nyár vége, akkor Internationale Funkausstellung Berlin. Az őszi kiállítások sorát ez az óriási, valóban szupershow-számba menő nyugat-berlini híradástechnikai kiállítás nyitotta meg, melynek 85 ezer m²-es kiállítási területén több mint 20 ország 750 kiállítója mutatta be, mit kínál a szórakoztató elektronika a jövőben.

Az augusztus 25-től szeptember 3-ig nyitva tartó vásár 10 napja alatt mindazt meg lehetett csodálni, ami a 89/90-es évek készülékeinek mai valósága vagy újdonsága lesz, de felvonult a jövő technikája, az új fejlesztési eredmények, mint a D2 MAC rendszer és a HDTV. Újabb ízelítőt kaphattunk a CD videólejátszókról, de bizony igazi terjedésükről – igazi lemezkínálat híján – ma sem tudunk beszámolni.

Az általános trend a még jobb kép- és hangminőséggel, a szélesebb körű szolgáltatási kényelemmel jellemezhető. A színes tévéknél a 7,5 cm-es képátlótól (LCD-és készülékek) a 105 cm-es mintákig vonultak fel típusok, a nagyobb méretű képcsövű készüléknél egyre általánosabbá kezd válni a villogásmentes kép érdekében a 100 Hz-es technika, a digitalizált készülékek különleges funkciói, a kép a képben (PiP) és a képzummolás.

Visszatérve a képcsövekre, láthatóan komoly kísérletek történnek a méretek növelése mellett a mind nagyobb fényesség és kontraszt elérésére. Bár a vetítős rendszerek is nagy teret kaptak, úgy tűnik, ezek továbbra is a közösségi tévénézésben játszanak elsődleges szerepet, az általános igényeket a vákuumcsöves vagy LCD típusok elégítik ki. Külön érdekesség volt a Sony 105 cm-es trinitronos készüléke. Igaz, ebből csak 1 darabot láttunk, s egyelőre kiegészítő információkhoz nem lehetett hozzájutni.

A kiállításon külön teret szenteltek a jövő tv-rendszereinek. Az itt látott HDTV készülékek képe moziszerűen volt éles és a 35 mm-es filmeket a szélesvásznú méretnek megfelelően lehetett megcsodálni. A D2 MAC-el sugárzott adások satelliten keresztül érkeztek kiváló kép és hangminőségben. Technikai szenzáció nem rázta meg a vásárt, inkább a már ismert rendszerek tökéletesítése, kombinációja volt a jellemző. Ilyenek voltak a satellit vevőkkel egybeépített tv-készülékek, a satellit és D2MAC dekódolási rendszerrel kiegészített Super VHS rendszerű videómagnók. A megoldás elegáns, de továbbra is tartjuk véleményünket, hogy ez csak üzletpolitikai fogás. S ha már a videómagnókról szóltunk, ezeket is a magasabb szolgáltatási komfort jellemezte. Megjelentek olyan készülékek, ahol a normál méretű VHS kazetta mellett külön adapter nélkül játszható le a VHS–C kazetta is, ilyen típust mutatott be például a JVC is. Másik érdekesség a Video-Walkman, melyet a Hitachi VHS–C formátummal 5 collos LCD képernyővel mutatott be, míg a Loewe hasonló képméretű LCD-s készüléke videó 8-as kazetták lejátszására volt alkalmas. Az LCD kijelzőknek egyre nagyobb a térhódítása a hordozható, mondhatni zsebtévéken keresztül, az autótelevíziókon keresztül, az előbb említett video-walkmanekig. Ami a hazai szemszögből nézve örvendetes, az a többnormás készülékek terjedése és a PAL–SECAM vagy multinormás készülékek egyre szélesebb körű propagálása. A Toshibánál a kiállított készülékekre gombnyomással lehetett PAL, SECAM vagy NTSC jeleket adni, igaz, ez nem összehasonlítást, csak reklámcélokat szolgált, mivel a műsortartalom más volt. A Panasonic katalógusában pedig – s ez igen örvendetes – az összes videómagnó PAL–SECAM rendszerrel szerepel. S ha már a Panasonicról írtunk; a vásáron találkoztunk az NV–FS 100 EG-vel, mely e család csúcsmodellje: 4 amorf videófejével, repülő törlőfejjel és 2 HIFI-hangfejjel. A négy videófej már sejteti a 8 órás kép- és hangfelvételi lehetőséget. Közeli terveinkben szerepel e típus bemutatása olvasóinknak.

A kamkordereknél elsődlegesen a formák változása volt a jellemző, a készülékek mérete, súlycsökkenése a minél könnyebb kezelést célozta meg. Válaszként a Super VHS-re egyre több gyártó, így a Sony, a Canon, a Blaupunkt és a Grundig jelent meg a videó 8 rendszerrel, melyet Hi8 néven rövidítenek.

Néhány gondolat a kavalkád hangulatáról. A 25 pavilonban elhelyezkedő kiállítók a legszínesebb formákban teremtették meg a kapcsolatot készülékeik és az érdeklődők között. A Sonynál a pultra kitett videókat kezelhette, kipróbálhatta minden érdeklődő. A Saba egy óriási sziklafalat épített a kiállítása közepére, melyre hegymászók kapaszkodtak fel, közben népviseletbe öltözött csinos lányok derekukhoz kb. másfél méteres zsinórral rögzített camcordereket kínáltak kipróbálásra az érdeklődőknek. A JVC-nél állandó vetítések és bemutatók voltak, de természetesen kivonultak az ARD, ZDF, SAT 1, RTL plus és néhány magánrádió, mozgó stúdió is, melyek a helyszínről egyrészt előadásokat sugároztak, de bepillantást engedtek a kamerák mögé is.

Végül néhány rövid pillanatfelvétel a vásárról, igérjük azonban, hogy mind a technikai érdekességekről, mind az érdekesebb készülékekről később még részletesen szólni fogunk. A Grundig a vásáron jelent meg először a High Band, vagyis Hi–8-as kamkorderrel. Típusjele: VS8500; 1/10 000 mp-es zárási időt is tud, ára 2 márka híján 4000 DM. Normál videó 8-ast is kihozott a Grundig Cs–8000 jelzéssel, mely már 3 lux fényerőnél képes felvételt csinálni.

A Sony sorozatban készült tv-készülékeit 37-72 cm-rel vonultatta fel és tovább bővült a VHS rendszerű videómagnók családja az SLV–353VP és SLV–757VP típusokkal, és mindegyik készülék PAL/SECAM rendszerű. Mindkét készülék rendelkezik Jog Dial gombbal (előre-hátra), az utóbbi négyfejes hosszanjátszó HIFI hangú típus. A Siemens készülékeknél az új típusú, ún. Invar képcsövet emeljük ki, mely emelt fényével és kontrasztjával valóban nappali televíziózást tesz lehetővé. Legújabb típus az FS985 M4, mely multinormás, digitális képtárolója van, természetesen SVHS aljzattal is felszerelték, 100 Hz-es technikájú és számos digitális funkciója van.

A Panasonic új tv családja 84-től 63 cm-ig vonultat fel sztereó készülékeket és 63-tól 29 cm-ig mono típusokat hagyományos képcsövekkel, de két 7,5 cm-es LCD-s készülék is van a kínálatban.

Az igazi újdonságot a videómagnók világában az NV–FS 100 EG jelentette, melyről már néhány szóval beszámoltunk.

A Philips készülékei közül a legkisebb osztályt és ezen belül az autó tv-t emeljük ki, nem mintha 3500 DM-es árával ez nem lenne kuriózum. 4″-os LCD ernyővel működik és kétantennás rendszer biztosítja VHF–UHF sávban a jó színes vételt.

Az ITT-Nokiá-hoz tartozó NSZK-beli SEL, Graetz és Finn Salora számos műholdvevőt, videómagnót és igen tetszetős új formaterezésű televíziót mutatott be. Ezek közül megemlítjük a 7171 SAT DIGIVISION típust, mely már tartalmazza a Satellit vevőt, digitális, tartalmaz PiP egységet és zoomolással rendelkezik. Multinormás, de szolgáltatásai között 3 Scart és SVHS csatlakozó is szerepel.

A Blaupunkttól az igen elegáns televíziókon kívül a PTV 8-77 hordozható videómagnót emeljük ki, mely 8 mm-es kazetták lejátszására alkalmas és 7,5 cm-es LCD kijelzője van e típusnak is. Hasznos újdonság a PVE 20 vágókészülék is, mellyel 8 jelenet programozható előre és a végleges vágás a felvétel előtt megnézhető és változtatható. A PVE 20-on keresztül két videómagnó vezérelhető. Ilyen készüléket egyébként több helyen, így a Panasonicnál is láttunk.

A sort persze folytathatnánk a Normende Prestige és Futura TV családjával, melyek D2 MAC műholdvevővel készülnek, a Hitachi és a Saba HDTV készülékeivel, az új Fisher 300-as videómagnó családjával, de erre egy rövid pillanatfelvétel nem adhat lehetőséget.

Nem szóltunk a nálunk egyre nagyobb számban megjelenő dél-koreai gyártókról, a Daewoo, Gold Star, Samsung készülékeiről, de folyamatosan igyekszünk a Videó Magazin hasábjain mind a technikai érdekességekről, újdonságokról, mind a készülékérdekességekről beszámolni.

Egy hordozható lejátszó a Blaupunkttól, mely a PTV 8–77 névre hallgat.

A Grundig új High Band Video 8-as VS 8500 típusú camcordere

Az ITT 7171 Sat Pigivision készülék, mely a satellit vevőt is tartalmazza.

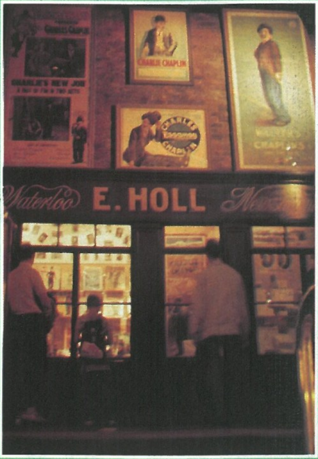
A Sony új 4 fejes digitális hifi hangú VHS magnója, mely SLV-757 VP névre hallgat. Előre-hátra képkeresési lehetősége, az előlapon elhelyezett csatlakozói sokoldalú felhasználást sejtetnek.

SZUPER SHOW

Nyugat-Berlinben

Utcarészlet

Fotó: SZAKONYI PÉTER

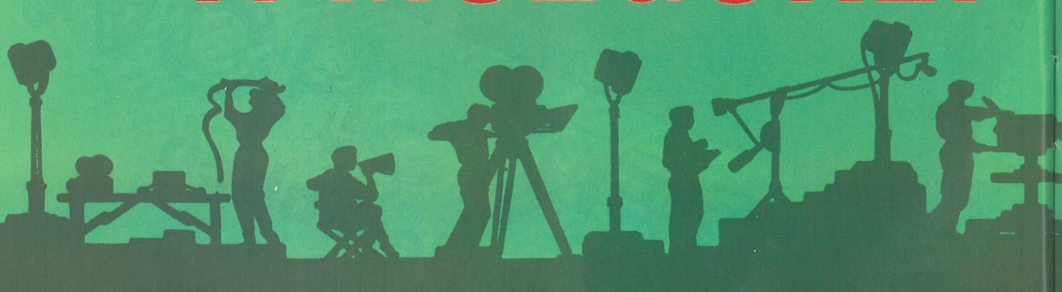

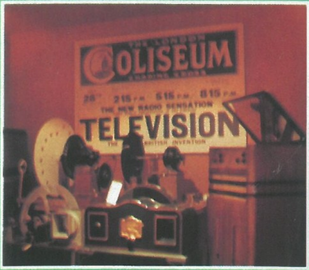
Egy megigézett tévénéző

Egy film, amelyet nem lehet elfelejteni! Szerepel benne Charlie Chaplin és Peter Sellers, a Beatles fiúk és Jack Lemmon, Rudolph Valentino és Kirk Douglas. Üvölt Johnny Weismüller és énekel Elvis Presley, ciripel az E. T. és láncait tépi Frankenstein, hebeg-habog Woody Allen és az orrát piszkálja Gaucho Marx. A túlzás nélkül kivételesnek vehető filmalkotás azonban csak egy olyan helyen látható, s ez a londoni Museum of *Moving Image*, a MOMI, a mozgókép első számú világszínháza. Hatalmas vetítővásznán immár négy generáció sztárjai és filmsikerei elevenednek meg szédületes tempóban egy hihetetlen arányérzékkel és kiváló ízléssel összeállított „filmkollázsban".

Már csupán ez is elég lenne ahhoz, hogy a több száz személyes nézőtér na-

A MOZGÓKÉP

A „régmúlt"

Minden kipróbálható és látható

Szovjet-Orosz hangulat

Magyar „fal"

ponta megteljen, ami azonban „körítésként" található, az minden képzeletet felülmúl. Több mint ötven teremben a film világtörténetének minden szakaszából látható, körbejárható, sőt tapintható élmény vár a nézőre – a kétezeréves kínai árnyjátékoktól a legújabb lézertechnikáig. Láthatók a némafilmek sztárplakátjai és díszletei, az első mozik és stúdiók, berendezései, az őskori kamerák fifikás szerkezetei, az orosz forradalom „agit-prop. vagonja", az eredeti Frankenstein bábu, és persze milliónyi kosztüm, díszlet és emléktárgy. De működik itt egy valódi hollywoodi stúdió, egy animációs műhely – ahol rajzfilmeket nemcsak nézni, de készíteni is lehet! – s persze videomonitorokon, filmvásznakon, kis és nagy vetítőkben peregnek az egykori és mai filmsikerek, híradók, dokumentumfilmek és experimentális alkotások. Időről időre külön kiállításokat rendeznek – az idén ősszel például Charlie Chaplin emlékének szenteltek egy szobát.

A MOMI egyetlen penny állami segítség nélkül, több mint 10 millió fontos költségvetéssel készült el egy évvel ezelőtt. Sokan kételkedtek abban, hogy lesz-e elég látogató, aki három és fél fontot leszurkolva biztosítja majd a MOMI további működését. Tévedtek. Az első háromnegyed évben több mint félmillió hazai és külföldi állt türelmesen sorba a pénztár előtt, hogy lássa London legújabb nevezetességét, sőt azért is, hogy újra megnézze. Ezt a „tárlatot" ugyanis nem lehet egy matinéjeggyel – és csak egyszer! – végigülni...

Szakonyi Péter

Londoni szenzáció!

VILÁGSZÍNHÁZA

video magazin

Mostantól a hírlapkézbesítőknél is előfizethető!!!

MEGRENDELŐLAP

Megrendelem a Video Magazin havilapot ... példányban és kérem az alábbi címre kézbesíteni:

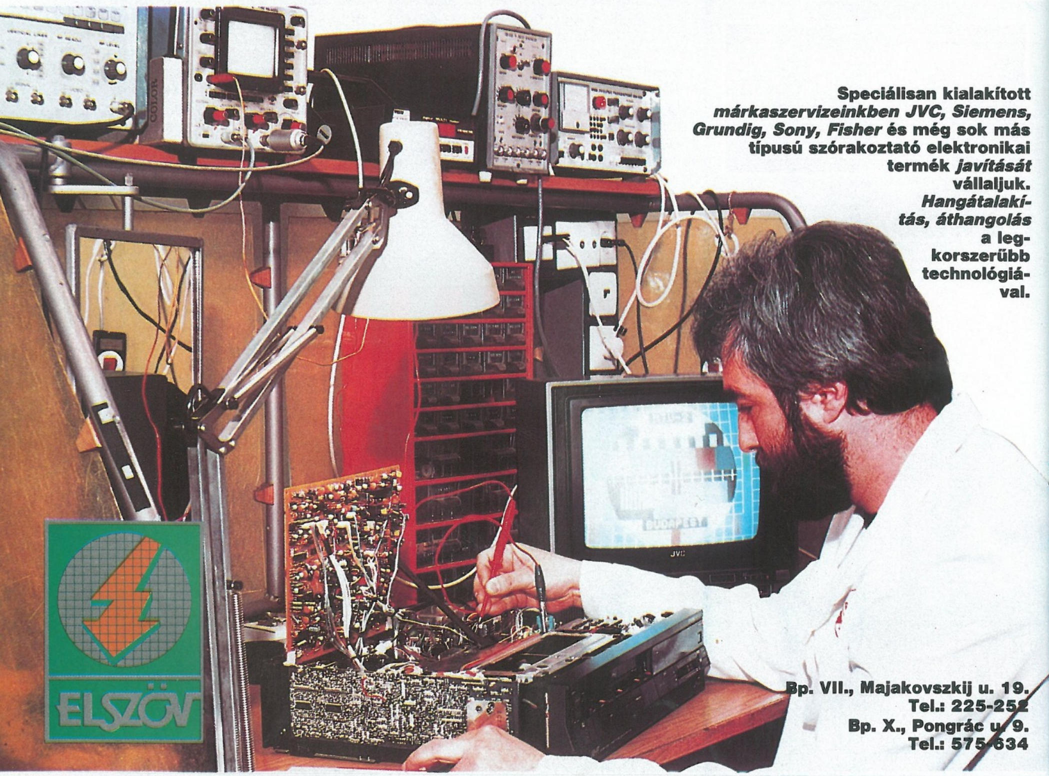
Egyéni megrendelő neve: ....
címe: ....
....
Közületi megrendelő neve: ....
címe: ....
....

Az előfizetés díja: fél évre 294 forint, egy évre 588 forint.

....
....

....
aláírás

Kérjük a megrendelőlapot a következő címre adják fel: Hírlap és Lapellátási Iroda, 1900.

Speciálisan kialakított *márkaszervizeinkben JVC, Siemens, Grundig, Sony, Fisher* és még sok más típusú szórakoztató elektronikai termék *javítását* vállaljuk. *Hangátalakítás, áthangolás* a legkorszerűbb technológiával.

Bp. VII., Majakovszkij u. 19.
Tel.: 225-252
Bp. X., Pongrác u. 9.
Tel.: 575-634

A valóság csupán képzeletünk kiterjesztése – mondta Fellini, s nem is hitte volna, mennyire igaz lesz ez a nyolcvanas évek filmjeire. A Denevérember minden eddigi fantáziaszüleményt felülmúló valóságos siker. A történet úgy mesés, hogy közben fantasztikusan valóságos. A tér és az idő meghatározatlan dimenziókban olvad össze, a szereplők pedig valami örök álomból lépnek elő megdöbbentően ismerős idegenséggel. Mintha emlékeinkből, saját látomásainkból születnének folyton újjá makacs következetességgel. Nem tudunk és nem is akarunk megszabadulni ettől a világtól. Puhán és sötéten fészkeli belénk magát az élmény.

A színhely ismerős, mert Gotham City, az istenverte város egyben a mi világunk is. Metropolisz méretűvé duzzadt koszos kisváros. Egyetlen főutcája és főtere, de számtalan szerteágazó sikátora van. A bűn melegágya, alantas vágyak parázsló tűzfészke. Gotham City a felhők felé terjeszkedik, a magasba tör, akár a Bábel tornya. Mintha a gonoszság csírája törne fel, a furcsán ismerős homlokzatok mintha földből, a járdán áttörve tornyosulnának az égig. Homlokzatuk a fényt kirekesztve hajlik össze. Orosz konstruktivizmus, spanyol art nouvcam és japán avantgard és a harmadik birodalom építészete keveredik valami dadaista módon groteszk stílusegyvelegben. Az öltözékek és az utcák külleme oly módon fantasztikus, ahogy 1945-ben képzelhették a 2000. év divatját.

Ha leszáll az este, sápadt, tompa és nehéz fények árasztják el a várost. Ez, a világosságot gyújtani képtelen sugárzás ömlik szerte a betonlabirintus zugaiban, s csalogatja elő a kisstílű, karikatúraszerűen vicces, ámde veszedelmes kis gazemberek tömkelegét. Kezdődhet a förtelem tivornyája! Útonállók, zsebmetszők, piti gyilkosok kószálnak a szakadékszerű utcák mélyén prédára lesve. A rendőrség korrupt, összejátszik az alvilággal. Egyetlen ellensége van csupán a bűnnek, aki maga is lopva közelít fekete lebernyegben, lecsap, s már fel is szívódik a sötét magasságokban: ő a Denevérember (Michail Klaton).

Ereje ellenállhatatlan, cseles trükkjeit mintha a nindzsáktól tanulta volna. Fegyverzete egyszerre ősprimitív és csúcstechnológiára épülő. A szigonypisztoly és a Batarang (denevérbumeráng, mely borotvaéles fémből készült) mellett harckocsival felérő Batmobilja (denevérautó) és sarlószárnyú, szuperszónikus Batwingje (denevérrepülője) segíti a heroikus harcban. Éjszakánként a legkommerszebb technikával berendezett, fantasztikus barlangrendszerre emlékeztető denevérodúból tör elő. Nappal egy patinás kastélyban él. Ő a város talán leggazdagabb polgára: különc módon emberbarát milliomos. Az ő múltját is kikezdte a bűn: szüleit a szeme láttára rabolták ki és lőtték le hitvány csirkefogók. Ezért hát az engesztelhetetlen indulat az emberi gonoszság ellen, mely meghasonlásba kergeti. Hogyan lehet valaki egyszerre jóságos és ugyanakkor a bűnözők irgalmatlan üldözője? Ez a tudathasadásos helyzet ölt egyértelmű alakot, amikor éjszakánként Denevéremberré alakítja magát. A fegyveres jelmez, az örök életű legendahős körvonala képezi a határt énjének két fele között. Az összekötő kapocs pedig a nő, akit nappali alakjában szeret, éjszakai jelenései során pedig védelmez.

Vicki Vale (Kim Basinger) világítóan gyönyörű szőkeség. És kíváncsiságát nemcsak a női ösztön, de a szakmai becsvágy is fűti: tudni akarja, ki rejtőzik a mesebeli denevérjelmezben. S miközben csalhatatlanul rátalál céljára, maga is célpont lesz, mint a félelmetes Joker (Jack Nicholson) mohó kívánatának tárgya és a Denevérember legsebezhetőbb pontja. Kétszeresen is kedves tehát ő a gonosznak, mert elhódítása és birtokbavétele a bosszú és a vágy teljes kielégülése.

Joker a Denevéremberhez hasonló kettős lény. Neki viszont csak *volt* hétköznapi arca, már csak álarca van. De azt büszkén és öntudatosan viseli immár. Volt idő, amikor rendes nevén szólították: Jack Napier. Másodrangú gengszter volt Gotham City gazemberei között. Egyszer azonban szembekerült a Denevéremberrel, s a párharcban alul maradt. Csodával határos módon született újjá egy halálosan mérgező savfürdőből. Csak az arca lett lelkéhez hasonlatosan iszonyú. Nem is arc ez már, csak annak borzalmasan üres helye. Elment egy kozmetikushoz, aki szimpatikus külsővel kellett volna hogy felruházza. Ám a mosoly rettentő nagyra, ijesztően elméretezettre sikerült. A „keep smiling" („folyton mosolyogj") modor rémisztő paródiája lett belőle. Joker stílusához illően felöltözött és elindult leszámolni régi egzisztenciájával. Volt gengszterfőnökeit gyilkosan forró kézszorítással s hidegvérűen jól célzott lövésekkel nyírja ki, s átveszi az alvilág irányítását. A terv nem kevesebb, mint Gotham City teljes birtokbavétele, házaival, utcáival, vagyonával és polgárainak lelkével egyetemben.

Gyilkos bohócok, mókás gazemberek lepik el a várost most már nappal is, s mindenkit megölnek, ki ellenáll nekik. Joker tombol a hatalom mámorában. Veszedelmesen „nagylelkű", öldöklően tréfás. Abszolút szabad: mentes minden előítélettől és minden elvárástól. Megengedheti magának, hogy szeszélyes legyen, akár a természeti erők. Óriási és végső orgiának ígérkezik az ő birodalma.

Az utolsó estén karneváli mulatságra invitálja a város népét és hatalmas, emberalakú ballonokon léghajózva szórja a pénzt a főutcán. Közben pedig megnyitja a szelepeket, a sűrű, zöld gáz szivárog a tébolyult emberek közé.

A Denevérember persze az utolsó pillanatban érkezik, teljes

fegyverzetben. Szinte szánni kezdjük szegény Jokert, aki egyetlen pisztollyal áll szemben a szuperszónikus, denevérszárnyakon érkező hőssel. Géppuskasorozatok szabdalják a karneváli díszletet, ám Joker rezzenetlenül emeli kézifegyverét a közelgő csodagépre. Elég egyetlen lövés, és a csúcstechnika csodája romokban hull alá gazdájával együtt. Az elátkozott város túlméretezett, elhagyatott, düledező katedrálisának harangtornyában veszi kezdetét az utolsó utáni ütközet.

A „Denevérember" a csodák filmje. Itt minden megtörténhet. Emberek halnak három halált, hogy utána újabb alakban megszázszorozva feltámadjanak. Ismeretlen erők lakoznak a fegyverekben, a tekintetekben és a kézfogásra nyújtott karokban. Kiszámíthatatlan indulatok rejtőznek jól ismert gesztusok mögött. Hihetővé válik minden, ami

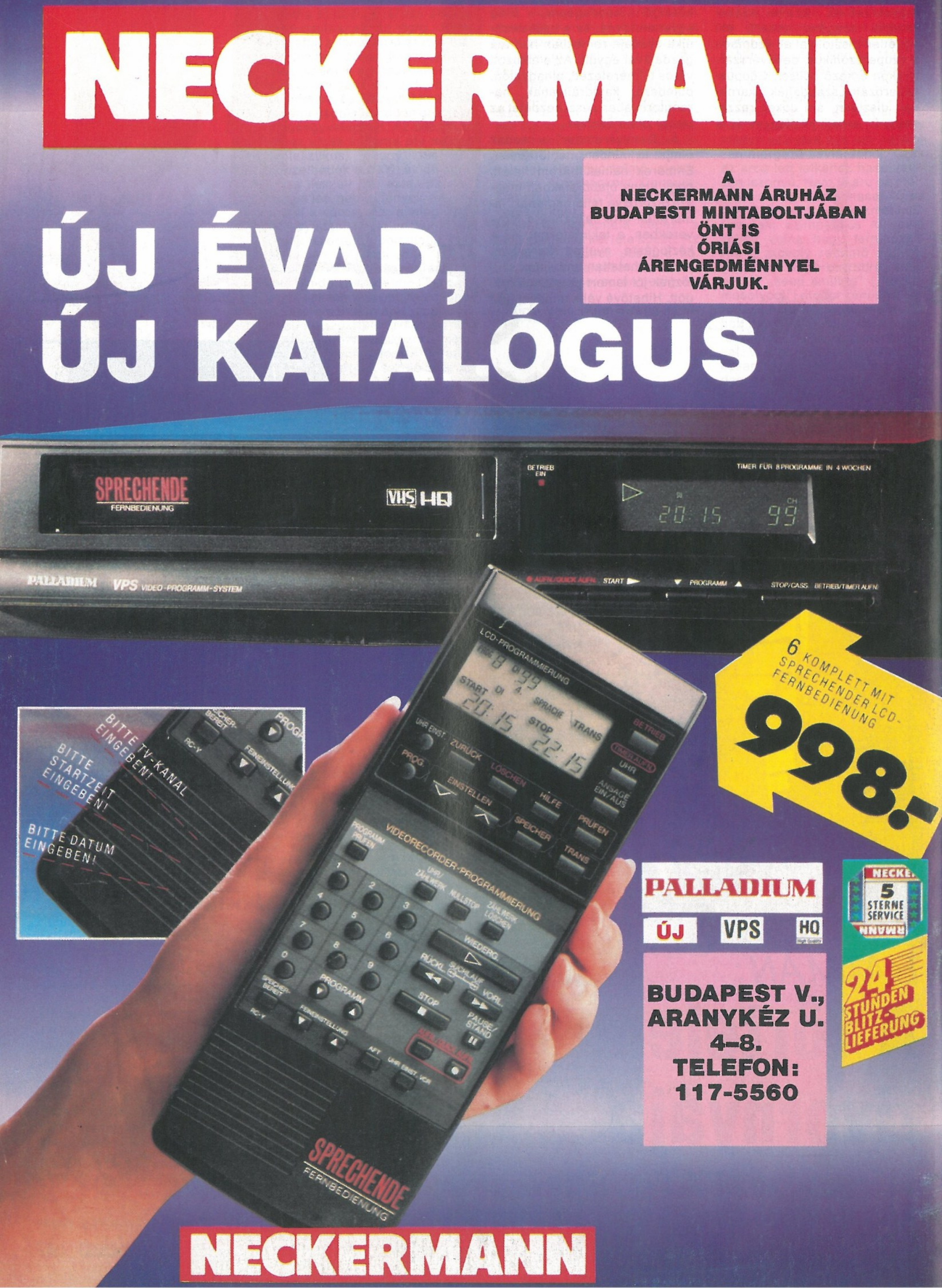
pedig sohasem történhetne meg. Ezért járnak csodájára világszerte az emberek, ezért döntött meg minden létező kasszarekordot dollárok százmillióival. Ezért a legenda körülötte, mely denevérszárnynál gyorsabban röpítette hírét szerte a világon.

Egy ötven éve papírra vetett vázlat kelt életre megint. A képregény figurái fél évszázada élnek a gyermekek és a felnőttek emlékezetében, akár a népmesehősök. Tíz, húsz és harminc évvel ezelőtt is denevéresdit játszottak a gyerekek a nyugati féltekén, ha úgy érezték, megbántották őket, reménykedve lesték a sötétedő eget, nem jön-e segítségükre ő. És íme eljött. Fekete szárnyait széttárja, lágyan körénk teríti, s a világtalan sötétségbe fényszórószerűen hasít bele a vetítőgép sugárnyalábja; hívogatóan ragyog a Denevérjelkép.

BATMAN:

A förtelem tivornyája a csodák filmje

Csörögi István

NECKERMANN
A
NECKERMANN ÁRUHÁZ
BUDAPESTI MINTABOLTJÁBAN
ÖNT IS
ÓRIÁSI
ÁRENGEDMÉNNYEL
VÁRJUK.
ÚJ ÉVAD,
ÚJ KATALÓGUS
SPRECHENDE
FERNBEDIENUNG
VHS HQ
TIMER FÜR 8 PROGRAMME IN 4 WOCHEN
PALLADIUM VPS VIDEO-PROGRAMM-SYSTEM
BITTE TV-KANAL EINGEBEN!
BITTE STARTZEIT EINGEBEN!
BITTE DATUM EINGEBEN!
LCD-PROGRAMMIERUNG
VIDEORECORDER-PROGRAMMIERUNG
6 KOMPLETT MIT SPRECHENDER LCD-FERNBEDIENUNG
998.-
PALLADIUM
ÚJ
VPS
HQ
5 STERNE SERVICE
24 STUNDEN BLITZ-LIEFERUNG
BUDAPEST V.,
ARANYKÉZ U.
4–8.
TELEFON:
117-5560
SPRECHENDE
FERNBEDIENUNG
NECKERMANN